

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

Vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/ 242

Sarajevo, 14. 7. 2017

Na osnovu člana 30. i 262. Pravila Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst), člana 40., 41., 42. i 43. Zakona o visokom obrazovanju–Prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 42/13; 13/15.), Zaključka sa sastanka Komisije za ocjenu Nastavnih planova i programa broj: 03-02/149 od 17. 5. 2017. godine, Mišljenja Odbora za kvalitet Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu od 28. 6. 2017. godine, Vijeće Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na 28. redovnoj sjednici održanoj 14. 7. 2017. godine, *donijelo je*

O D L U K U

o izmjenama i dopunama i tehničkim ispravkama Nastavnog plana i programa

ODSJEKA ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU,

II ciklus studija

(DRUGA REVIZIJA NPP 2013/2014)

Član 1.

Prihvata se prijedlog Odsjeka za orijentalnu filologiju o izmjenama i dopunama i tehničkim ispravkama Nastavnog plana i programa ODSJEKA ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU, akademska 2013/2014, **II CIKLUS STUDIJA: Jednopedmetni studij**. Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost i **Dvopedmetni studij**, Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost i Druga studijska grupa.

Član 2.

U Nastavnom planu i programu ODSJEKA ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU, akademska 2013/2014. godina, II ciklus studija, vrše se izmjene i dopune i tehničke ispravke, kako slijedi:

IZ NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA, U DIJELU POD NASLOVOM „**DRUGE STUDIJSKE OBAVEZE**“ TREBA BRISATI FORMULACIJU: „**IZRADA JEDNOG INDIVIDUALNOG SEMINARSKOG RADA KRAĆEG OBIMA (5-7 KARTICA TEKSTA), ILI SUDJELOVANJE U RADU GRUPE OD 2-3 STUDENTA NA IZRADI VEĆEG SEMINARSKOG RADA (10-12 KARTICA TEKSTA).**“

II CIKLUS STUDIJA

Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost
Jednopedmetni studij

2. SEMESTAR

IZBORNI PREDMET sa fakultetske (vanjske liste), 2 ECTS, 2 sata predavanja, briše se.

3. SEMESTAR

Predmet *Uvod u perzijsku paleografiju*, **FIL ORI 559, 1 sat predavanja i 1 sat vježbi, 2 ECTS boda, prebacuje se iz 3. u 2. semestar.**

Na predmetu *Perzijski jezik u upotrebi*, **FIL PER 519, 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 4 sata vježbi, 10 ECTS, treba dodati 2 sata vježbi i 2 ECTS, tako da bude 6 sati vježbi i 12 ECTS.**

Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost i druga studijska grupa
Dvopredmetni studij

3. SEMESTAR

Predmet *Uvod u perzijsku paleografiju*, **FIL ORI 559**, 1 sat predavanja i 1 sat vježbi, 2 ECTS boda, **prebacuje se iz 3. u 2. semestar.**

Na predmetu *Perzijski jezik u upotrebi*, **FIL PER 519**, 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi, 6 ECTS, **treba dodati 1 ECTS**, tako da bude 7 ECTS.

Na predmetu *Savremena književnost Irana*, **FIL PER 539**, 2 sata predavanja i 1 sat vježbi, 4 ECTS, **treba dodati 1 ECTS.**

Član 3.

Izmjene i dopune i tehničke ispravke studijskih programa Odsjeka za orijentalnu filologiju ne zahtjevaju osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, te Fakultet neće tražiti saglasnost Osnivača.

Član 4.

Ova Odluka je konačna nakon što na istu da saglasnost Senat Univerziteta u Sarajevu.

Član 5.

Primjena ove Odluke počet će u studijskoj 2017/2018. godini, **od prve godine I ciklusa studija.**

Član 6.

Nastavni plan i program Odsjeka za orijentalnu filologiju, je sastavni dio ove Odluke.

Obrazloženje

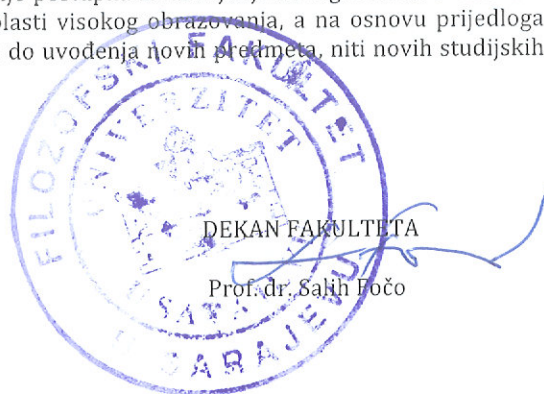
Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu započeo je proces studiranja na principima Bolonje u studijskoj 2005/2006. godini kada su i prvi put primijenjeni NPP. U skladu sa važećim zakonskim propisima koji su regulisali u potpunosti studiranje na principima Bolonje usvojeni su NPP 2008/2009. godine koji su u skladu sa Zakonom prošli postupak unutrašnje evaluacije što je rezultiralo donošenjem NPP 2013/2014. godine (PRVA REVIZIJA).

U skladu sa članom 42. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 42/13) nakon završenog prvog ciklusa studija ocijenjen je kompletan nastavno-naučni proces, a tokom studijske 2015/2016., i 2016/2017. godine stvorili su se uslovi za ocjenu i evaluaciju i II. ciklusa studija. Nastavno-naučni odsjeci su u skladu sa zaključcima Komisije za evaluaciju (ocjenu) Nastavnih planova i programa pristupili konačnoj ocjeni NPP, te sačinili prijedlog izmjena i dopuna, odnosno neophodnih tehničkih ispravki, što je rezultiralo donošenjem Odluke Vijeća Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu kao u dispozitivu.

Cijeneći okolnosti da je u toku provođenje postupka za usvajanje novog Zakona o visokom obrazovanju, kao i Normativa i standarda u oblasti visokog obrazovanja, a na osnovu prijedloga odsjeka i katedri Filozofskog fakulteta nije došlo do uvođenja novih predmeta, niti novih studijskih programa.

DOSTAVITI:

1. **Senatu Univerziteta u Sarajevu**
2. Uz zapisnik
3. Arhivi

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
Akademska 2013/2014. godina

(DRUGA REVIZIJA)

Sarajevo, 2017. godine

Ana Muland

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Odsjek za orijentalnu filologiju, prvobitno Katedra za orijentalnu filologiju, osnovan je 1950. godine, kada je osnovan i Filozofski fakultet u Sarajevu.

Osnivači Katedre za orijentalnu filologiju, svjesni da orijentalna filologija u Bosni i Hercegovini nije niti može biti isto što je orijentalistika u Zapadnoj Evropi i Rusiji, bosanskohercegovačku orijentalistiku vide u neposrednoj vezi s poviješću Bosne i Hercegovine. Takvo poimanje nalogalo je da se uloži napor kako bi se omogućio studij orijentalnih jezika i književnosti i formirao nastavnički kadar i istovremeno osposobio kadar koji će biti spreman upustiti se u istraživanja orijentalnih jezika i književnosti, opće i kulturne povijesti naroda Bosne i Hercegovine u doba osmanske uprave, a posebno Bošnjaka kod kojih je orijentalno-islamska komponenta ostala trajno utisnuta kao bitan element nacionalnog i kulturalnog identiteta.

Takav izrazito multidisciplinarni koncept – već od osnutka Katedra obuhvata tri orijentalna jezika koji tipološki pripadaju trima različitim lingvističkim skupinama jezika - rezultirao je Nastavnim planom i programom u kojem su "A" disciplinu činili arapski jezik sa književnošću ili turski jezik sa književnošću, dok je "B" disciplina mogla biti arapski jezik sa književnošću ili turski jezik sa književnošću, ali i drugi jezici i discipline izučavane na Fakultetu. "C" predmet bio je perzijski jezik, a uz obavezne opće predmete, izučavala se osmanska diplomatika i paleografija.

Godine 1971. Katedra za orijentalnu filologiju prerasta u Odsjek za orijentalne jezike i književnosti, koji je prvobitno imao dvije katedre, Katedru za arapski jezik i književnost i Katedru za turski jezik i književnost, a potom dobiva i treću, Katedru za perzijski jezik i književnost, kada se perzijski jezik podiže na stepen "B" predmeta.

Tokom dugogodišnjeg kontinuiranog djelovanja, Odsjek za orijentalnu filologiju njegovao je saradnju sa Orijentalnim institutom u Sarajevu, te sa drugim univerzitetima i institucijama što se bave srodnim djelatnostima, posebno onim u arapskim zemljama, Turskoj i Iranu. Članovi Odsjeka učestvovali su na međunarodnim kongresima i simpozijima, a svoje radove objavljivali su u domaćim i stranim naučnim i stručnim časopisima. Taj kontakt održavao se i gostovanjem stranih profesora, renomiranih lingvista, književnika i književnih kritičara.

Ispravnost ovakve orijentacije studija potvrdila je i praksa, a upućivanje diplomiranih studenata na specijalizacije i postdiplomske studije iz književno-historijskih znanosti, lingvistike, povijesti ili filozofije rezultiralo je novom generacijom nastavnika i znanstvenika, prosvjetnih radnika, novinara, kulturnih i javnih radnika koji su ostavili, i danas ostavljaju, vidan trag u bosanskohercegovačkoj kulturi i znanosti, pa i u svjetskoj. Kvalitet studija potvrđuju i naši studenti koji su uspješno nastavili svoj postdiplomski ili doktorski studij u inostranstvu.

Početak agresije na Bosnu i Hercegovinu (1992.-1995.) došlo je do znatnog osipanja kadra na Odsjeku, koji je ostao kako bez profesora tako i bez većine mladih saradnika. U uslovima višestruko otežanog rada tokom i neposredno poslije agresije na BiH, dragocjenu pomoć Odsjeku pružili su saradnici sa Orijentalnog instituta u Sarajevu.

Nakon rata, uloženi su veliki trud s ciljem daljeg razvijanja obima i nivoa nastave na Odsjeku. To je postignuto osposobljavanjem novih kadrova, te vođenjem dugoročne kadrovske politike. U konačnici, ovo je rezultiralo ravnopravnim položajem sve tri Katedre na Odsjeku, te mogućnošću da se, u okviru bolonjskog koncepta studija, sva tri orijentalna jezika sa književnostima izučavaju u

formi jednopredmetnog i dvopredmetnog studija.

TRAJANJE STUDIJA U TRI (3) CIKLUSA

Nastava je organizirana u tri nivoa: 3 + 2 + 3 godine, a opterećenje studenata tokom nastavnog procesa izražava se u studijskim bodovima.

Dodiplomski ciklus traje 6 semestara i podrazumijeva ostvarenih 180 ECTS bodova. U toku V. semestra student je obavezan izabrati temu završnog dodiplomskog rada, koji treba sadržavati od 12 do 15 kartica teksta (otprilike 5 do 6 hiljada riječi). Završni dodiplomski rad student treba predati mentoru u skladu sa dinamikom utvrđenom Pravilima Filozofskog fakulteta i odlukama Nastavno-naučnog vijeća. U dvopredmetnom (kombiniranom) studiju, student piše dva završna dodiplomska rada, tj. dodiplomski rad za svaku studijsku grupu (npr. jedan rad iz arabistike i jedan iz iranistike). Prvih šest semestara predavanja zajednički su studentima i trogodišnjeg i petogodišnjeg studija (svi se studenti prvo upisuju na trogodišnji studij, nakon kojeg odlučuju o daljem nastavku školovanja). Drugi ciklus traje 4 semestra i podrazumijeva ostvarenih 120 ECTS bodova. Treći ciklus studija traje 6 semestara.

Akadska i stručna zvanja utvrđuju se u posebnom prilogu, koji je sastavni dio nastavnih planova i programa.

STRUČNI STEPEN I NAZIV PO ZAVRŠENOM I. CIKLUSU DODIPLOMSKOG STUDIJA

Na dodiplomskoj razini (BA trogodišnji jednopredmetni ili dvopredmetni studij) studij je koncipiran tako da studentu omogućuje razvoj postojećih i usvajanje novih kompetencija iz arabističke, turkološke i iranističke struke. Po završetku dodiplomskog studija, student posjeduje takvu razinu jezičnog znanja i razvijene vještine komunikacije na arapskom/turskom/perzijskom jeziku, te sposobnosti razumijevanja i interpretacije sadržaja iz područja proučavanja arapskog/turskog/perzijskog jezika i književnosti koji ga osposobljavaju za poslove jezičnog posredovanja u ekonomskim, upravnim i kulturnim institucijama, rad u turizmu, medijima i izdavaštvu, te u drugim sektorima u kojima je potreban odgovarajući profil radnika. Završetkom dodiplomskog studija arapskog/turskog/perzijskog jezika i književnosti, ostvaruju se uvjeti za nastavak studija na diplomskom MA studiju. U jedinstvenoj diplomi naznačava se samo stručni stepen i zvanje, dok se u Dodatku diplomi (Diploma Supplement), odnosno Prijepisu ocjena i drugih podataka (Transcript of Records), unose svi odslušani i položeni predmeti sa studija.

CILJ DODIPLOMSKOG STUDIJA

Cilj dodiplomskog studija u I. ciklusu jeste omogućiti upisanim studentima-dodiplomcima sticanje dobre osnove znanja i vještina koji će im pomoći da razviju solidno teorijsko, kritičko, historijsko i kulturološko, a nadalje, metodičko i praktično poimanje arapskog, turskog i perzijskog jezika, te književnih tradicija koje su nastale na onim prostorima gdje su ova tri jezika u upotrebi.

Dodiplomski studij sva tri jezika i književnosti organizira se i izvodi prema nastavnom planu i programu kao redovni studij, koji treba biti savremen, odgovarati potrebama eventualnih poslodavaca i šire društvene zajednice, kao što treba biti i usporediv sa programima na srodnim odsjecima, fakultetima i univerzitetima u zemljama Jugoistočne Evrope, te na vodećim i razvijenim odsjecima za orijentalnu filologiju u svijetu.

STUDIJSKE OBLASTI

Dodiplomski studij arapskog jezika i književnosti, turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti organizira se kao osnovni ili temeljni studij u nekoliko horizontalno i vertikalno povezanih nastavnih oblasti (koje obuhvataju određene nastavne cjeline što se obrađuju u međusobno tijesno povezanim nastavnim jedinkama). Pri tome se nastavna materija prezentira postupno - od jednostavnijih ka složenijim temama. Ona kreće od uvodnih kolegija iz studija jezika i književnosti, nastavlja se preko tematski isprepletenih oblasti ili pojedinih studijskih dijelova

(morfosintaksa, sintaksa), te književnosti u vidu više hronološki povezanih cjelina, ka zahtjevnijim i naprednim kolegijima koji predstavljaju nadogradnju već usvojenih znanja i vještina.

Na nivou diplomskog studija, studenti se mogu opredijeliti za studij na općem smjeru, koji podrazumijeva nastavak sticanja znanja i vještina iz arapskog/turskog/perzijskog jezika i književnosti, sticanje znanja iz oblasti orijentalno-islamske civilizacije, te metodičkih vještina podučavanja arapskog/turskog/perzijskog jezika. Uz to, u zavisnosti od mogućnosti organiziranja zajedničkih lingvističkih i književnih usmjerenja, studenti će moći upisivati i izučavati akademske znanstvene oblasti - lingvistiku i književnost. U lingvističkom znanstvenom usmjerenju slijediće se zajedničko jezgro plana za sve jezičke odsjeke, s tim da će izborne predmete studenti birati sa ponuđenih lista matičnih odsjeka, kao i sa ponuđene fakultetske liste predmeta relevantnih za lingvistički smjer. Isti princip će se primijeniti i na književni znanstveni smjer, čiji će program biti usaglašen na nivou Fakuleta i ponuđen studentima diplomskog (MA) ciklusa studija.

Povezanost nastavne materije je osobito prisutna u izučavanju savremenog arapskog/turskog/perzijskog jezika, koje je strukturirano po stepenasto postavljenim razinama, pri čemu se posebna pažnja poklanja prevodenju s arapskog/turskog/perzijskog jezika na bosanski/hrvatski/srpski jezik i obratno, pisanju kraćih i dužih sastava (esej), te razgovornim vježbama (konverzacija).

Iako je nastavna materija postavljena stepenasto i međusobno je sadržinski povezana u okviru iste nastavne oblasti, te se očekuje da je student savladava postepeno, prelaskom iz niže godine studija u višu, svaki predmet je postavljen autonomno u odnosu na druge predmete, pa se u njihovom ukupnom savladavanju u zbiru svih predmeta za svaki semestar nalazi i temeljni uvjet za upisivanje narednog, višeg semestra studija. Ukoliko student A1 studija ne izvrši sve obaveze iz nekog predmeta, on se upućuje da ga ponovi u toku studija. Pri tome, u narednom semestru može upisati ukupno onoliko predmeta koliko je u njemu predviđeno, ali ne i predmet koji je blisko (uvjetno) povezan sa onim kojeg nije položio (ako predmet iz narednog semestra ima status naprednog u odnosu na prethodni ili uslovni). Student može ponoviti pohađanje najviše dva predmeta iz prethodnog semestra kad se nastava iz tih predmeta ponovo organizira u okviru nastavnog procesa u narednoj akademskoj godini. Ukoliko nije izvršio obaveze iz više od dva predmeta, smatra se da ne može dalje pohađati nastavu u tekućoj akademskoj godini, te mu se status studenta nalazi u mirovanju do naredne akademske godine.

Na završetku A1 i A2 studija predviđena je izrada završnog dodiplomskog rada. Njegovom izradom i prezentacijom student završava studij i stiče stručni stepen bakalaureat, odnosno stručni naziv bakalaureus (arabistika/turkologija/iranistika) za studenta, odnosno bakalaurea (arabistika/turkologija/iranistika) za studenticu. U međunarodnoj akademskoj i stručnoj komunikaciji koristi se termin Bachelor of Arts.

Nakon završenog II. ciklusa studija, student stiče zvanje magistra. Ukoliko je u II. ciklusu pohađao i uspješno završio sve obaveze iz strukovnog usmjerenja, dobit će zvanje magistra struke (skraćeno: mr.), uz naznaku da li je završio opći ili neki drugi smjer. U dodatku diplomi se bliže pojašnjava koje je predmete/kolegije student slušao tokom svih pet godina studija, za što je osposobljen sa diplomom koju stiče sa ukupno ostvarenih 300 ECTS studijskih bodova.

PREDMETI ILI KOLEGIJ

Nastavnim planom propisani nastavni predmeti dijele se na zajedničke ili opće, obavezne, izborne i fakultativne. Osim toga, pojedini predmeti imaju i status osnovnih ili prethodnih kolegija, koji su uvjet za upisivanje naprednih ili studijskih povezanih kolegija u okviru određene nastavne oblasti ili modula.

Zajednički (fakultetski) ili opći predmeti se u pravilu organiziraju u prve dvije godine studija, a za studente orijentalne filologije to je: bosanski, hrvatski, srpski jezik 1 i 2 (u I. i II. semestru). Studenti sa drugih nastavnih smjerova (A2 studij) ovaj predmet slušaju u okviru svog osnovnog ili matičnog studija.

U obavezne predmete ili kolegije spadaju svi predmeti iz pojedinih nastavnih oblasti ili modula studija koji su utvrđeni nastavnim planom i programom, a koji se nalaze na ponuđenoj listi predmeta po svakom semestru za odgovarajuću akademsku godinu.

Na listi izbornih predmeta sa matičnog studija nalaze se predmeti koji proširuju osnovnu oblast izučavanja dopunskim sadržajima. To su uglavnom studijske discipline koje mogu obogatiti i proširiti znanja iz osnovnih predmeta, ili koje su orijentirane na izučavanje određenog fenomena ili pitanja povezanog s materijom osnovnih studija. S obzirom na povezanost nastavne materije na sve tri katedre Odsjeka za orijentalnu filologiju, studenti jedne katedre često su upućeni na biranje izbornih predmeta koje nude druge katedre, čime mogu proširiti osnovna znanja i vidike, te se profilirati kao kvalitetniji kadar iz ukupne oblasti orijentalne filologije. Osim izbornih predmeta s drugih katedri, studenti mogu birati izborne predmete s fakultetske (vanjske) liste predmeta. Izborne predmete student bira uz konsultaciju s predmetnim nastavnikom prema svojim studijskim opredjeljenjima i interesovanjima. Izborni predmeti koje student upiše postaju za njega obavezni predmeti. Ukupni fond izbornih predmeta koji se nude za svaku konkretnu akademsku godinu utvrđuje se najkasnije do početka ljetnog semestra prethodne akademske godine (sredina februara) i obznanjuje se na web stranici Odsjeka za orijentalnu filologiju i/ili Filozofskog fakulteta u Sarajevu, te u Vodiču za studije Filozofskog fakulteta u Sarajevu za narednu akademsku godinu.

Izborni se predmeti, u pravilu, nude na višim godinama studija (na prvoj godini nema izbornih predmeta). Sa slobodne liste izbornih predmeta koje, na prijedlog Vijeća Odsjeka, utvrdi Nastavno-naučno vijeće Fakulteta, student bira jedan od ponuđenih predmeta u semestru kako bi sakupio traženih 30 ECTS bodova i prešao u sljedeći semestar. Prije početka svake naredne akademske godine, Odsjek odlučuje o tome koji se predmeti nude kao izborni, te koliko se studenata maksimalno može prijaviti za svaki od njih.

Osim obaveznih i izbornih predmeta propisanih nastavnim planom i programom, studenti mogu, u dogovoru s predmetnim i/ili nekim drugim nastavnikom sa Odsjeka za orijentalnu filologiju, pohađati nastavu iz drugih predmeta, radi proširenja znanja i upućivanja u nova područja.

Spomenute fakultativne predmete student bira iz cjelokupne ponude Fakulteta. Tako izabrani predmeti fakultativni su za studente i ne ulaze u ukupni fond nastavnih predmeta tokom datog semestra ili akademske godine. Fakultativni predmet službeno se evidentira u studentski dosje i druge isprave tek nakon položenog ispita i svih drugih programom predviđenih obaveza. Ukupni fond fakultativnih predmeta koji se nude za svaku konkretnu akademsku godinu utvrđuje se najkasnije do početka ljetnog semestra prethodne akademske godine (sredina februara) i obznanjuje se na web stranici Odsjeka za orijentalnu filologiju i/ili Filozofskog fakulteta u Sarajevu, te u Vodiču za studije Filozofskog fakulteta u Sarajevu za narednu akademsku godinu.

Prilikom upisa na dodiplomski studij Odsjeka za orijentalnu filologiju student prihvata obavezu da pohađa nastavu i izvršava sve studijske obaveze predviđene u važećem nastavnim planu i programu. To znači da će pohađati propisani broj osnovnih i naprednih predmeta po svakom semestru, odnosno da će uz konsultaciju s predmetnim nastavnicima i saradnicima i odobrenje šefa odgovarajuće katedre i/ili Odsjeka za orijentalnu filologiju profilirati svoja akademska i stručna interesovanja kroz zajedničke, obavezne, izborne i fakultativne predmete, te ostale studijske obaveze.

Odsjek za orijentalnu filologiju na uvodnim satima studijske orijentacije upoznaje studente I. godine studija s pravilima studiranja, nastavnim planom i programom, načinom izvođenja nastavnog procesa, predviđenim opterećenjem studenata u toku ukupnog opterećenja po sedmici nastave, odnosno ukupnim obavezama u toku semestra, akademske godine i cijelog studija, a

posebno o studentskim obavezama i pravima za vrijeme studiranja.

FOND NASTAVNIH SATI

U okviru nastavnog procesa predviđen je fond sedmičnog opterećenja od ukupno 40 sati. Od toga, fond nastave iznosi 20 kontakt-sati u jednopredmetnom studiju, odnosno 24 u dvopredmetnom, tokom svake sedmice u okviru jednog semestra. Navedeni fond je uzet kao osnovna mjera za savladavanje nastavnog gradiva tokom cjelokupnog studija. U jednoj akademskoj godini nastava se organizira u dva semestra, od kojih zimski počinje od trećeg ponedjeljka u septembru i traje 16 sedmica (15 sedmica kontinuiranih aktivnosti plus sedam radnih dana za završni ispit), a ljetni počinje od trećeg ponedjeljka u februaru i traje 16 sedmica (15 sedmica kontinuiranih aktivnosti plus sedam radnih dana za završni ispit). Ukupan fond nastave iznosi 44 sedmice godišnje, a od toga se u svakom semestru planira 15 sedmica, tokom kojih student prati nastavu u vidu predavanja (P), seminara (S) i vježbi (V). Preostalih 14 sedmica su predviđene za održavanje dopunske nastave u vidu grupnih konsultacija, dovršavanja pojedinih studijskih obaveza, te završnih ispita, kao i pauzu između semestara. U okviru nastavnog procesa organiziraju se i konsultacije, hospitacije, rad u fono-laboratoriju, medijateci ili računarskom centru, rad u čitaonici i biblioteci Fakulteta, individualno i/ili grupno sudjelovanje u stručnim i naučnim projektima i/ili istraživanjima, kao i drugi povremeno organizirani oblici nastave.

Jedan nastavni sat traje 45 minuta, a između sati postoji akademska pauza od 15 minuta. Prisustvo svim vidovima nastave je obavezno i o njemu se vodi uredna evidencija na osnovu koje student, po odslušanom semestru, dobija potpis od predmetnog nastavnika i/ili saradnika. U toku semestra redovni student može neopravdano odsustvovati najviše 20% od ukupnog fonda sati nastave po pojedinom predmetu, odnosno tri (3) puta. Student koji neopravdano izostane sa nastave više od tri puta u toku semestra neće dobiti potpis, a time gubi i mogućnost pristupanja završnoj provjeri znanja. U formalnom i stvarnom smislu student, na taj način, gubi i semestar koji je upisao i mora se pismeno obratiti Vijeću Odsjeka za orijentalnu filologiju s molbom da ponovi taj semestar još jednom u toku studija. Ukoliko je predmet koji je pohađao u statusu prethodnog kolegija, student ne može upisati napredni kolegij ili s njim povezane kolegije sve dok ne ponovi semestar i izvrši sve predviđene obaveze, uključujući i uspješno položen završni ispit.

Prilikom prelaska u naredni semestar, studenti mogu prenijeti najviše 3 ECTS boda, a u narednu godinu do 6 ECTS bodova. Nastavnim planom i režimom studija utvrđuje se koji se ispiti ne mogu prenijeti, a broj mogućih izlazaka na ispit i ispitni rokovi utvrđuju se na osnovu Zakona o visokom obrazovanju i Pravila studiranja Univerziteta u Sarajevu.

DRUGE STUDIJSKE OBAVEZE

U toku trajanja nastave od studenta se, osim urednog pohađanja svih vidova nastave, očekuje i aktivno učešće na času u vidu usmenog postavljanja pitanja i/ili nudenja odgovora u okviru obradivane nastavne jedinice, davanja usmenog i pismenog doprinosa kod izvođenja vježbi, sudjelovanja u diskusiji o pojedinim temama u okviru seminara, te izrada domaćih zadaća u predviđenim rokovima, izvođenje jednostavnijih istraživanja na zadate teme kroz sekundarne izvore u biblioteci ili korištenjem multimedijalnih nastavnih sredstava, uključujući i pretraživanje web stranica na Internetu, te njihovo prezentiranje na času. Na kraju dodiplomskog studija student je dužan da, nakon konsultacije s nastavnikom ili saradnikom, obradi temu iz jednog od nastavnih modula ili oblasti u obliku završnog dodiplomskog rada (12-15 kartica teksta, ili oko 5000 riječi), čiju konačnu verziju javno prezentira pred ostalim studentima nakon što ju je odobrio njegov predmetni mentor.

PROVJERE ZNANJA

Način provjere znanja studenata utvrđen je Pravilima I i II ciklusa i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta broj 02-01/35 od 27. 9. 2012. godine u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju – Prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 22/10).

U silabusu svakog predmeta studenti su obavješteni o načinu provjere znanja studenata.

U vrijeme trajanja nastavnog procesa, u toku svakog semestra od 15 sedmica nastave, mogu se organizirati povremene i redovne provjere znanja u vidu pismenih i/ili usmenih testova, diktata, konverzacije, kolokvija ili drugih vidova ispitivanja najmanje dva puta u semestru. Studenti su obavezni pristupiti svim provjerama znanja.

Ove provjere znanja se, u zavisnosti od odluke odgovornog predmetnog nastavnika i strukture samih provjera znanja, mogu prihvatiti i kao kumulativni pismeni ispit ukoliko je postignuti rezultat nakon obje provjere pozitivan za svaku pojedinačnu provjeru i iznosi najmanje 60% u ukupnoj vrijednosti od 100% predviđenog i/ili traženog ukupnog fonda znanja i vještina. U tom slučaju, student koji ne ostvari ovaj rezultat, ili želi postići veću ocjenu od one koju je stekao na ovaj način, ima mogućnost pristupiti završnoj provjeri znanja u redovnom roku (integralni kumulativni ispit), koji se organizira najkasnije sedam dana nakon završene 15. sedmice nastave.

Završna provjera znanja (ispit) se organizira samo kao pismeni ili kao i pismeni i usmeni dio ispita. Ispitu može pristupiti student koji je zadovoljio sve programom propisane nastavne obaveze, te se blagovremeno prijavio za polaganje završnog ispita.

Rezultati pismenih ispita iz svakog ispitnog roka, kao i druga evidencija o obavljenom nastavnom procesu (seminarski radovi, prezentacije i sl.), čuvaju se do početka sljedeće školske godine. Nakon toga se unose u matičnu evidenciju Odsjeka za orijentalnu filologiju i centralnu evidenciju Filozofskog fakulteta u Sarajevu, gdje se trajno pohranjuju.

Ispitni rokovi:

Ispitni rokovi organiziraju se u skladu sa Zakonom, Pravilima studiranja i odlukama Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta.

PRAKSA STUDENATA I NASTAVNE BAZE

U okviru predmeta Metodika nastave studenti su dužni provesti 5 časova u srednjim i osnovnim školama koje su određene za obavljanje stručne prakse, kao nastavne baze.

NASTAVNICI I SARADNICI U NASTAVNO- NAUČNOM PROCESU

Dr. Esad Duraković, Dr. Kerima Filan, Dr. Namir Karahalilović, Dr. Elma Dizdar, Dr. Sabina Bakšić, Dr. Alena Čatović, Dr. Munir Mujić, Dr. Đenita Haverić, Dr. Amra Mulović, Dr. Munir Drkić, Dr. Mirza Sarajkić, Dr. Ahmed Zildžić, Mr. Mirsad Turanović, metodičar, Amir Dervišević, metodičar, mr. Velida Mataradžija, viši asistent, Suada Muharemović, lektor, Edina Nurikić, MA, viši asistent

ANGAŽIRANI LEKTORI – STRANI DRŽAVLJANI

Dr. Rifat Gürgendereli, Dr. Muberra Gürgendereli, Dr. Ahmad Hassan Abdelghany Abdallah, Dr. Seyed Kazem Mousavi.

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Katedra za arapski jezik i književnost
Katedra za turski jezik i književnost
Katedra za perzijski jezik i književnost

2013/2014. godina

I CIKLUS STUDIJA

Jednopedmetni studij

Studijska grupa: Arapski jezik i književnost
Studijska grupa: Turski jezik i književnost
Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost

Dvopedmetni studij

Studijska grupa: Arapski jezik i književnost i Druga studijska grupa
Studijska grupa: Turski jezik i književnost i Druga studijska grupa
Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost i Druga studijska grupa

II CIKLUS STUDIJA

Jednopedmetni studij

Studijska grupa: Arapski jezik i književnost
Studijska grupa: Turski jezik i književnost
Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost

Dvopedmetni studij

Studijska grupa: Arapski jezik i književnost i Druga studijska grupa
Studijska grupa: Turski jezik i književnost i Druga studijska grupa
Studijska grupa: Perzijski jezik i književnost i Druga studijska grupa

I CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: ARAPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST
 Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika	FIL ARA 111	2	2	12	26	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL ORI 101	2	0	0	2	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	2	
			Ukupno	20			30	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Morfologija arapskog jezika	FIL ARA 112	2	2	12	26	DA ¹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, književnost	Teorija i metodologija proučavanja književnosti	FIL ORI 102	2	0	0	2	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	DA ²
			Ukupno	20			30	

¹ Za Morfologiju arapskog jezika FIL ARA 112 uslov je Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika FIL ARA 111

² Za Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet) FIL BHS 102 uslov je Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet) FIL BHS 101

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Morfosintaksa arapskog jezika 1	FIL ARA 213	2	0	6	14	DA ³
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Stara arapska književnost	FIL ARA 233	2	2	2	10	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Uvod u orijentalnu filologiju	FIL ORI 203	2	0	0	2	
4.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 1	FIL PED 203	1	0	1	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Uvod u tursku književnost 1	FIL TUR 243	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Stara perzijska književnost	FIL PER 233					
			Ukupno	20			30	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Morfosintaksa arapskog jezika 2	FIL ARA 214	2	0	8	16	DA ⁴
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Klasična arapska književnost	FIL ARA 234	2	2	2	10	
3.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 2	FIL PED 204	1	0	1	2	DA ⁵
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Uvod u tursku književnost 2	FIL TUR 244	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Pretklasična perzijska književnost	FIL PER 234					
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Uvod u iranistiku	FIL PER 204					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	20			30	

³ Za Morfosintaksu arapskog jezika 1 FIL ARA 213 uslov je Morfologija arapskog jezika FIL ARA 112

⁴ Za Morfosintaksu arapskog jezika 2 FIL ARA 214 uslov je Morfosintaksa arapskog jezika 1 FIL ARA 213

⁵ Za Pedagogiju 2 FIL PED 204 uslov je Pedagogija 1 FIL PED 203

5. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa arapskog jezika 1	FIL ARA 315	2	0	8	16	DA ⁶
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Moderna arapska književnost 1	FIL ARA 335	2	2	1	8	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Uvod u metodiku nastave arapskog jezika	FIL ARA 345	2	0	2	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Moderna turska književnost 1	FIL TUR 345	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Historija perzijskog jezika	FIL PER 325					
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Horasanski književni stil	FIL PER 335					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	21			30	

6. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa arapskog jezika 2	FIL ARA 316	2	0	8	12	DA ⁷
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Moderna arapska književnost 2	FIL ARA 336	2	2	1	6	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Metodika nastave arapskog jezika 1	FIL ARA 346	2	0	2	4	DA ⁸
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Moderna turska književnost 2	FIL TUR 346	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Irački književni stil	FIL PER 336					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
5.		Završni diplomski rad	FIL ARA 399		3		6	
			Ukupno	24			30	

⁶ Za Sintaksu arapskog jezika 1 FIL ARA 315 uslov je Morfosintaksa arapskog jezika 2 FIL ARA 214

⁷ Za Sintaksu arapskog jezika 2 FIL ARA 316 uslov je Sintaksa arapskog jezika 1 FIL ARA 315

⁸ Metodika nastave arapskog jezika 1 FIL ARA 346 uslov je Uvod u metodiku nastave arapskog jezika FIL ARA 345

I CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: ARAPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST I DRUGA STUDIJSKA GRUPA
 Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika	FIL ARA 111	2	0	10 (11)	12 (13) ⁹	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL ORI 101	2 (1)	0	0	2 (1)	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	(1)	1 (1) ¹⁰	
			Ukupno		15		15	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Morfologija arapskog jezika	FIL ARA 112	2	0	10 (11)	12 (13) ¹¹	DA ¹²
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, književnost	Teorija i metodologija proučavanja književnosti	FIL ORI 102	2 (1)	0	0	2 (1)	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	(1)	1 (1)	DA ¹³
			Ukupno		15		15	

⁹ Studenti koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet Uvod u lingvistiku, dobit će po 1 ECTS iz predmeta Uvod u lingvistiku na svakoj studijskoj grupi. Ova će grupa studenata dobiti 1 ECTS na predmetu Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika budući da će imati obavezu pohađati 1 čas vježbi više.

¹⁰ Svi studenti na dvopredmetnom studiju imaju predmet Bosanski, hrvatski, srpski jezik 1 i 2 na obje studijske grupe, tako da će na svakoj studijskoj grupi dobiti po 1 ECTS iz ovog predmeta.

¹¹ Studenti koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet Teorija i metodologija proučavanja književnosti, dobit će po 1 ECTS iz predmeta Teorija i metodologija proučavanja književnosti na svakoj studijskoj grupi. Ova će grupa studenata dobiti 1 ECTS na predmetu Morfologija arapskog jezika budući da će imati obavezu pohađati 1 čas vježbi više.

¹² Za Morfologiju arapskog jezika FIL ARA 112 uslov je Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika FIL ARA 111

¹³ Za Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet) FIL BHS 102 uslov je Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet) FIL BHS 101

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Morfosintaksa arapskog jezika 1	FIL ARA 213	2	0	6	8	DA ¹⁴
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Stara arapska književnost	FIL ARA 233	2	1 (2)	1	4 (5) ¹⁵	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Uvod u orijentalnu filologiju	FIL ORI 203	2 (1)	0	0	2 (1)	
4.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 1	FIL PED 203	1	0	(1)	1 (1) ¹⁶	
			Ukupno		15		15	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, a orijentalna filologija, arabistika	Morfosintaksa arapskog jezika 2	FIL ARA 214	2	0	8	10	DA ¹⁷
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Klasična arapska književnost	FIL ARA 234	2	1	1	4	
3.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 2	FIL PED 204	1	0	(1)	1 (1)	DA ¹⁸
			Ukupno		15		15	

¹⁴ Za Morfosintaksu arapskog jezika 1 FIL ARA 213 uslov je Morfologija arapskog jezika FIL ARA 112

¹⁵ Studenti koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet Uvod u orijentalnu filologiju dobit će po 1 ECTS iz predmeta Uvod u orijentalnu filologiju na svakoj studijskoj grupi. Ova će grupa studenata dobiti 1 ECTS na predmetu Stara arapska književnost budući da će imati obavezu pohađati 1 čas vježbi više.

¹⁶ Svi studenti na dvopredmetnom studiju imaju predmet Pedagogija 1 i 2 na obje studijske grupe, tako da će na svakoj studijskoj grupi dobiti po 1 ECTS iz ovog predmeta.

¹⁷ Za Morfosintaksu arapskog jezika 2 FIL ARA 214 uslov je Morfosintaksa arapskog jezika 1 FIL ARA 213

¹⁸ Za Pedagogiju 2 FIL PED 204 uslov je Pedagogija 1 FIL PED 203

5. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa arapskog jezika 1	FIL ARA 315	2	0	6	8	DA ¹⁹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Moderna arapska književnost 1	FIL ARA 335	2	0	1	3	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Uvod u metodiku nastave arapskog jezika	FIL ARA 345	2	0	2	4	
			Ukupno	15			15	

6. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa arapskog jezika 2	FIL ARA 316	2	0	4	6	DA ²⁰
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Moderna arapska književnost 2	FIL ARA 336	2	0	1	3	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Metodika nastave arapskog jezika 1	FIL ARA 346	2	0	1	3	DA ²¹
		Završni diplomski rad	FIL ARA 399	0	2	0	3	
			Ukupno	14			15	

¹⁹ Za Sintaksu arapskog jezika 1 FIL ARA 315 uslov je Morfosintaksa arapskog jezika 2 FIL ARA 214

²⁰ Za Sintaksu arapskog jezika 2 FIL ARA 316 uslov je Sintaksa arapskog jezika 1 FIL ARA 315

²¹ Metodika nastave arapskog jezika 1 FIL ARA 346 uslov je Uvod u metodiku nastave arapskog jezika FIL ARA 345

I CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA TURSKE JEZIK I KNJIŽEVNOST
 Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Fonetika i fonologija turskog jezika	FIL TUR 111	2	0	12	18	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u studij turkologije 1	FIL TUR 101	2	0	0	8	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL ORI 101	2	0	0	2	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	2	
			Ukupno		20		30	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Osnove morfologije turskog jezika	FIL TUR 112	2	0	12	18	DA ²²
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u studij turkologije 2	FIL TUR 102	2	0	0	8	DA ²³
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, književnost	Teorija i metodologija proučavanja književnosti	FIL ORI 102	2	0	0	2	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	DA ²⁴
			Ukupno		20		30	

²² Za Osnove morfologije turskog jezika FIL TUR 112 uslov je Fonetika i fonologija turskog jezika FIL TUR 111

²³ Za Uvod u studij turkologije 2 FIL TUR 102 uslov je Uvod u studij turkologije 1 FIL TUR 101

²⁴ Za Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet) FIL BHS 102 uslov je Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet) FIL BHS 101

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Morfologija turskog jezika	FIL TUR 213	2	0	6	14	DA ²⁵
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Uvod u orijentalnu filologiju	FIL ORI 203	2	0	0	2	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u tursku književnost 1	FIL TUR 243	2	2	2	10	
3.	DRUŠTVENE NAUKE Odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 1	FIL PED 203	1	0	1	2	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Stara arapska književnost	FIL ARA 233	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Stara perzijska književnost	FIL PER 233					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	20			30	

4. SEMESTAR

Red br	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u sintaksu turskog jezika	FIL TUR 214	2	0	8	16	DA ²⁶
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u tursku književnost 2	FIL TUR 244	2	0	2	10	DA ²⁷
3.	DRUŠTVENE NAUKE Odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 2	FIL PED 204	1	0	1	2	DA ²⁸
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Klasična arapska književnost	FIL ARA 234	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, iranistika	Pretklasična perzijska književnost	FIL PER 234					
	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Uvod u iranistiku	FIL PER 204					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	20			30	

²⁵ Za Morfologiju turskog jezika FIL TUR 213 uslov je Osnove morfologije turskog jezika FIL TUR 112

²⁶ Za Uvod u sintaksu turskog jezika FIL TUR 214 uslov je Morfologija turskog jezika FIL TUR 213

²⁷ Za Uvod u tursku književnost 2 FIL TUR 244 uslov je Uvod u tursku književnost 1 FIL TUR 243

²⁸ Za Pedagogiju 2 FIL PED 204 uslov je Pedagogija 1 FIL PED 203

5. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Sintaksa turskog jezika 1	FIL TUR 315	2	0	6	12	DA ²⁹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Pragmatika turskog jezika 1	FIL TUR 355	2	0	0	4	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Moderna turska književnost 1	FIL TUR 345	2	0	2	6	DA ³⁰
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u metodiku nastave turskog jezika 1	FIL TUR 365	2	2	0	6	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Moderna arapska književnost 1	FIL ARA 335	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Horasanski književni stil	FIL PER 335					
	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Historija perzijskog jezika	FIL PER 325					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno		20		30	

6. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Sintaksa turskog jezika 2	FIL TUR 316	2	0	8	10	DA ³¹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Pragmatika turskog jezika 2	FIL TUR 356	2	0	0	4	DA ³²
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Moderna turska književnost 2	FIL TUR 346	2	0	2	6	DA ³³
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u metodiku nastave turskog jezika 2	FIL TUR 366	2	2	0	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Završni diplomski rad	FIL TUR 399	0	3	0	6	
			Ukupno		23		30	

²⁹ Za Sintaksu turskog jezika 1 FIL TUR 315 uslov je Uvod u sintaksu turskog jezika FIL TUR 214

³⁰ Za Modernu turska književnost 1 FIL TUR 345 uslov je Uvod u tursku književnost 2 FIL TUR 244

³¹ Za Sintaksu turskog jezika 2 FIL TUR 316 uslov je Sintaksa turskog jezika 1 FIL TUR 315

³² Za Pragmatika turskog jezika 2 FIL TUR 356 uslov je Pragmatika turskog jezika 1 FIL TUR 355

³³ Za Modernu turska književnost 2 FIL TUR 346 uslov je Moderna turska književnost 1 FIL TUR 345

I CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: TURSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST I DRUGA STUDIJSKA GRUPA
 Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Fonetika i fonologija turskog jezika	FIL TUR 111	2	0	6	10	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u studij turkologije 1	FIL TUR 101	2	0	0	3	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL ORI 101	2 (1)	0	0	2 (1)	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	(1)	1(1)	
			Ukupno			12	15	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Osnove morfologije turskog jezika	FIL TUR 112	2	0	6	10	DA ³⁴
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u studij turkologije 2	FIL TUR 102	2	0	0	2	DA ³⁵
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, književnost	Teorija i metodologija proučavanja književnosti	FIL ORI 102	2 (1)	0	0	2 (1)	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	(1)	1(1)	DA ³⁶
			Ukupno			12	15	

³⁴ Za Osnove morfologije turskog jezika FIL TUR 112 uslov je Fonetika i fonologija turskog jezika FIL TUR 111

³⁵ Za Uvod u studij turkologije 2 FIL TUR 102 uslov je Uvod u studij turkologije 1 FIL TUR 101

³⁶ Za Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet) FIL BHS 102 uslov je Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet) FIL BHS 101

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Morfologija turskog jezika	FIL TUR 213	2	0	4	8	DA ³⁷
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Uvod u orijentalnu filologiju	FIL ORI 203	2 (1)	0	0	1(2)	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u tursku književnost 1	FIL TUR 243	2	0	2	4	
4.	DRUŠTVENE NAUKE Odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 1	FIL PED 203	1	0	1	2	
			Ukupno			14	15	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u sintaksu turskog jezika	FIL TUR 214	2	0	6	8	DA ³⁸
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u tursku književnost 2	FIL TUR 244	2	0	2	5	DA ³⁹
3.	DRUŠTVENE NAUKE Odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 2	FIL PED 204	1	0	1	2	DA ⁴⁰
			Ukupno			14	15	

³⁷ Za Morfologiju turskog jezika FIL TUR 213 uslov je Osnove morfologije turskog jezika FIL TUR 112

³⁸ Za Uvod u sintaksu turskog jezika FIL TUR 214 uslov je Morfologija turskog jezika FIL TUR 213

³⁹ Za Uvod u tursku književnost 2 FIL TUR 244 uslov je Uvod u tursku književnost 1 FIL TUR 243

⁴⁰ Za Pedagogiju 2 FIL PED 204 uslov je Pedagogija 1 FIL PED 203

5. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Sintaksa turskog jezika 1	FIL TUR 315	2	0	2	6	DA ⁴¹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Pragmatika turskog jezika 1	FIL TUR 355	2	0	0	3	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Moderna turska književnost 1	FIL TUR 345	2	0	2	4	DA ⁴²
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u metodiku nastave turskog jezika 1	FIL TUR 365	2	2	0	2	
			Ukupno	14			15	

6. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Sintaksa turskog jezika 2	FIL TUR 316	2	0	2	6	DA ⁴³
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Pragmatika turskog jezika 2	FIL TUR 356	2	0	0	2	DA ⁴⁴
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Moderna turska književnost 2	FIL TUR 346	2	0	2	2	DA ⁴⁵
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u metodiku nastave turskog jezika 2	FIL TUR 366	2	1	0	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Završni diplomski rad	FIL TUR 399	0	1	0	3	
			Ukupno	14			15	

⁴¹ Za Sintaksu turskog jezika 1 FIL TUR 315 uslov je Uvod u sintaksu turskog jezika FIL TUR 214

⁴² Za Modernu turska književnost 2 FIL TUR 346 uslov je Moderna turska književnost 1 FIL TUR 345

⁴³ Za Sintaksu turskog jezika 2 FIL TUR 316 uslov je Sintaksa turskog jezika 1 FIL TUR 315

⁴⁴ Za Pragmatika turskog jezika 2 FIL TUR 356 uslov je Pragmatika turskog jezika 1 FIL TUR 355

⁴⁵ Za Modernu turska književnost 1 FIL TUR 345 uslov je Uvod u tursku književnost 2 FIL TUR 244

I CIKLUS STUDIJA**ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU****STUDIJSKA GRUPA: PERZIJSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST**

Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Uvod u perzijski jezik	FIL PER 111	2	1	9	20	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL ORI 101	2	0	0	2	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika	FIL ARA 111	2	0	2	6	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	2	
			Ukupno	20			30	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Osnove morfologije perzijskog jezika	FIL PER 112	2	1	9	20	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, književnost	Teorija i metodologija proučavanja književnosti	FIL ORI 102	2	0	0	2	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Morfologija arapskog jezika	FIL ARA 112	2	0	2	6	DA ⁴⁶
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	DA ⁴⁷
			Ukupno	20			30	

⁴⁶ Za Morfologiju arapskog jezika FIL ARA 112 uslov je Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika FIL ARA 111⁴⁷ Za Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet) FIL BHS 102 uslov je Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet) FIL BHS 101

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Morfologija perzijskog jezika 1	FIL PER 213	2	1	6	16	DA ⁴⁸
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Stara perzijska književnost	FIL PER 233	2	1	2	8	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Uvod u orijentalnu filologiju	FIL ORI 203	2	0	0	2	
4.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 1	FIL PED 203	1	0	1	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Stara arapska književnost	FIL ARA 233					
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Uvod u tursku književnost 1	FIL TUR 243	2	0	0	2	
		Izbomi predmet sa fakultetske (vaniske liste)						
			Ukupno	20			30	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Morfologija perzijskog jezika 2	FIL PER 214	2	1	6	16	DA ⁴⁹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Pretklasična perzijska književnost	FIL PER 234	2	1	2	8	DA ⁵⁰
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Uvod u iranistiku	FIL PER 204	1	1	0	2	
4.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 2	FIL PED 204	1	0	1	2	DA ⁵¹
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Klasična arapska književnost	FIL ARA 234					
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Uvod u tursku književnost 2	FIL TUR 244	2	0	0	2	
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	20			30	

⁴⁸ Za Morfologiju perzijskog jezika 1 FIL PER 213 uslov je Osnove morfologije perzijskog jezika FIL PER 112

⁴⁹ Za Morfologiju perzijskog jezika 2 FIL PER 214 uslov je Morfologija perzijskog jezika 1 FIL PER 213

⁵⁰ Za Pretklasičnu perzijska književnost FIL PER 234 uslov je Stara perzijska književnost FIL PER 233

⁵¹ Za Pedagogija 1 FIL PED 204 uslov je Pedagogija 1 FIL PED 203

5. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Tvorba riječi u perzijskom jeziku	FIL PER 315	2	1	6	16	DA ⁵²
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Historija perzijskog jezika	FIL PER 325	2	1	0	4	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Horasanski književni stil	FIL PER 335	2	2	2	8	DA ⁵³
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Moderna arapska književnost 1	FIL ARA 335	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Moderna turska književnost 1	FIL TUR 345					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno		20		30	

6. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Sintaksa perzijskog jezika	FIL PER 316	2	1	6	14	DA ⁵⁴
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, Filologija, orijentalna filologija, iranistika	Irački književni stil	FIL PER 336	2	2	2	8	DA ⁵⁵
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Moderna arapska književnost 2	FIL ARA 336	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Moderna turska književnost 2	FIL TUR 346					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
4.		Završni diplomski rad	FIL PER 399	0	3	0	6	
			Ukupno		20		30	

⁵² Za Tvorbu riječi u perzijskom jeziku FIL PER 315 uslov je Morfologija perzijskog jezika 2 FIL PER 214

⁵³ Za Horasanski književni stil FIL PER 335 uslov je Pretklasična perzijska književnost FIL PER 234

⁵⁴ Za Sintaksu perzijskog jezika FIL PER 316 uslov je Tvorba riječi u perzijskom jeziku FIL PER 315

⁵⁵ Za Irački književni stil FIL PER 336 uslov je Horasanski književni stil FIL PER 335

I CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA PERZIJSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST I DRUGA STUDIJSKA GRUPA
Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Uvod u perzijski jezik	FIL PER 111	2	1	7	13	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL ORI 101	2 (1)	0	0	2 (1)	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	(1)	1 (1) ⁵⁶	
			Ukupno	12			15	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Osnove morfologije perzijskog jezika	FIL PER 112	2	1	7	13	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, književnost	Teorija i metodologija proučavanja književnosti	FIL ORI 102	2 (1)	0	0	2 (1)	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	(1)	2 (1)	DA ⁵⁷
			Ukupno	12			15	

⁵⁶ Svi studenti na dvopredmetnom studiju imaju predmet Bosanski, hrvatski, srpski jezik 1 i 2 na obje studijske grupe, tako da će na svakoj studijskoj grupi dobiti po 1 ECTS iz ovog predmeta.

⁵⁷ Za Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet) FIL BHS 102 uslov je Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet) FIL BHS 101

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Morfologija perzijskog jezika 1	FIL PER 213	2	1	3	9	DA ⁵⁸
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Stara perzijska književnost	FIL PER 233	2	0	2	4	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Uvod u orijentalnu filologiju	FIL ORI 203	2 (1)	0	0	2 (1) ⁵⁹	
4.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 1	FIL PED 203	1	0	(1)	2 (1) ⁶⁰	
			Ukupno		12		15	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Morfologija perzijskog jezika 2	FIL PER 214	2	1	2	8	DA ⁶¹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Pretklasična perzijska književnost	FIL PER 234	2	0	2	4	DA ⁶²
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Uvod u iranistiku	FIL PER 204	1	1	0	2	
3.	DRUŠTVENE NAUKE, odgojne nauke, opća pedagogija	Pedagogija 2	FIL PED 204	1	0	(1)	2 (1)	DA ⁶³
			Ukupno		12		15	

⁵⁸ Za Morfologiju perzijskog jezika 1 FIL PER 213 uslov je Osnove morfologije perzijskog jezika FIL PER 112

⁵⁹ Studenti koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet Uvod u orijentalnu filologiju dobit će po 1 ECTS iz predmeta Uvod u orijentalnu filologiju na svakoj studijskoj grupi. Ova će grupa studenata dobiti 1 ECTS na predmetu Stara arapska književnost budući da će imati obavezu pohađati 1 čas vježbi više.

⁶⁰ Svi studenti na dvopredmetnom studiju imaju predmet Pedagogija 1 i 2 na obje studijske grupe, tako da će na svakoj studijskoj grupi dobiti po 1 ECTS iz ovog predmeta.

⁶¹ Za Morfologiju perzijskog jezika 2 FIL PER 214 uslov je Morfologija perzijskog jezika 1 FIL PER 213

⁶² Za Pretklasičnu perzijska književnost FIL PER 234 uslov je Stara perzijska književnost FIL PER 233

⁶³ Za Pedagogija 1 FIL PED 204 uslov je Pedagogija 1 FIL PED 203

5. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Tvorba riječi u perzijskom jeziku	FIL PER 315	2	1	2	8	DA ⁶⁴
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Historija perzijskog jezika	FIL PER 325	2	1	0	3	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Horasanski književni stil	FIL PER 335	2	0	2	4	DA ⁶⁵
			Ukupno	12			15	

6. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Sintaksa perzijskog jezika	FIL PER 316	2	1	3	8	DA ⁶⁶
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Irački književni stil	FIL PER 336	2	0	2	4	DA ⁶⁷
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Završni diplomski rad	FIL PER 399	0	2	0	3	
			Ukupno	12			15	

⁶⁴ Za Tvorbu riječi u perzijskom jeziku FIL PER 315 uslov je Morfologija perzijskog jezika 2 FIL PER 214

⁶⁵ Za Horasanski književni stil FIL PER 335 uslov je Pretklasična perzijska književnost FIL PER 234

⁶⁶ Za Sintaksu perzijskog jezika FIL PER 316 uslov je Tvorba riječi u perzijskom jeziku FIL PER 315

⁶⁷ Za Irački književni stil FIL PER 336 uslov je Horasanski književni stil FIL PER 335

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: ARAPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST
 Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa arapskog jezika 3	FIL ARA 417	1	0	6	13	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Poetika stare arapske književnosti	FIL ARA 437	2	2	0	8	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Metodika nastave arapskog jezika 2	FIL ARA 447	1	1	1	3	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 1	FIL ORI 407	2	2	0	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Uvod u klasičnu osmansku književnost	FIL TUR 447	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Iranska epika – Firdusijeva Šahnama	FIL PER 437					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno		20		30	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija arabistika	Sintaksa arapskog jezika 4	FIL ARA 418	1	0	6	13	DA ⁶⁸
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija arabistika	Poetika klasične arapske književnosti	FIL ARA 438	2	2	0	8	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Metodika nastave arapskog jezika 3	FIL ARA 448	1	1	1	3	DA ⁶⁹
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 2	FIL ORI 408	2	2	0	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Klasična osmanska književnost	FIL TUR 448	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Zlatni vijek perzijske književnosti	FIL PER 438					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno		20		30	

⁶⁸ Za Sintaksu arapskog jezika 4 FIL ARA 418 uslov je Sintaksa arapskog jezika 3 FIL ARA 417

⁶⁹ Za Metodiku nastave arapskog jezika 3 FIL ARA 448 uslov je Metodika nastave arapskog jezika 2 FIL ARA 447

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa funkcionalnih stilova u arapskom jeziku	FIL ARA 519	1	0	5	12	DA ⁷⁰
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Savremena arapska poezija	FIL ARA 539	2	4	0	10	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 3	FIL ORI 509	2	2	0	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Metodologija i tehnika naučnog rada	FIL ORI 501	1	0	1	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Postklasična osmanska književnost	FIL TUR 549	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Savremena književnost Irana	FIL PER 539					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	20			30	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija arabistika	Leksikologija	FIL ARA 510	1	0	5	6	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija arabistika	Savremena arapska proza	FIL ARA 530	2	4	0	6	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Arapska stilistika i metrika	FIL ARA 540	1	0	1	2	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima	FIL ORI 500	2	2	0	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija arabistika	Završni magistarski rad	FIL ARA 599	0	2	0	12	
			Ukupno	20			30	

⁷⁰ Za Sintaksu funkcionalnih stilova u arapskom jeziku FIL ARA 519 uslov je Sintaksa arapskog jezika 4 FIL ARA 418

II CIKLUS STUDIJA**ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU****STUDIJSKA GRUPA: ARAPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST I DRUGA STUDIJSKA GRUPA**

Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa arapskog jezika 3	FIL ARA 417	1	0	5	6	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Poetika stare arapske književnosti	FIL ARA 437	2	2	0	4	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Metodika nastave arapskog jezika 2	FIL ARA 447	1	0	1	2	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 1	FIL ORI 407	2(1)	1(0)	0	3(1) ⁷¹	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Uvod u klasičnu osmansku književnost	FIL TUR 447	0(2)	0	0	0(2)	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Iranska epika – Firdusijeva Šahnama	FIL PER 437					
Ukupno				15			15	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa arapskog jezika 4	FIL ARA 418	1	0	5	6	DA ⁷²
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Poetika klasične arapske književnosti	FIL ARA 438	2	2	0	4	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Metodika nastave arapskog jezika 3	FIL ARA 448	1	0	1	2	DA ⁷³
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 2	FIL ORI 408	2(1)	1(0)	0	3(1) ⁷⁴	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Klasična osmanska književnost	FIL TUR 448	0(2)	0	0	0(2)	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Zlatni vijek perzijske književnosti	FIL PER 438					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
Ukupno				15			15	

⁷¹ Studenti koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet Orijentalno-islamska civilizacija 1 dobit će 2 ECTS iz predmeta Orijentalno-islamska civilizacija 1 na drugoj studijskoj grupi. Ova će grupa studenata dobiti potrebna 2 ECTS na izbornom predmetu sa unutrašnje ili vanjske liste izbornih predmeta.

⁷² Za Sintaksu arapskog jezika 4 FIL ARA 418 uslov je Sintaksa arapskog jezika 3 FIL ARA 417

⁷³ Za Metodiku nastave arapskog jezika 3 FIL ARA 448 uslov je Metodika nastave arapskog jezika 2 FIL ARA 447

⁷⁴ Studenti koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet Orijentalno-islamska civilizacija 2 dobit će 2 ECTS iz predmeta Orijentalno-islamska civilizacija 2 na drugoj studijskoj grupi. Ova će grupa studenata dobiti potrebna 2 ECTS na izbornom predmetu sa unutrašnje ili vanjske liste izbornih predmeta.

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Sintaksa funkcionalnih stilova u arapskom jeziku	FIL ARA 519	1	0	5	6	DA ⁷⁵
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Savremena arapska poezija	FIL ARA 539	2	3	0	5	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 3	FIL ORI 509	2(1)	1(0)	0	3 (1) ⁷⁶	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Metodologija i tehnika naučnog rada	FIL ORI 501	1	0	(1)	1 (1) ⁷⁷	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Postklasična osmanska književnost	FIL TUR 549	0 (2)	0	0	0 (2)	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Savremena književnost Irana	FIL PER 539					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	15			15	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Leksikologija	FIL ARA 510	1	0	0	1	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	Savremena arapska proza	FIL ARA 530	1	0	0	1	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima	FIL ORI 500	1	0	0	1	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Završni magistarski rad*	FIL ARA 599	0	9	0	12	
			Ukupno	12			15	

*Studenti na dvopredmetnim studijskim grupama rade dva završna rada.

⁷⁵ Za Sintaksu funkcionalnih stilova u arapskom jeziku FIL ARA 519 uslov je Sintaksa arapskog jezika 4 FIL ARA 418

⁷⁶ Studenti koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet Orijentalno-islamska civilizacija 3 dobit će 2 ECTS iz predmeta Orijentalno-islamska civilizacija 3 na drugoj studijskoj grupi. Ova će grupa studenata dobiti potrebna 2 ECTS na izbornom predmetu sa unutrašnje ili vanjske liste izbornih predmeta.

⁷⁷ Svi studenti na dvopredmetnom studiju imaju predmet Metodologija i tehnika naučnog rada na obje studijske grupe, tako da će na svakoj studijskoj grupi dobiti po 1 ECTS iz ovog predmeta.

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA TURSKE JEZIK I KNJIŽEVNOST
 Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) <i>Naučno polje, naučna grana</i>	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Sintaksa infinitivnih formi	FIL TUR 417	2	0	6	12	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Uvod u osmanski jezik	FIL TUR 477	1	0	1	4	DA ⁷⁸
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u klasičnu osmansku književnost	FIL TUR 447	2	0	2	8	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 1	FIL ORI 407	2	2	0	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija arabistika	IP: Poetika stare arapske književnosti	FIL ARA 437	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija iranistika	IP: Iranska epika – Firdusijeva Šahnama	FIL PER 437					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
		Ukupno		20			30	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) <i>Naučno polje, naučna grana</i>	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Pragmatika turskog jezika	FIL TUR 418	2	0	6	12	DA ⁷⁹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Osmanski jezik	FIL TUR 478	1	0	1	4	DA ⁸⁰
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Klasična osmanska književnost	FIL TUR 448	2	0	2	8	DA ⁸¹
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 2	FIL ORI 408	2	2	0	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija arabistika	IP: Poetika klasične arapske književnosti	FIL ARA 438	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija iranistika	IP: Zlatni vijek perzijske književnosti	FIL PER 438					
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
		Ukupno		20			30	

⁷⁸ Za Uvod u osmanski jezik FIL TUR 477 uslov je Sintaksa turskog jezika 2 FIL TUR 316

⁷⁹ Za Pragmatiku turskog jezika FIL TUR 418 uslov je Sintaksa infinitivnih formi FIL TUR 417

⁸⁰ Za Osmanski jezik FIL TUR 478 uslov je Uvod u osmanski jezik FIL TUR 477

⁸¹ Za Klasičnu osmanska književnost FIL TUR 448 uslov je Uvod u klasičnu osmansku književnost FIL TUR 447

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Tvorba riječi u turskom jeziku 1	FIL TUR 519	2	0	4	12	DA ⁸²
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Postklasična osmanska književnost	FIL TUR 549	2	0	2	8	DA ⁸³
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 3	FIL ORI 509	2	2	0	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Islamska paleografija	FIL TUR 589	1	0	1	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Metodologija i tehnika naučnog rada	FIL ORI 501	1	0	1	2	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija iranistika	IP: Savremena književnost Irana	FIL PER 539	2	0	0	2	
		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)						
			Ukupno	20			30	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Tvorba riječi u turskom jeziku 2	FIL TUR 510	2	0	4	8	DA ⁸⁴
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Divanska književnost na osmanskom turskom jeziku u BiH	FIL TUR 540	2	0	2	4	DA ⁸⁵
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija,	Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima	FIL ORI 500	2	2	0	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Osmanska diplomatika	FIL TUR 580	1	0	1	2	DA ⁸⁶
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija. turkologija	Završni magistarski rad	FIL TUR 599	0	6	0	12	
			Ukupno	22			30	

⁸² Za Tvorbu riječi u turskom jeziku 1 FIL TUR 519 uslov je Pragmatika turskog jezika FIL TUR 418

⁸³ Za Postklasičnu osmanska književnost FIL TUR 549 uslov je Klasična osmanska književnost FIL TUR 448

⁸⁴ Za Tvorbu riječi u turskom jeziku 2 FIL TUR 510 uslov je Tvorba riječi u turskom jeziku 1 FIL TUR 519

⁸⁵ Za Divansku književnost na osmanskom turskom jeziku u BiH FIL TUR 540 uslov je Postklasična osmanska književnost FIL TUR 549

⁸⁶ Za Osmansku diplomatika FIL TUR 580 uslov je Islamska paleografija FIL TUR 589

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: TURSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST I DRUGA STUDIJSKA GRUPA
Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Sintaksa infinitivnih formi	FIL TUR 417	2	0	2	5	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Uvod u osmanski jezik	FIL TUR 477	1	0	1	2	DA ⁸⁷
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Uvod u klasičnu osmansku književnost	FIL TUR 447	2	0	2	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 1	FIL ORI 407	2	2	0	4	
			Ukupno	14			15	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Pragmatika turskog jezika	FIL TUR 418	2	0	2	5	DA ⁸⁸
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Osmanski jezik	FIL TUR 478	1	0	1	2	DA ⁸⁹
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija turkologija	Klasična osmanska književnost	FIL TUR 448	2	0	2	4	DA ⁹⁰
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 2	FIL ORI 408	2	2	0	4	
			Ukupno	14			15	

⁸⁷ Za Uvod u osmanski jezik FIL TUR 477 uslov je Sintaksa turskog jezika 2 FIL TUR 316

⁸⁸ Za Pragmatiku turskog jezika FIL TUR 418 uslov je Sintaksa infinitivnih formi FIL TUR 417

⁸⁹ Za Osmanski jezik FIL TUR 478 uslov je Uvod u osmanski jezik FIL TUR 477

⁹⁰ Za Klasičnu osmanska književnost FIL TUR 448 uslov je Uvod u klasičnu osmansku književnost FIL TUR 447

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Tvorba riječi u turskom jeziku 1	FIL TUR 519	2	0	2	4	DA ⁹¹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Postklasična osmanska književnost	FIL TUR 549	2	0	1	4	DA ⁹²
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija,	Orijentalno-islamska civilizacija 3	FIL ORI 509	2	1	0	3	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Islamska paleografija	FIL TUR 589	1	0	1	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Metodologija i tehnika naučnog rada	FIL ORI 501	1	0	1	2	
			Ukupno	14			15	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Tvorba riječi u turskom jeziku 2	FIL TUR 510	2	0	0	2	DA ⁹³
2.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Divanska književnost na osmanskom turskom jeziku u BiH	FIL TUR 540	2	0	0	1	DA ⁹⁴
3.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija,	Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima	FIL ORI 500	2	0	0	1	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija	Osmanska diplomatika	FIL TUR 580	1	0	1	1	DA ⁹⁵
5.	HUMANISTIČKE NAUKE Filologija, orijentalna filologija, turkologija	Završni magistarski rad	FIL TUR 599	0	4	0	10	
			Ukupno	12			15	

⁹¹ Za Tvorbu riječi u turskom jeziku 1 FIL TUR 519 uslov je Pragmatika turskog jezika FIL TUR 418

⁹² Za Postklasičnu osmanska književnost FIL TUR 549 uslov je Klasična osmanska književnost FIL TUR 448

⁹³ Za Tvorbu riječi u turskom jeziku 2 FIL TUR 510 uslov je Tvorba riječi u turskom jeziku 1 FIL TUR 519

⁹⁴ Za Divansku književnost na osmanskom turskom jeziku u BiH FIL TUR 540 uslov je Postklasična osmanska književnost FIL TUR 549

⁹⁵ Za Osmansku diplomatika FIL TUR 580 uslov je Islamska paleografija FIL TUR 589

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: PERZIJSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST
 Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Leksikologija perzijskog jezika	FIL PER 417	2	1	4	14	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Iranska epika – Firdusijeva Šahnama	FIL PER 437	2	1	2	8	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 1	FIL ORI 407	2	2	0	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Poetika stare arapske književnosti	FIL ARA 437	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Uvod u klasičnu osmansku književnost	FIL TUR 447					
5.		Izbomi predmet sa fakultetske (vanjske liste)		2	0	0	2	
			Ukupno		20		30	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Lingvistička stilistika perzijskog jezika	FIL PER 418	1	1	4	12	DA ⁹⁶
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Zlatni vijek perzijske književnosti	FIL PER 438	2	2	2	10	DA ⁹⁷
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 2	FIL ORI 408	2	2	0	4	DA ⁹⁸
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, arabistika	IP: Poetika klasične arapske književnosti	FIL ARA 438	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Klasična osmanska književost	FIL TUR 448					
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Uvod u perzijsku paleografiju	FIL PER 559	1	0	1	2	
			ukupno		20		30	

⁹⁶ Za Lingvističku stilistika perzijskog jezika FIL PER 418 uslov je Leksikologija perzijskog jezika FIL PER 417

⁹⁷ Za Zlatnu vijek perzijske književnosti FIL PER 438 uslov je Iranska epika – Firdusijeva Šahnama FIL PER 437

⁹⁸ Za Orijentalno-islamska civilizacija 2 FIL ORI 408 uslov je Orijentalno-islamska civilizacija 1 FIL ORI 407

Anur Helvanović

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Perzijski jezik u upotrebi	FIL PER 519	1	1	6	12	DA ⁹⁹
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Savremena književnost Irana	FIL PER 539	2	1	1	8	DA ¹⁰⁰
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 3	FIL ORI 509	2	2	0	4	DA ¹⁰¹
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Metodologija i tehnika naučnog rada	FIL ORI 501	1	0	1	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, turkologija	IP: Postklasična osmanska književnost	FIL TUR 549	2	0	0	2	
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Indijski stil u perzijskoj književnosti	FIL PER 569					
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	IP: Iranski jezici	FIL PER 509					
6.		Izbomi predmet sa fakultetske (vaniske liste)		2	0	0	2	
			Ukupno	22			30	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Savremena ortografija perzijskog jezika	FIL PER 510	1	1	4	11	DA ¹⁰²
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima	FIL ORI 500	2	2	0	4	DA ¹⁰³
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Završni magistarski rad	FIL PER 599	0	10	0	15	
			Ukupno	20			30	

⁹⁹ Za Perzijski jezik u upotrebi FIL PER 519 uslov je Lingvistička stilistika perzijskog jezika FIL PER 418

¹⁰⁰ Za Savremenu književnost Irana FIL PER 539 uslov je Zlatni vijek perzijske književnosti FIL PER 438

¹⁰¹ Za Orijentalno-islamsku civilizacija 3 FIL ORI 509 uslov je Orijentalno-islamska civilizacija 2 FIL ORI 408

¹⁰² Za Savremenu ortografiju perzijskog jezika FIL PER 510 uslov je Perzijski jezik u upotrebi FIL PER 519

¹⁰³ Za Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima FIL ORI 500 uslov je Orijentalno-islamska civilizacija 3
FIL ORI 509

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA PERZIJSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST I DRUGA STUDIJSKA GRUPA
Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Leksikologija perzijskog jezika	FIL PER 417	2	1	3	8	
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Iranska epika – Firdusijeva Šahnama	FIL PER 437	2	0	2	5	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 1	FIL ORI 407	2(1)	2(1)	0	4(2)	
			Ukupno	12			15	

2. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Lingvistička stilistika perzijskog jezika	FIL PER 418	1	1	4	7	DA ¹⁰⁴
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Zlatni vijek perzijske književnosti	FIL PER 438	2	0	2	4	DA ¹⁰⁵
	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Uvod u perzijsku paleografiju	FIL PER 559	1	0	1	2	
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 2	FIL ORI 408	2(1)	2(1)	0	4(2)	DA ¹⁰⁶
			Ukupno	12			15	

¹⁰⁴ Za Lingvističku stilistika perzijskog jezika FIL PER 418 uslov je Leksikologija perzijskog jezika FIL PER 417

¹⁰⁵ Za Zlatnu vijek perzijske književnosti FIL PER 438 uslov je Iranska epika – Firdusijeva Šahnama FIL PER 437

¹⁰⁶ Za Orijentalno-islamska civilizacija 2 FIL ORI 408 uslov je Orijentalno-islamska civilizacija 1 FIL ORI 407

3. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Perzijski jezik u upotrebi	FIL PER 519	1	1	2	7	DA ¹⁰⁷
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Savremena književnost Irana	FIL PER 539	2	0	1	5	DA ¹⁰⁸
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Orijentalno-islamska civilizacija 3	FIL ORI 509	2(1)	2(1)	0	4(2)	DA ¹⁰⁹
4.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Metodologija i tehnika naučnog rada	FIL ORI 501	1	0	(1)	2 (1)	
			Ukupno		12		15	

4. SEMESTAR

RB	NAUČNO PODRUČJE (OBLAST) Naučno polje, naučna grana	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Savremena ortografija perzijskog jezika	FIL PER 510	1	1	2	5	DA ¹¹⁰
2.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija	Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima	FIL ORI 500	2(1)	0	2(1)	4(2)	DA ¹¹¹
3.	HUMANISTIČKE NAUKE, filologija, orijentalna filologija, iranistika	Završni magistarski rad*	FIL PER 599	0	6	0	8	
			Ukupno		12		15	

*Studenti na dvopredmetnim studijskim grupama rade dva završna rada.

¹⁰⁷ Za Perzijski jezik u upotrebi FIL PER 519 uslov je Lingvistička stilistika perzijskog jezika FIL PER 418

¹⁰⁸ Za Savremenu književnost Irana FIL PER 539 uslov je Zlatni vijek perzijske književnosti FIL PER 438

¹⁰⁹ Za Orijentalno-islamsku civilizacija 3 FIL ORI 509 uslov je Orijentalno-islamska civilizacija 2 FIL ORI 408

¹¹⁰ Za Savremenu ortografiju perzijskog jezika FIL PER 510 uslov je Perzijski jezik u upotrebi FIL PER 519

¹¹¹ Za Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima FIL ORI 500 uslov je Orijentalno-islamska civilizacija 3 FIL ORI

Amra Stulović

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika, FIL ARA 111
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 12 sati vježbi; ECTS 26; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 11 sati vježbi; ECTS 13; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste usvajanje arapske grafije i pravilnog izgovora fonema u arapskom jeziku, te upoznavanje sa osnovama arapske morfologije. Student treba ovladati podjelom fonema u arapskom jeziku na osnovu kriterija artikulacione fonetike, te osnovnim fonetskim promjenama i zakonitostima arapskog sloga. U segmentu morfologije, student se upoznaje sa pojmom korijena i paradigme u arapskom jeziku, vrstama riječi, imenskim paradigmama i morfološkim kategorijama karakterističnim za imensku grupu riječi. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj ovladavanje arapskim pismom i izgovorom fonema, razvijanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora, čitanja i pisanja na početnom nivou, te vježbanje primjene osnovnih morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno. Vježbe su usmjerene na izgradnju osnovnog vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije na početnom nivou.
Sadržaj predmeta: U segmentu fonetike, predavanja obuhvataju osnove artikulacije glasova u arapskom jeziku s osvrtom na sekundarnu artikulaciju, odnosno emfazu, alofone arapskih vokala, strukturu sloga, asimilaciju određenog člana, te specifičnosti grafije arapskog jezika. U segmentu uvoda u morfologiju, predavanja obuhvataju objašnjenje korijena i paradigme u arapskom jeziku, podjelu i osnovne karakteristike vrsta riječi, te uvid u morfološke kategorije imenske grupe riječi. Pritom se posebna pažnja pridaje oblicima duala, oblicima i upotrebi pravilnog i razlomljenog plurala, upotrebi i načinima tvorbe ženskog roda, te specifičnostima kongruencije u kategorijama roda, broja, padeža i određenosti/neodređenosti u atributivnoj sintagmi, genitivnoj vezi i imenskoj rečenici, i daje se pregled paradigmi perfekta i imperfekta I. glagolske vrste i složenih glagolskih vremena. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz fonetike i morfologije, 5 sati vježbi prevođenja i 5 sati lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz fonetike i morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, s tim da se u segmentu fonetike naglasak stavlja na usvajanje arapskog pisma i pravilnog izgovora, a u segmentu morfologije na praktičnu primjenu morfoloških zakonitosti putem rješavanja jezičnih zadataka. S obzirom na to da se studenti u ovom semestru prvi put susreću sa arapskim jezikom, vježbe prevođenja u prvom dijelu kolegija posvećene su savladavanju arapskog pisma i izgovora fonema specifičnih za arapski jezik putem praktičnih vježbi pisanja i čitanja i diktata kao forme provjere znanja. U drugom dijelu kolegija, na ovim se vježbama prevode rečenice i kraći tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Tekstovi su težinom i zahtjevnošću primjereni studentima, koji tek počinju savladavati osnovne morfološke zakonitosti arapskog jezika. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje različitih govornih situacija iz svakodnevnog života, posebno onih koje su specifične za zemlje arapskog svijeta, kod studenata formira i razvija fond riječi, kao i sposobnost konverzacije na početnom nivou. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura: Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Abboud, P.F. i dr., *Elementary Modern Standard Arabic*, Part 1, 2, Michigan, 1983.
2. 'Abd al-'Azīz, N. M., Sulaymān, M. 'A., *Tadribāt fahm al-masmū' li ġayr al-nāṭiqīn bi al-'arabiyya*, al-Riyād, 1988.
3. Anbar, Taghrid, *Learning Arabic for Beginners - Speaking, Reading & Writing*, Cairo, 1991.
4. Bateson, M.C., *Arabic Language Handbook*, 1967.
5. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
6. Beeston, A.F.L., *Written Arabic: An Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.
7. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975.
8. Dervišević Amir, *Praktikum arapskog jezika*, Sarajevo, 2001.
9. al-Fawzān, 'A., Ḥusayn, M., Faḍl, M., *al-'Arabiyya bayna yadayk I*, Riyād, 2003.
10. Fleisch H., *Traité de Philologie Arabe Vol.I*, Beirut, 1961.
11. Gaudefroy, M. - Demombynes R. Blachere, *Grammaire de l'Arabe Classique*, Pariz, 1952.
12. Гранде, Б.М., *Курс Арабской Грамматики в Сравнительно-историческом Освещении*, Moskva, 1963.
13. Ḥātim, 'Imād, *al-Luġa al-'arabiyya. Qawā'id wa al-mušūš*. Tarāblis, 1982.
14. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976.
15. Janković, Srđan, *Arapski izgovor sa osnovama arapskog pisma*, Sarajevo, 1987.
16. Kapliwatzky, *Arabic Language and Grammar*, I-II, Jerusalem, 1940-1950.
17. Krahl - Reuschel, *Lehrbuch des Modernen Arabisch*, Teil I, Leipzig, 1980.
18. Mağallī, F., *Durūs fī al-'arabiyya*, London, 1977.
19. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
20. Šīnī, M. et al., *Takallam al-'arabiyya*, I, al-Riyād, 1986.
21. Шагаль, В.З., М.Н. Мерекин, Ф.С. Забиров, *Учебник Арабского Языка*, Moskva, 1983.
22. Шарбатов, Г.Ш., *Современный Арабский Язык*, Moskva, 1961.
23. *Ta'allam al-'arabiyya*, I, al-Qāhira, 1987.
24. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I, II, Cambridge, 1955.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u lingvistiku, FIL ORI 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2 sata predavanja; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti upoznaju s osnovnim lingvističkim pojmovima i terminima. Svrha kolegija je da studentima omogući primjenu znanja stečenog na ovome kolegiju na studij stranog jezika. Pored toga, na ovom se kolegiju nastoji potaknuti interesovanje studenata za jezične pojave. Studenti se osposobljavaju da zapažaju i posmatraju jezične pojave s lingvističkog aspekta. Kolegij će studentima pružiti cjelovit pogled na jezik u duhu savremene nauke o jeziku. S obzirom na širinu oblasti, neće biti moguće zalaziti duboko u obradu pojedinih pitanja, ali će se nastojati da ono što se podastre studentima bude dovoljno poticajno za dalja razmatranja u maternjem, odnosno u stranom jeziku u kontrastiranju s maternjim.
Sadržaj predmeta: U prvoj polovini kolegija teme će se fokusirati na nauku o jeziku i njen predmet, tj. na bitna svojstva jezika, na jezik i govor te na funkcije jezika. Studenti će se upoznati s evolucijom jezika i tipovima jezika. Na kraju prve polovine kolegija predstaviti će se teorija Ferdinanda de Saussurea (strukturalizam). Drugi dio kolegija bit će posvećen općoj strukturi jezika polazeći od jezičnog znaka i jezika kao sistema znakova. Potom se prelazi na oblasti nauke o jeziku: fonetiku, fonologiju, morfologiju, sintaksu, semantiku. Studenti će se upoznati s osnovnim lingvističkim terminima iz navedenih oblasti. Nakon toga obradit će se najvažniji rezultati istraživanja u sociolingvistici i pragmatici. Posljednju nastavnu jedinicu predstavljat će tekstna lingvistika.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1.Škiljan, Dubravko, <i>Pogled u lingvistiku</i> , Zagreb,1980. 2.Bugarski, Ranko, <i>Uvod u opštu lingvistiku</i> , Beograd, 1996. 3.Glovacki-Bernardi, Z, A.Kovačec, M. Mihaljević..., <i>Uvod u lingvistiku</i> , Zagreb, 2001. 4.Ridanović, Midhat, <i>Jezik i njegova struktura</i> , Sarajevo, 1985.
Dodatna i preporučena literatura: 1.F.de Saussure, <i>Opšta lingvistika</i> , Beograd, 1969. 2.Giro, P., <i>Semiologija</i> , Beograd, 1975. 3.Jakobson, R., <i>Lingvistika i poetika</i> , Beograd, 1976. 4.Radovanović, M. <i>Sociolingvistika</i> , Beograd, 1979.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik I/ Hrvatski jezik I/ Srpski jezik I; FIL BHS 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći predmet
Cilj predmeta: Nastava bosanskog jezika ima svoje posebne ciljeve. Oni se zajedno sa svrham ostalih općeobrazovnih i stručnih predmeta uklapaju u opću nastavnu cjelishodnost. Za uspješno učenje stranih jezika, solidno znanje maternjeg jezika ne može se zaobići. Zato kolegij ima cilj da unaprijedi praksu i teoriju govorne kulture i pismenosti studenata kako bi se oni pouzdano jezički ispoljavali. Dakle, nastava je usmjerena prema upotrebnim vrijednostima jezika i sračunata na razvijanje jezičkog senzibiliteta i iskazne moći studenata.
Sadržaj predmeta: Nastava je podređena savladavanju pravopisne problematike. Obavještenja o pravopisnoj normi daju se u kombinaciji s nastavom gramatike, upravo uz upoznavanje pojedinih jezičkih kategorija i postupaka za koje su vezane pravopisne intervencije. Od upoznavanja pravopisnih pravila do ispravnog postupanja mogu dovesti samo pogodne i sistematične pravopisne vježbe. I one podjednako pripadaju nastavi gramatike i nastavi pismenosti, s tim što posebno obavezuju da se nastava gramatike usmjeri prema praksi pisanja. Kada se ima u vidu da se obuka u pismenom i usmenom izražavanju obavlja tokom čitavog života, a ne samo tokom školovanja, onda svi oblici vježbanja mogu dobiti valjanu primjenu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S., <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996; ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999; ili Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M., <i>Hrvatski pravopis</i>, 6. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2002; ili Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M., <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
2. Muratagić-Tuna, H., <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo; 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Morfologija arapskog jezika, FIL ARA 112
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 12 sati vježbi; ECTS 26; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 11 sati vježbi; ECTS 13; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa temeljnim elementima morfologije arapskog jezika uz naglasak na oblicima glagolskih vremena i načina, tipovima nepravilnih glagola, proširenim glagolskim vrstama i nekim imenskim paradigmama. Student treba ovladati konjugacijom pravilnih, nepravilnih i glagola u proširenim glagolskim vrstama i usvojiti određeni broj imenskih paradigmi. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj razvijanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora, čitanja i pisanja na početnom nivou, ovladavanje primjenom morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno, te upotrebom rječnika arapskog jezika. Vježbe su usmjerene na izgradnju vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije na početnom nivou. Iako je znanje studenata još uvijek na početnom nivou, zadaci koji se pred njih postavljaju u ovom kolegiju nešto su složeniji od onih iz prethodnog modula.
Sadržaj predmeta: U okviru predavanja obrađuje se sistem glagolskih paradigmi, kao i specifičnosti imenskih paradigmi u arapskom jeziku. Posebna pažnja u prvom dijelu kolegija pridaje se kategorijama negacije u glagolskoj rečenici, glagolskim vremenima, načinima i aspektima. Centralni dio kolegija fokusiran je na tipove nepravilnih glagola (geminirani, hamzirani, miṭāl, aḡwaf, nāqīṣ, dvostruko nepravilni glagoli), dok se u njegovom završnom dijelu obrađuju oblici i značenja proširenih glagolskih vrsta, kao i oblici četverokonsonantskih glagola. Predavanjima su obuhvaćene i imenske kategorije imena relacije, deminutiva, imenica oruđa, te imenica mjesta i vremena. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz morfologije, 5 sati vježbi prevođenja i 5 sati lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju saznanja iz morfologije stečena na predavanjima i formiraju fond riječi. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se rečenice i kraći tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Tekstovi su težinom i zahtjevnošću primjereni studentima, koji se još uvijek upoznaju sa morfološkim zakonitostima arapskog jezika. Značajan segment vježbi u završnom dijelu kolegija podrazumijeva upoznavanje sa rječnikom arapskog jezika i ovladavanje njegovom upotrebom, čiji je preduslov dobro poznavanje morfologije. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje različitih govornih situacija iz svakodnevnog života, posebno onih koje su specifične za zemlje arapskog svijeta, kod studenata razvija fond riječi, kao i sposobnost konverzacije na početnom nivou. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.
Preduvjeti za upis predmeta: Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika, FIL ARA 111

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I, II, Cambridge, 1955.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Abboud, P.F. i dr., *Elementary Modern Standard Arabic*, Part 1, 2, Michigan, 1983.
2. 'Abd al-'Azīz, N. M., Sulaymān, M. 'A., *Tadribāt fahm al-masmū' li ġayr al-nāṭiqīn bi al-'arabiyya*, al-Riyād, 1988.
3. Anbar, Taghrīd, *Learning Arabic for Beginners - Speaking, Reading & Writing*, Cairo, 1991.
4. Bateson, M.C., *Arabic Language Handbook*, 1967.
5. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
6. Beeston, A.F.L., *Written Arabic: An Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.
7. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975.
8. Dervišević Amir, *Praktikum arapskog jezika*, Sarajevo, 2001.
9. al-Fawzān, 'A., Ḥusayn, M., Faḍl, M., *al-'Arabiyya bayna yadayk II*, Riyād, 2003.
10. Fleisch H., *Traité de Philologie Arabe Vol.I*, Bejrut, 1961.
11. Gaudefroy, M. - Demombynes R. Blachere, *Grammaire de l'Arabe Classique*, Pariz, 1952.
12. Гранде, Б.М., *Курс Арабской Грамматики в Сравнительно-историческом Освещении*, Moskva, 1963.
13. Ḥātīm, 'Imād, *al-Luġa al-'arabiyya. Qawā'id wa al-mušūṣ*. Tarāblis, 1982.
14. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976.
15. Janković, Srđan, *Arapski izgovor sa osnovama arapskog pisma*, Sarajevo, 1987.
16. Kapliwatzky, *Arabic Language and Grammar*, I-II, Jerusalem, 1940-1950.
17. Krahl - Reuschel, *Lehrbuch des Modernen Arabisch*, Teil I, Leipzig, 1980.
18. Mağallī, F., *Durūs fī al-'arabiyya*, London, 1977.
19. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
20. Šīnī, M. et al., *Takallam al-'arabiyya*, II, al-Riyād, 1986.
21. Шагаль, В.З., М.Н. Мерекин, Ф.С. Забиров, *Учебник Арабского Языка*, Moskva, 1983.
22. Шарбатов, Г.Ш., *Современный Арабский Язык*, Moskva, 1961.
23. *Ta'allam al-'arabiyya*, I, al-Qāhira, 1987.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Teorija i metodologija proučavanja književnosti, FIL ORI 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 časa predavanja; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Predmet <i>Teorija i metodologija proučavanja književnosti</i> namijenjen je studentima prve godine studija i ima za cilj upoznavanje sa osnovnim problemima, područjima, terminologijom i razvojem znanosti o književnosti od antike do danas.
Sadržaj predmeta: Upoznati studente sa osnovnim zadacima znanosti o književnosti, osnovnim pristupima i problemima povijesti književnosti, književne kritike i teorije književnosti. Obraditi osnovne teme iz područja stilistike, versifikacije, klasifikacije književnosti u pogledu vrsta i rodova i osnovne odlike pojedinih vrsta i rodova. Pored ovoga studenti će biti upoznati i sa osnovnim metodološkim smjerovima u proučavanju književnosti i nekim od književnih teorija.
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Milivoj Solar, <i>Teorija književnosti</i> , Zagreb, 1984.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Aristotel, <i>O pesničkoj umetnosti</i> , Beograd, 2000. 2. Aristotel, <i>Retorika</i> , Beograd, 2000. 3. Katnić – Bakaršić, Marina, <i>Stilisika</i> , Sarajevo, 2001. 4. Lešić, Zdenko, <i>Teorija književnosti</i> , Sarajevo, 2005. 5. Škreb, Zdenko / Stamać, Ante, <i>Uvod u književnost</i> , Zagreb, 1997.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik II (Hrvatski jezik II, Srpski jezik II); FIL BHS 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći predmet
Cilj predmeta: Smatra se da je dobro poznavanje maternjeg jezika važan preduvjet za učenje stranih jezika. Zato će se studenti na ovom kolegiju upoznati s osnovnim pojmovima iz morfologije i sintakse savremenog bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika, što ima za cilj da lakše savladavaju problema stranih jezika koje studiraju.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima će se govoriti o leksičko-semantičkim i morfološkim karakteristikama imenica, zamjenica, pridjeva i brojeva. Zatim, kategorijalnim obilježjima glagola, glagolskim vrstama, građenju glagolskih oblika i pasivu te nepromjenljivim riječima. Obratit će se pažnja i na leksički nivo, tipove rječnika, semantičkom odnosu među riječima, bogaćenju leksičkog fonda, općoj i posebnoj lekciji. U okvirima ovog kolegija govorit će se o sintaksi, sintaksičkim jedinicama, sintaksemi, sintagmi, rečenici kao komunikacijskoj i kao gramatičkoj jedinici, gramatičkom ustrojstvu rečenica, rečeničnim modelima, rečeničnim konstituentima (subjektu, predikatu, objektu, adverbijalnim odredbama, atributu i apoziciji), rečenicama po sastavu, nezavisnosloženim i zavisnosloženim rečenicama, tipovima vezanog teksta i redu riječi. Sve ove oblasti bit će proučene i iz ugla lingvističke stilistike. Na vježbama će studenti, na većem broju primjera, pokazati koliko su razumjeli teorijske postavke oblasti koje su predmet ovog kolegija
Preduvjeti za upis predmeta: položen Bosanski jezik I, FIL BHS 101
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Morfosintaksa arapskog jezika 1, FIL ARA 213
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 14; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa elementima morfosintakse arapskog jezika, uz naglasak na osnovnim tipovima veza na nivou arapske sintagme, kako imeničke tako i glagolske, procesima pasivizacije, kauzativizacije i tranzitivizacije, te preoblikama gramatičkog ustrojstva rečenice. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja i analiziranja vrsta sintagmi, uočavanja tipova gramatičkih i semantičkih veza unutar njih, te usvojiti mehanizme preoblika gramatičkog ustrojstva rečenice. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj dalje savladavanje vještina razumijevanja, slušanja, čitanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i gramatičkim strukturama u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na bogaćenje vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije.
Sadržaj predmeta: Predavanja su u svom prvom dijelu posvećena prevashodno karakteristikama imenskih sintagmi. Posebna pažnja u ovom segmentu predavanja pridaje se obradi kongruencije, s akcentom na odnosima unutar atributivne sintagme i genitivne i kvazigenitivne veze, te tipovima apozicije u arapskom jeziku. Drugi dio predavanja bavi se obilježjima glagolskih sintagmi. Naglasak se stavlja na konstrukcije pomoćnih, modalnih, faznih i unipersonalnih glagola i na pojam valentnosti glagola uz obradu procesa pasivizacije, kauzativizacije i tranzitivizacije. Predavanjima su obuhvaćeni i upotreba negacije, upitnih i eksklamativnih čestica kao mehanizmi preoblike gramatičkog ustrojstva rečenice, te upotreba optativa i energetika. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz morfosintakse i 4 sata lektorskih vježbi i vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz morfosintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka, analizom teksta i sastavljanjem rečenica primjenjuju saznanja iz morfosintakse stečena na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Studenti se na časovima vježbi po prvi put susreću sa nevokaliziranim tekstovima, čije čitanje zahtijeva dobro poznavanje morfosintaksičkih zakonitosti arapskog jezika. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje govornih situacija i razgovore o odabranim temama, posebno onim koje su relevantne za zemlje arapskog svijeta, kod studenata bogati fond riječi i razvija i unapređuje sposobnost konverzacije. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.
Preduvjeti za upis predmeta: Morfologija arapskog jezika, FIL ARA 112
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi

oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Ljiljan, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, vol. I-II, Beirut, 1974.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Abboud, P. et al., *Modern Standard Arabic: Intermediate Level*. Vol. I-III, Ann Arbor, 1971.
2. Abdo, D.A., *A Course in Modern Standard Arabic*, Beirut, 1966.
3. al-'Anṭākī, Muḥammad, *al-Muḥīt fī 'aṣwāt al-'arabiyya wa naḥwihā wa ṣarfihā*, vol. I-III, Bayrūt, 1975.
4. Bakīr, 'Abd al-Wahāb et al., *al-Naḥw al-'arabī. Min ḥilāl al-nuṣūṣ*, s.l., s.a.
5. Banmamoun, Elabbas, *The Feature Structure of Functional Categories. A Comparative Study of Arabic Dialects*, Oxford University Press, 2000.
6. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
7. Beeston, A.F.L., *Written Arabic an Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.
8. Cantarino, Vicente, *Syntax of Modern Arabic Prose. The Simple Sentence*, vol. I, Bloomington / London, 1974.
9. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975.
10. Dickens, James, Watson, Janet C. E., *Standard Arabic. An advanced course*. Cambridge, 1999.
11. Gaudefroy, M., Demombynes R. Blachere, *Grammaire de l'Arabe Classique*, Pariz, 1952.
12. Ḥasan, 'Abbās, *al-Naḥw al-wāfī*, al-Qāhira, 1999.
13. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976.
14. Holes, Clive, *Modern Arabic. Structures, Functions and Varieties*, Longman, 1995.
15. Hussein, Abdul-Raof, *Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic*, Curzon, 1998.
16. Kapliwatzky, *Arabic Language and Grammar*, III-IV, Jerusalem, 1940-1950.
17. Krahl - Reuschel, *Lehrbuch des Modernen Arabisch*, Teil I, Leipzig, 1980.
18. Maḡallī, F., *Durūs fī al-'arabiyya*, London, 1977.
19. Marzūq, A., *Hayyā nata 'alam al-'arabiyya al-muṣtaraka*, Ğāmi'a al-'Azhar, al-Qāhira, 2007.
20. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
21. Saad, G. N. *Transitivity, Causation and Passivization: A semantic-syntactic Study of the Verb in Classical Arabic*, London, 1982.
22. Shlonsky, Ur, *Clause Structure an Word order in Hebrew and Arabic. An Essay in Comparative Semitic Syntax*, Oxford University Press, 1997.
23. Šīnī, M. et al., *Takallam al-'arabiyya*, III, al-Riyād, 1986.
24. Шагалъ, В.З., М.Н. Мерекин, Ф.С. Забиров, *Учебник Арабского Языка*, Москва, 1983.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Stara arapska književnost, FIL ARA 233
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sati vježbi; ECTS 10; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2(1) sata seminara, 1 sati vježbi; ECTS 5(4); Drugi sat seminara obavezan je samo za studente koji na drugoj studijskoj grupi imaju predmet <i>Uvod u orijentalnu filologiju</i> ; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jest da studenti steknu što bolje znanje o antičkoj arapskoj književnosti (prijeislamski period) koja je utjecala i na kasnije književne epohe u arapskoj tradiciji. Poezija kao dominantan oblik književnog stvaralaštva iznudila je i poseban odnos <i>Kur'ana</i> prema pjesništvu. Stoga je u centru izučavanja egzemplarni korpus <i>mu'allaqa</i> koje studenti trebaju temeljito upoznati. Zatim, studenti treba da upoznaju i ljubavnu liriku umajadske epohe koja se poetički određivala prema prijeislamskom pjesništvu, ali i prema književnoestetskim vrijednostima <i>Kur'ana</i> .
Sadržaj predmeta: Nastavnik najprije predstavlja problem neimanentne periodizacije arapske književnosti koja upućuje na neadekvatnost metode u njenom tradicionalnom izučavanju. Potom uvodi studente u prijeislamsku arabljansku poeziju (antički period) ukazujući na dominantan profetsko-magijski status pjesnika i njegova djela. Obrađuje se struktura kaside, odnos forme i sadržaja u njoj. Problem autentičnosti prijeislamske poezije obrađuje se s posebnom pažnjom kao i status rapsoda u toj književnoj tradiciji. Egzemplarni korpus <i>mu'allaqa</i> je u centru pažnje. Studentima se predstavlja i posebna grupa pjesnika poznatih pod zajedničkim nazivom <i>al-ša'ālik</i> , te <i>arabljanski dani</i> kao važan korpus usmenog predanja. <i>Kur'an</i> zauzima posebno mjesto u izučavanju ove književnosti, pri čemu se pažnja ne posvećuje njegovoj religijskoj dimenziji, već njegovim književnoestetskim vrijednostima kojima poetički komunicira sa zatečenim pjesništvom, ali utječe i na razvoj književnosti općenito. Nakon osvrta na književnost prelaznog perioda, nastavnik predstavlja studentima umajadsku epohu kojom dominira ljubavna lirika (<i>gazel</i>) gradsko-hedonističkog i uzriškog tipa. Studenti se također upoznaju sa „ <i>satiričko-političkom</i> “ lirikom umajadske epohe i njenim predstavnicima. U toku semestra studenti su dužni pročitati djela ili iz uvode iz djela koja se obrađuju na seminarima i na vježbama, kao i osnovnu literaturu navedenu na kraju ovog programa.
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. <i>Arabic Literature to the End of the Umayyad period</i> , ed. By A. F. L. Beeston /et al./, Cambridge, 2003. 2. Duraković, Esad, <i>Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta</i> , Sarajevo, 2007.

3. Gabrijeli, Frančesko, *Arapska književnost*, prev. Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985.
4. Grozdanić, Sulejman, *Stara arapska poezija*, Sarajevo, 1971.
5. *Muallage. Sedam zlatnih arabljanskih oda*, prev. Esad Duraković, Sarajevo, 2004.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Alija Ibn Ebi Talib, *Staza rječitosti*, prev. Rusmir Mahmutćehajić i Mehmedalija Hadžić, Zagreb, 1994.
2. *Antar, sin Šedadov: priča o junaštvu, ljubavi i mržnji u Arabijskoj pustinji*, prev. Mehmed Kico, Sarajevo, 2002.
3. *Arapska poezija*, priredio D. Tanasković, Beograd, 1977.
4. Babović, Dželila, *Recepcija arapske književnosti u Bosni i Hercegovini u periodu 1950-2005*, Sarajevo, 2011.
5. Dayf, Šawqī, *al-'Ašr al-ğāhili*, al-Qāhira, s. a.
6. Dayf, Šawqī, *al-'Ašr al-'islāmī*, al-Qāhira, s.a.
7. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.
8. Grozdanić, Sulejman, *Na horizontima arapske književnosti*, Sarajevo, 1975.
9. Hiti, Filip, *Istorija Arapa*, Sarajevo, 1967.
10. Nicholson, R. A., *A Literary History of the Arabs*, London, 1907.
11. *Nuṣūṣ wa muḥāḍrāt fī al-'adab al-'arabī*, priredili al-Farṭūsī i dr., Sarajevo, 2000.
12. Said, Edward, *Orijentalizam*, prev. Rešid Hafizović, Sarajevo, 1999.
13. Simić, Vojislav, „Kulturno-istorijska uslovljenost nastanka arapske gradske ljubavne lirike – gazela“, *Anali filološkog fakulteta*, I-II, Beograd, 1972.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u orijentalnu filologiju, FIL ORI 203
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (studente arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim karakteristikama i rezultatima svjetskih, evropskih i domaćih studija orijentalne filologije i prevodilaštva sa ovih jezika. Savladavanjem programskog sadržaja, studenti će se lakše kretati kroz studij navedenih jezika i književnosti i biti upućeni na kvalitetnu literaturu i prvorazredne izvore. Osim toga, cilj ovog predmeta je da studenti – u ranoj fazi studija – prepoznaju i moguća područja svog budućeg angažmana.
Sadržaj predmeta: Studentima se, u kratkim crtama (hronološkim redom), prezentiraju ciljevi, karakteristike i rezultati evropskih škola, univerziteta, akademija i instituta iz oblasti orijentalne filologije (arabistika, turkologija, iranistika, osmanistika). Posebna pažnja je usmjerena na karakteristike i rezultate ovih studija na području Bosne i Hercegovine i bivše Jugoslavije; na najznačajnije institucije (Orijentalni institut u Sarajevu, Odsjek za orijentalnu filologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu i dr.), te na najznačajnije istraživače, njihova djela i rezultate njihovih istraživanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Orijentalni institut u Sarajevu 1950-2000</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2000. 2. <i>Spomenica (1950-2010) – 60. godišnjica Filozofskog fakulteta u Sarajevu</i>, Filozofski fakultet Sarajevo, Sarajevo, 2010, str. 201-228. 3. I. J. Kračkovski, „Nad arapskim rukopisima“, <i>Treći program Radio Sarajeva</i>“, Sarajevo, 1983. 4. Edward W. Said, <i>Orijentalizam</i>, „Svjetlost“, Sarajevo, 1999. 5. Esad Duraković, <i>Orijentologija: univerzum sakralnoga teksta</i>, Sarajevo 2007, 395 str. 6. Esad Duraković i Fehim Nametak, „Književnost na orijentalnim jezicima” u: <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Starija književnost</i>. Priredili Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, “Alef”, Sarajevo, 1998, str. 117 - 852.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i kod: Pedagogija I, FIL PED 203
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2 sata
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Steći opće znanje iz Pedagogije (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, pedagoške konvencije, znanje principa i generalizacija u odgojnom radu, poznavanje teorija škole i kurikuluma, te osnovni razvojno-psihološki podaci, neophodni za razumijevanje odgoja i obrazovanja). Razumijeti teorijske i praktične probleme odgojne djelatnosti u različitim socijalnim kontekstima (obitelj, škola, društvena zajednica...). Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj pedagoških teorijskih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije pažnje u prepoznavanju pedagoških problema. Osvijestiti vrijednosti i stavove u oblasti evaluacije odgojno-obrazovnog rada.
Sadržaj predmeta: Osnove pedagogije: zašto pedagogija? Suvremene društvene prilike i prostor odgojno-obrazovnog rada. Kratki osvrt na historiju školstva i pedagogije. Pedagogija i druge znanosti. Osnovni pedagoški pojmovi. Suvremeni kontekst razumijevanja djetinjstva i mladosti. Tri aspekta odgojne djelatnosti. Međuljudski odnos kao temelj odgojnog procesa. Obiteljski i školski odgojni rad. Nastavnik i refleksivna pedagogija. Posebna poglavlja iz inkluzije u odgojno-obrazovnom radu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
2. Vukasović, A. (1993); <i>Pedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Glasser, W. (1993); <i>Kvalitetna škola</i>, Zagreb: Educa
3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i>, Zagreb: Educa
2. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Morfosintaksa arapskog jezika 2, FIL ARA 214
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 8 sati vježbi; ECTS 16; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 8 sati vježbi; ECTS 10; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa gramatičkim odnosima koji vladaju unutar rečenice, a koji se izražavaju pomoću imenske fleksije i vezuju za upotrebu akuzativa imena i imeničkih sintagmi u arapskom jeziku, uz naglasak na osnovnim sintaktičkim funkcijama elemenata u akuzativu. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja i analiziranja odnosa koji vladaju među osnovnim članovima rečeničnog ustrojstva (subjekat, predikat, objekat i priložna oznaka) i razlikovanja specifičnih funkcija koje imeničke forme u akuzativu mogu imati ostvarujući različite tipove gramatičkih i semantičkih veza. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj dalje savladavanje vještina razumijevanja, slušanja, čitanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i gramatičkim strukturama u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na bogaćenje vokabulara, unapređivanje sposobnosti konverzacije, te razvijanje sposobnosti usmenog izlaganja na arapskom jeziku. Materija se nastavlja na sadržaj iz III. semestra.
Sadržaj predmeta: Predavanja su u svom prvom dijelu posvećena upotrebi imena u akuzativu koja se nakon partikula različitih značenja javljaju u specifičnim sintaktičkim funkcijama. Posebna pažnja u ovom segmentu predavanja pridaje se obaveznim komplementima u akuzativu, tj. direktnom objektu i akuzativu specifikacije, ali i nekim neobaveznim dijelovima rečenice kao što su akuzativ socijativnosti, akuzativ izuzimanja i vokativ. Drugi dio predavanja bavi se upotrebom imena u akuzativu u službi adverbijalnih oznaka, tako da su obuhvaćeni akuzativi mjesta i vremena, uzroka i svrhe, akuzativ stanja, te apsolutni objekat. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz morfosintakse, 4 sata lektorskih vježbi i 2 sata vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz morfosintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju saznanja iz morfosintakse stečena na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni, novinski i ostali tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata. Na taj način studenti savladavaju upotrebu vokabulara u kontekstu i stiču praktičan uvid u gramatičke strukture teksta. Na lektorskim vježbama se razgovora o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja kroz zadate materijale. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata. Uz to, materijali znatnim dijelom inkorporiraju kulturološke osobnosti arapskog govornog područja, koje studenti usvajaju i konsolidiraju na osnovu vlastitog iskustva i prethodnog znanja. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju

odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.
Preduvjeti za upis predmeta: Morfosintaksa arapskog jezika 1, FIL ARA 213
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura:
1. Muftić, T., <i>Gramatika arapskoga jezika</i> , Ljiljan, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., <i>A Grammar of the Arabic Language</i> , vol. I-II, Beirut, 1974.
Dodatna i preporučena literatura:
1. Abboud, P. et al., <i>Modern Standard Arabic: Intermediate Level</i> . Vol. I-III, Ann Arbor, 1971.
2. Abdo, D.A., <i>A Course in Modern Standard Arabic</i> , Beirut, 1966.
3. al-'Anṭākī, Muḥammad, <i>al-Muḥīt fī 'aṣwāt al-'arabiyya wa naḥwihā wa ṣarfihā</i> , vol. I-III, Bayrūt, 1975.
4. Bakīr, 'Abd al-Wahāb et al., <i>al-Naḥw al-'arabī. Min ḥilāl al-nuṣūs</i> , s.l., s.a.
5. Banmamoun, Elabbas, <i>The Feature Structure of Functional Categories. A Comparative Study of Arabic Dialects</i> , Oxford University Press, 2000.
6. Beeston, A.F.L., <i>The Arabic Language Today</i> , London, 1970.
7. Beeston, A.F.L., <i>Written Arabic an Approach to the Basic Structures</i> , Cambridge, 1979.
8. Cantarino, Vicente, <i>Syntax of Modern Arabic Prose. The Simple Sentence</i> , vol. I, Bloomington / London, 1974.
9. Cowan, David, <i>Modern Literary Arabic</i> , Cambridge, 1975.
10. Dickens, James, Watson, Janet C. E., <i>Standard Arabic. An advanced course</i> . Cambridge, 1999.
11. Gaudefroy, M., Demombynes R. Blachere, <i>Grammaire de l'Arabe Classique</i> , Pariz, 1952.
12. Ḥasan, 'Abbās, <i>al-Naḥw al-wāfī</i> , al-Qāhira, 1999.
13. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., <i>A New Arabic Grammar of the Written Language</i> , London, 1976.
14. Holes, Clive, <i>Modern Arabic. Structures, Functions and Varieties</i> , Longman, 1995.
15. Hussein, Abdul-Raof, <i>Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic</i> , Curzon, 1998.
16. Kapliwatzky, <i>Arabic Language and Grammar</i> , III-IV, Jerusalem, 1940-1950.
17. Krahl - Reuschel, <i>Lehrbuch des Modernen Arabisch</i> , Teil I, Leipzig, 1980.
18. Mağallī, F., <i>Durūs fī al-'arabiyya</i> , London, 1977.
19. Marzūq, A., <i>Hayyā nata 'alam al-'arabiyya al-muṣtaraka</i> , Ġāmi'a al-'Azhar, al-Qāhira, 2007.
20. Ryding, C.K., <i>A Reference Grammar of Modern Standard Arabic</i> , Cambridge, 2005.
21. Saad, G. N. <i>Transitivity, Causation and Passivization: A semantic-syntactic Study of the Verb in Classical Arabic</i> , London, 1982.
22. Shlonsky, Ur, <i>Clause Structure an Word order in Hebrew and Arabic. An Essay in Comparative Semitic Syntax</i> , Oxford University Press, 1997.
23. Šīnī, M. et al., <i>Takallam al-'arabiyya</i> , III, al-Riyād, 1986.
24. Шагалъ, В.З., М.Н. Мерекин, Ф.С. Забиров, <i>Учебник Арабского Языка</i> , Moskva, 1983.
25. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Klasična arapska književnost, FIL ARA 234
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sati vježbi; ECTS 10; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sata seminara, 1 sati vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: U okviru ovog predmeta studenti stiču znanje o književnosti „zlatnog doba“ arapsko-islamske kulture. To je najznačajniji period u povijesti ove kulture, književnosti posebno, te se imenuje kao klasični u vremenskom i vrijednosnom značenju. Pošto je period veoma razdužen u vremenskom i u prostornom značenju, cilj je da se studentima pruži znanje o najvažnijim književnim pojavama epohe klasicizma, od „pokreta obnove“ do vremena dekadencije. Pri tome se studenti uvode u opuse najznačajnijih pjesnika epohe. Istovremeno, studenti treba da dobiju osnovna saznanja o postanku i razvoju arapske umjetničke proze koja se prvi put javlja upravo u epohi klasicizma, pod značajnim utjecajem perzijske književnosti. Također je cilj da se u izučavanju klasične arapske književnosti objasni uloga filologije u domenu književne kritike i poetike. Arapska književnost u Španiji predstavlja najznačajniji podvig te tradicije u otporu tradicionalizmu i oplemenjivanju dodirima sa narodnom književnošću u Španiji.
Sadržaj predmeta: Na početku kolegija, nastavnik upoznaje studente sa društveno-historijskim okvirima abbasidskog carstva u kome se razvijala i književnost svjetskog značaja. Arapska književna tradicija ima veoma dugo iskustvo sa tradicionalizmom, pa se već u doba Hārūna al-Rašīda javlja snažan „pokret obnove“ sa čijim ciljevima i predstavnicima se studenti upoznaju. Istovremeno, prvi put u povijesti arapske književnosti razvija se umjetnička proza, uglavnom pod snažnim utjecajem prijevoda iz perzijske književnosti (‘Abdullāh Ibn al-Muqaffa’) koja, opet, baštini iskustvo značajnih djela sa sanskrita. Posebna pažnja posvećuje se opusima polihistora al-Ġāhīza al-Ma‘arrīja. Studenti se također upoznaju sa autoritetom filologije koja je značajno usmjeravala književno stvaralaštvo u pravcu tradicionalizma. U tom smislu, tradicija se obrazlaže kao „rezervoar motiva“ i značajno afirmiranje arapskih antičkih uzora. <i>Hiljadu i jedna noć</i> se obrađuje kao djelo koje je u arapskoj tradiciji bilo inferiorno u odnosu prema poeziji, ali je nemjerljivo značajno u svjetskoj književnosti. Književnost na arapskom jeziku u Španiji također je predmet ovoga kolegija, posebno <i>al-muwaššah</i> i <i>al-zağal</i> kao „hibridne“ književne forme, te njihovi predstavnici. U toku semestra studenti su dužni pročitati djela ili izvode iz djela koja se obrađuju na seminarima i na vježbama, kao i osnovnu literaturu navedenu na kraju ovog programa.
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. <i>Abbasid Belles-Lettres</i> , ed. By Julia Ashtiany /et al./, Cambridge, 2008. 2. Duraković, Esad, <i>Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta</i> , Sarajevo, 2007.

3. Gabrijeli, Frančesko, *Arapska književnost*, prev. Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985.
4. Grozdanić, Sulejman, *Na horizontima arapske književnosti*, Sarajevo, 1975.
5. Nicholson, R. A., *A Literary History of the Arabs*, London, 1907.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Dayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-'abbāsī al-'awwal*, al-Qāhira, s.a.
2. Dayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-'abbāsī al-tānī*, al-Qāhira, s.a.
3. Dayf, Šawqī, *'Aṣr al-duwal wa al-'imārāt (al-Ġazīra al-'arabiyya, al-'Irāq, Īrān)*, al-Qāhira, s.a.
4. Đulizarević-Simić, Aiša, "Društveno-istorijska uslovljenost Džahizovog djela...", *POF*, 22-23/1972-73.
5. *Hiljadu i jedna noć*, prev. Esad Duraković, Sarajevo, 1999.
6. Ibn al-Muqaffa, *Kelila i Dimna. Stare indijske pripovijetke*, prev. Besim Korkut, Sarajevo, 1997.
7. Ibn Hazm, *Golubičina ogrlica*, prev. Teufik Muftić, Zagreb, 1987.
8. Ibn Kaldun, *Muqaddima*, izbor, prijevod i pogovor Hasan Sušić, Sarajevo, 1982.
9. Ibn Tufajl, *Živi Sin Budnoga*, prev. Tarik Haverić, Sarajevo, 1985.
10. *Klasična arapska poezija (VI-XVII vek)*, izbor i prevod Vojislav Simić, Kruševac, 1979.
11. al-Ma'arī, *Obvezivanje neobveznim*, prev. Daniel Bučan, Banja Luka 1984.
12. al-Ma'arī, *Poslanica o oprostjenju*, prev. Sulejman Grozdanić, Sarajevo, 1979.
13. *Nuṣūṣ wa muḥāḍarāt fī al-'adab al-'arabī*, priredili al-Farṭūsī i dr., Sarajevo, 2000.
14. Sarajkić, Mirza, *Gazeli Ahmeda Hatema Bjelopoljaka na arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011.
15. *The Literature of Al-Andalus*, ed. By Maria Rosa Menocal /et al./, Cambridge, 2006.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta: Pedagogija II, FIL PED 204
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2 sata
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Razumjeti teorijske i praktične probleme odgojno-obrazovnog rada. Razumjeti suvremene tokove reflektivne pedagogije. Ojačati komunikacijske vještine u svakodnevnom životu i odgojno-obrazovnom radu.
Sadržaj predmeta: Interakcijska povezanost u komunikaciji. Empatijsko komuniciranje. Verbalna i neverbalna komunikacija. Samoprocjena komunikacijskih vještina. Aktivno slušanje kao oblik komunikacije. „Ti“ i „Ja“ poruke. Nasilna i nenasilna komunikacija. Nenasilno rješavanju sukoba. Asertivno ponašanje. Biti roditelji. Igranje uloga kao metoda učenja i podučavanja. Posebni primjeri inkluzivnog obrazovanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Pedagogija I, FIL PED 203
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Glasser, W. (1993); <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i>, Zagreb: Educa
2. Gordon, T. (2001); <i>Umeće roditeljstva</i>, Beograd: Kreativni centar
3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i>, Zagreb: Educa
4. Krizmanić, M. (2010); <i>Život s različitima</i>, Zagreb: Profil
5. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa arapskog jezika 1, FIL ARA 315
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 8 sati vježbi; ECTS 16; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa temeljnim elementima sintakse arapskog jezika na nivou proste rečenice i osnovnim karakteristikama koordinacije i subordinacije u strukturi arapske složene rečenice, uz fokus na elementima organizacije rečenice, njenoj obavijesnoj strukturi, strukturi imeničke i glagolske fraze, te tipovima nezavisnosloženih rečenica. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja rečeničnih dijelova i njihove uloge u organizaciji rečenice, analiziranja njihovih međusobnih odnosa, usvojiti specifičnosti odnosa koordinacije i subordinacije na nivou fraze i rečenice i razlikovati tipove nezavisnosloženih rečenica. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje složenijim sintaksičkim strukturama u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na proširivanje vokabulara, podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata, te razvijanje sposobnosti usmenog izlaganja na arapskom jeziku.
Sadržaj predmeta: Prvi dio predavanja posvećen je obradi proste rečenice u arapskom jeziku. Posebna pažnja u njemu pridaje se redu riječi u rečenici kao elementu organizacije rečenice i mehanizmima njegove aktualizacije u glagolskoj i imenskoj rečenici, te članovima imeničke i glagolske fraze i sintaktičkim odnosima među njima s naglaskom na ulozi imeničke i glagolske modifikacije. Drugi dio predavanja uvodi pojmove koordinacije i subordinacije na svim sintaktičkim nivoima i analizira njihove karakteristike u arapskoj složenoj rečenici, te nudi pregled tipova nezavisnosloženih rečenica u arapskom jeziku. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz sintakse, 4 sata lektorskih vježbi i 2 sata vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz sintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prepoznaju imeničke i glagolske fraze u arapskoj rečenici, da analiziraju međusobne odnose njihovih dijelova i funkcije imeničke fraze unutar rečenice, te da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju znanje iz sintakse stečeno na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složeni sintaksičke strukture, te novinski i ostali tekstovi iz različitih oblasti, kao što su politika, ekonomija, kultura, ekologija, umjetnost i druge. Na taj način studenti savladavaju upotrebu vokabulara u kontekstu i stižu praktičan uvid u gramatičke strukture teksta. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz razgovor o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata. Uz to, materijali znatnim dijelom inkorporiraju kulturološke osobenosti arapskog

govornog područja, koje studenti usvajaju i konsolidiraju na osnovu vlastitog iskustva i prethodnog znanja.

Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.

Preduvjeti za upis predmeta: Morfosintaksa arapskog jezika 2, FIL ARA 214

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I-II, Cambridge, 1955.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Abboud, P. et al., *Modern Standard Arabic: Intermediate Level*. Vol. I-III, Ann Arbor, 1971.
2. Abdul-Raof, H., *Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic*, Richmond, 1998.
3. 'Aḥmad, S. S., *al-Ḥayāa al-yawmiyya*, II., Ḡāmi'a al-Qāhira, 2001.
4. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998.
5. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004.
6. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H., al-Baṭal, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, II, Tūnis, 1992.
7. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H., al-Rabī'ī, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993.
8. Bateson, M.C., *Arabic Language Handbook*, 1967.
9. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
10. Beeston, A.F.L., *Written Arabic: An Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.
11. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000.
12. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986.
13. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington, 1974.
14. Cowan, D., *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975.
15. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999.
16. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011.
17. Ḥasan, 'A., *al-Naḥw al-wāfī*, I-IV, al-Qāhira, 1999.
18. Ḥātīm, 'Imād, *al-Luġa al-'arabiyya. Qawā'id wa al-nuṣūṣ*. Tarāblis, 1982.
19. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976.
20. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995.
21. Krahl - Reuschel, *Lehrbuch des Modernen Arabisch*, Teil I, Leipzig, 1980.
22. Muġālasa, M. H., *al-Naḥw al-šāfī*, Bayrūt, 1997.
23. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002.
24. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.

25. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997.
26. al-Tonsi, A. et al., *An Intensive Course in Egyptian Colloquial Arabic, I*, American University in Cairo, 1987.
27. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Moderna arapska književnost 1, FIL ARA 335
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 1 sati vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sati vježbi; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Ponuditi pregled najznačajnijih tokova moderne arapske književnosti od perioda renesanse u XVIII. stoljeću do polovine XX. stoljeća i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju, kompariraju i kontrastiraju književne tekstove iz ovog perioda. Kroz djela najznačajnijih predstavnika neoklasicizma, romantizma i književnosti mahdžera, studenti trebaju shvatiti temeljne odlike, ali i međusobne razlike ovih književnostilskih formacija. Nadalje, studenti će dobiti jasnu sliku o tome kako se, kroz prve zbirke kratkih priča, te kroz prve romane, ali i drame, počela razvijati moderna prozna književnost kod Arapa, a koja će punu afirmaciju i zrelost dostići nakon drugog svjetskog rata.
Sadržaj predmeta: Uvodni časovi nude uvid u historijske i društvene prilike XIX. i XX. stoljeća. Proučavaju se uvjeti koji su doveli do književnog i kulturnog buđenja Arapa, renesanse ili <i>al-nahde</i> . Na predavanjima se prati pjesnički opus najznačajnijih autora neoklasicizma ('Aḥmad Šawqī, Ḥāfiẓ Ibrāhīm, Ma'rūf al-Ruṣāfi, al-Zahāwī...), romantizma (al-'Aqqād, Abū Šādī, Nāgī; al-Šābbī, Šukrī...) i književnosti <i>mahdžera</i> (Miḥāil Nu'ayma, Ḥalīl Ġubrān, Iliyyā Abū Mādī...), od rane faze do potpunog umjetničkog stasanja. Nadalje, daje se uvid u temeljne teorijske odlike spomenutih pokreta. Na kraju semestra, više pažnje posvećuje se ranom razvoju prozne književnosti, kratke priče, drame i romana, s osvrtom na čuvene historijske romana Ġurġija al-Zaydāna. Proseminarski sati organizirani su tako da se na njima neposredno prati problematika koja se tumači na predavanjima, i to prvenstveno putem analize najznačajnijih književnih tekstova koji se nalaze u programu. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz pjesama ili prozni teorijski tekstovi koji obrađuju pojedina djela, web stranice na Internetu, PowerPoint prezentacije), dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela obuhvaćenih programom. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Dayf, Šawqī, <i>al-Adab al-'arabī al-mu'āšir fi Miṣr</i> , al-Qāhira, s.a. 2. Duraković, Esad, <i>Poetika arapske književnosti u SAD</i> , Sarajevo, 1997.
Dodatna i preporučena literatura: 1. <i>Antologija kratke arapske priče</i> , priredio Rade Božović, Kruševac, 1986.

2. *Arapska poezija*, priredio Darko Tanasković, Beograd, 1977.
3. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.
4. Džubran, Halil, *Isus, sin čovječiji*, prijevod Olga Vučetić, Zagreb, 1987.
5. Džubran, Halil, *Vjesnik, Suza i osmjeh, Mirisni plodovi duše*, izbor i prijevod sa arapskog Esad Duraković, prijevod sa engleskog Amra Sulejmanović-Hajdarević, Sarajevo, 2005.
6. *Izbor iz poezije Halila Mutrana*, Izbor, prev. i predgovor: Munir Mujić i Amra Mulović, al-Kuwayt, 2010.
7. Nuajma, Mihail, *Gazde*, prijevod Srećko Čolaković, Beograd, 2000
8. Ostle, R. C., *Studies in Modern Arabic Literature*, London, 1974.
9. *Poezija arapskog istoka XX vijeka*, izbor, prev. i predgovor Esad Duraković, Sarajevo, 1994.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u metodiku nastave arapskog jezika, FIL ARA 345
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Ciljevi i zadaci kursa su upoznati studenata sa savremenim dostignućima primijenjene lingvistike, i novim teorijama podučavanja stranog jezika, pedagoškim i psihološkim faktorima koji su vezani za ovaj problem, kao i historijskim pregledom metoda i pristupa u nastavi stranog jezika.
Sadržaj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija je upoznavanje sa različitim metodama u nastavi arapskog jezika. Akcenat će, također, biti na tome kako učeniku prenijeti ljubav za učenje stranog/arapskog jezika i kako ga motivirati za učenje arapskog jezika. Pored toga, kratko će se ukazati na pedagoške i psihološke faktore relevantne za učenje i podučavanje stranog jezika; ulogu nastavnika i učenika u nastavi stranih jezika; historijski pregled teorija i metoda u nastavi stranih jezika; pregled osnovnih jezičkih vještina i njihova primjena u nastavi stranih jezika. Vježbe iz <i>Uvoda u metodiku nastave arapskog jezika</i> obuhvataju primjenu različitih metoda i osnovnih jezičkih vještina. U okviru vježbi studentima će biti prezentirano niz gramatika, udžbenika, vježbanki i druge literature relevantne za podučavanje arapskog jezika.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Ostojić, Branko, <i>Kreativnost u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983. 2. Petrović, Elvira, <i>Teorija nastave stranih jezika</i> , Zagreb, 1988.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Bjelica, Nevenka, Ostojić, Branko, <i>Igre u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983. 2. Lado, Robert, <i>Nastava stranih jezika</i> , Sarajevo, 1968. 3. Maḍkūr, ‘Alī ‘Aḥmad, <i>Tadrīs funūn al-luġa al-‘arabiyya</i> , al-Qāhira, 1991. 4. Nikodijević, M., Miodrag, <i>Pripremanje nastave</i> , Beograd, 1980. 5. Ružička-Šehović, Vesna, <i>Dramske tehnike u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983. 6. Sekulić Vladimir, <i>Lingvistika i učenje stranih jezika</i> , Titograd, 1980. 7. Šamić, Midhat, <i>Metodika nastave i tehnika učenja živih jezika</i> , Sarajevo, 1959. 8. Tanović, Mustafa, <i>Savremena nastava stranih jezika</i> , Sarajevo, 1972. 9. Bogičević, Mirko, <i>Tehnologija savremene nastave</i> , Beograd, 1974.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa arapskog jezika 2, FIL ARA 316
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 8 sati vježbi; ECTS 12; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 4 sati vježbi; ECTS 6; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa sintaksom zavisnosložene rečenice u arapskom jeziku, uz fokus na vrstama zavisnih rečenica, njihovim subordinatorima, sinkretizmu i sintaksičkoj sinonimiji, te mogućnostima prevođenja. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja vrsta zavisnih rečenica i njihove uloge u organizaciji složene rečenice, vještinama analiziranja međusobnih odnosa zavisnih rečenica i njihovih odnosa sa nadređenom rečenicom, mogućnostima parafraze pojedinačnih vrsta zavisnih rečenica, te specifičnostima subordinatora, naročito onima koje se odnose na njihovu polifunkcionalnost. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje složenijim sintaksičkim strukturama i sofisticiranijim vokabularom u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na smjelije proširivanje vokabulara, podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata, te usavršavanje sposobnosti pismenog i usmenog izražavanja na arapskom jeziku.
Sadržaj predmeta: Uvodni dio predavanja posvećen je obradi subjektske, predikatske i objektske rečenice kao obaveznih elemenata rečenične strukture. Posebna pažnja u njemu pridaje se različitim strukturalnim formama i sinkretizmu subjektske, predikatske i objektske rečenice u arapskoj složenoj rečenici. Centralni dio predavanja obuhvata obradu zavisnih rečenica u funkciji adverbijalnih oznaka: mjesne, vremenske, načinske, poredbene, socijativne, namjerne, uzročne, posljedične, pogodbene i koncesivne. Uz pregled subordinatora različitih vrsta adverbijalnih rečenica, predavanja daju uvid u specifičnosti upotrebe pojedinačnih subordinatora, sinkretizam vrsta adverbijalnih rečenica i polifunkcionalnost određenih formi zavisne rečenice u arapskom jeziku. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz sintakse, 4 sata lektorskih vježbi i 2 sata vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz sintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prepoznaju vrste zavisnih rečenica, da analiziraju njihove međusobne odnose i odnose sa nadređenom rečenicom i ovladaju mogućnostima parafraze zavisnih rečenica, te da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju znanje iz sintakse stečeno na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik duži književni tekstovi složenije sintaksičke strukture, te novinski i ostali tekstovi iz različitih oblasti političkog, društveno-ekonomskog, kulturnog i naučnog života. Po složenosti sintaksičke građe i sofisticiranosti vokabulara, tekstovi su zahtjevniji od onih u prethodnim modulima, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na

lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzijske kompetencije studenata.

Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.

Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa arapskog jezika I, FIL ARA 315

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I-II, Cambridge, 1955.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Abboud, P. et al., *Modern Standard Arabic: Intermediate Level*. Vol. I-III, Ann Arbor, 1971.
2. Abdul-Raof, H., *Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic*, Richmond, 1998.
3. 'Aḥmad, S. S., *al-Ḥayāa al-yawmiyya*, II., Ḡāmi'a al-Qāhira, 2001.
4. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998.
5. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004.
6. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H., al-Baṭal, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, II, Tūnis, 1992.
7. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H., al-Rabī'ī, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993.
8. Bateson, M.C., *Arabic Language Handbook*, 1967.
9. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
10. Beeston, A.F.L., *Written Arabic: An Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.
11. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000.
12. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986.
13. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington, 1974.
14. Cowan, D., *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975.
15. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999.
16. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011.
17. Ḥasan, 'A., *al-Naḥw al-wāfī*, I-IV, al-Qāhira, 1999.
18. Ḥātim, 'Imād, *al-Luġa al-'arabiyya. Qawā'id wa al-nuṣūṣ*. Tarāblis, 1982.
19. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976.
20. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995.
21. Krahl - Reuschel, *Lehrbuch des Modernen Arabisch*, Teil I, Leipzig, 1980.

22. Muġālasa, M. Ḥ., *al-Naḥw al-šāfi*, Bayrūt, 1997.
23. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002.
24. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
25. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997.
26. al-Tonsi, A. et al., *An Intensive Course in Egyptian Colloquial Arabic*, I., American University in Cairo, 1987.
27. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Moderna arapska književnost 2, FIL ARA 336
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 1 sat vježbi; ECTS 6; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Ponuditi pregled moderne arapske književnosti od polovine XX. stoljeća do danas i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju, kompariraju i kontrastiraju književne tekstove iz ovog perioda. Studenti će se upoznati sa bogatom plejadom pjesnika koji su na upečatljiv i originalan način predstavili problematiku modernog čovjeka arapskog podneblja. Student treba steći jasnu sliku o osobnosti arapske književnosti iz druge polovine XX. stoljeća, jer se upravo u to doba ona sve više poetički osamostaljivala, odnosno uzimala silovitom utjecaju zapadne književnosti i kulture. O tome najbolje svjedoče djela Nağība Maħfūza, Yūsufa 'Idrīsa, 'Ibrāhīma Ğabre, Maħmūda Darwīša, te pjesnici <i>al-Tammūza</i> .
Sadržaj predmeta: Na uvodnim časovima obrađuje se poslijeratno stanje u arapskom društvu i refleksije na književnike. Raskid s romantizmom je na poetski jedinstven način najavio jedan od najvećih pjesnika moderne arapske književnosti al-Bayātī, koji se zalagao za angažiranu književnost. U tome je najveću potporu imao od svojih sunarodnjaka pjesnikinje Nāzik al-Malā'ika, i pjesnika Badra Šākira al-Sayyāba, a svi oni su ujedno pioniri slobodnog stiha u arapskoj poeziji. Nadalje se obrađuju najznačajniji pjesnički pokreti, poput <i>poezije otpora</i> i koncepta <i>nove poezije</i> koju je promovirala avangardna grupa <i>al-Tammūz</i> . Na polju proze, proučavaju se blistavi dometi u kratkoj priči Yūsufa 'Idrīsa, drami Tawfīqa al-Ĥakīma, i romanima Nağība Maħfūza, a potom i 'Ibrāhīma Ğabre, Ğassāna Kanafānīja, Ĥanān al-Šayḥ, Tayyība Šāliḥa i drugih. Proseminarski sati organizirani su tako da se na njima neposredno prati problematika koja se tumači na predavanjima, i to prvenstveno putem analize najznačajnijih književnih tekstova koji su obuhvaćeni programom. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz pjesama ili prozni teorijski tekstovi koji obrađuju pojedina djela, web stranice na Internetu, PowerPoint prezentacije), dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz književnih djela. U toku svakog semestra, pored literature koja je navedena u programu, student je obavezan pročitati i ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Dayf, Šawqī, <i>al-'Adab al-'arabī al-mu'āsir fi Miṣr, al-Qāhira</i>, s.a.
2. Duraković, Esad, <i>Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga</i>, Sarajevo, 2005.

Dodatna i preporučena literatura:

1. *Antologija kratke arapske priče*, priredio Rade Božović, Kruševac, 1986.
2. Derviš, Mahmud, *Otpori*, izbor, prev. i predgovor Esad Duraković, Kruševac, 1984.
3. Džebra, Ibrahim Džebra, *U potrazi za Velidom Mesudom*, prev. i pogovor Esad Duraković, Sarajevo, 1995.
4. Husein, Taha, *Dani*, prev. i predgovor Esad Duraković, Sarajevo, 1998.
5. Kanafani, Gassan, *Ljudi na suncu*, prev. i predgovor Munir Mujić, pogovor Esad Duraković, Sarajevo, 2006.
6. Mahfuz, Nedžib, *Lopovi i psi*, prev. Mehmed Kico, Sarajevo, 2005.
7. Mahfuz, Nedžib, *Put između dva dvorca*, prev. i predgovor Sulejman Grozdanić, Sarajevo, 1990.
8. Ostle, R. C., *Studies in Modern Arabic Literature*, London, 1974.
9. Salih, Tajib, *Vrijeme seobe na Sjever*, prev. Delila Dizdarević, Sarajevo, 1995.
10. al-Šayh, Hanan, *Zehrina priča*, prev. i pogovor Esad Duraković, Sarajevo, 1998.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodika nastave arapskog jezika 1, FIL ARA 346
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sati vježbi; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj i zadaci kolegija su osposobiti studente za samostalno izvođenje nastave arapskog jezika u osnovnoj školi i to kroz izradu nastavnih planova, pismenih priprema za časove, izradu pismenih zadataka, testova kao i različitih oblika domaćeg rada. Pored toga, student treba da bude osposobljen za izradu vlastitih jezičkih vježbi, jezičkih igara kao i primjenu dramskih tehnika u okviru nastave arapskog jezika.
Sadržaj predmeta: Predavanja će biti posvećena izradi, analizi i realizaciji nastavnih planova, izradi pismenih zadataka, testova, kao i drugih oblika provjera znanja. U prvom dijelu kolegija fokus će biti na samostalnom radu učenika i izradi domaćih zadataka. U okviru prvog dijela kolegija će, također, biti obrađeno korištenje savremenih pomagala u nastavi arapskog jezika. U drugom dijelu kolegija govoriće se o važnosti govornih vježbi u nastavi arapskog jezika, kao i o ulozi različitih jezičkih igara i dramskih tehnika. Također, u drugom dijelu kolegija, obradiće se odgovarajući lingvistički obrasci, koji se koriste u nastavi stranog jezika. Na kraju kolegija, u okviru kojeg studenti obavljaju hospitovanja u osnovnim školama, fokusi će biti na pripremanju za nastavu kao što će biti obrađeni različiti obrasci pismene pripreme za čas. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi u okviru kojih će studenti prezentirati različite vježbe koje su sami uradili, i praktično sa kolegama uraditi najmanje dvije jezičke igre. Također, u okviru vježbi, studenti treba da pokažu mogućnosti korištenja osnovnih pomagala koja se mogu koristiti za učenje jezika poput: kasetofona, CD-playera, televizora, video rekordera, računara itd.. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama primjenjuje znanje stečeno na predavanjima s tim da studenti praktično rade razne tipove vježbi prilagođenih za osnovnu školu.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u metodiku nastave arapskog jezika, FIL ARA 345
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Ostojić, Branko, <i>Kreativnost u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983. 2. Petrović, Elvira, <i>Teorija nastave stranih jezika</i> , Zagreb, 1988.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Bjelica, Nevenka, Ostojić, Branko, <i>Igre u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983. 2. Bogičević, Mirko, <i>Tehnologija savremene nastave</i> , Beograd, 1974. 3. Fuler Grejem, <i>Kako naučiti strani jezik</i> , Beograd, 2000. 4. Ivić, Pešikan, Antić, <i>Aktivno učenje</i> , Beograd, 2001.

5. Lado, Robert, *Nastava stranih jezika*, Sarajevo, 1968.
6. Madkūr, 'Alī Aḥmad, *Tadrīs funūn al-luġa al-'arabiyya*, al-Qāhira, 1991. Madkūr,
7. Nikodijević, M., Miodrag, *Pripremanje nastave*, Beograd, 1980.
8. Pavličević-Franić, Dunja, *Komunikacijom do gramatike*, Zagreb, 2005.
9. Ružička-Šehović, Vesna, *Dramske tehnike u nastavi stranih jezika*, Sarajevo, 1983.
10. Sekulić, Vladimir, *Lingvistika i učenje stranih jezika*, Titograd, 1980.
11. Šamić, Midhat, *Metodika nastave i tehnika učenja živih jezika*, Sarajevo, 1959.
12. Tanović, Mustafa, *Savremena nastava stranih jezika*, Sarajevo, 1972.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Fonetika i fonologija turskog jezika, FIL TUR 111
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 12 sati vježbi; ECTS 18; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 10; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu u osnove turskog jezika kao i da ovladaju gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Što se tiče predavanja ona su usmjerena na teorijska i lingvistička promišljanja o strukturi turskog jezika, dok je cilj vježbi osposobiti studenta za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama (postizanje temeljne jezične kompetencije).
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu semestra studenti se upoznaju s kratkom poviješću turskog jezika, kao i klasifikacijom turkijskog jezika. Potom slijedi upoznavanje s alfabetom turskog jezika, opisom i klasifikacijom turskih samoglasnika i suglasnika. Nakon toga prelazi se na strukturu riječi – fonotaktička i morfotaktička pravila turskog jezika, kao i na temeljne promjene na morfonološkoj razini: vokalnu harmoniju, progresivnu i regresivnu asimilaciju, ozvučavanje, geminirane konsonante i sinkopu. U drugom dijelu semestra studenti se upoznaju sa osnovnim modelima imenske i glagolske rečenice kao što su rečenice koje sadržavaju predikative <i>var</i> i <i>yok</i> (za izražavanje postojanja i prisvojnosti) i perfekt na <i>-di</i> . Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Čaušević, E., <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i>, Zagreb, 1996.
2. Underhill, R., <i>Turkish Grammar</i>, Cambridge, 1976.
3. Lewis, G.J., <i>Turkish Grammar</i>, Oxford, 1976.
4. Bakšić, S., A. Čatović, E. Ertanir, <i>Vrijeme je za turski</i>, Fono, Istanbul, 2011.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Kononov, A. N. <i>Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka</i>, Moskva, 1956
2. Kissling, H.J., <i>Osmanisch-Turkische Grammatik</i>, Wiesbaden, 1960.
3. Jansky, H., <i>Lehrbusch der turkischen Sprache</i>, Wiesbaden, 1986.
4. Udžbenik po izboru lektorice/lektora

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u lingvistiku, FIL ORI 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2 sata predavanja; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti upoznaju s osnovnim lingvističkim pojmovima i terminima. Svrha kolegija je da studentima omogući primjenu znanja stečenog na ovome kolegiju na studij stranog jezika. Pored toga, na ovom se kolegiju nastoji potaknuti interesovanje studenata za jezične pojave. Studenti se osposobljavaju da zapažaju i posmatraju jezične pojave s lingvističkog aspekta. Kolegij će studentima pružiti cjelovit pogled na jezik u duhu savremene nauke o jeziku. S obzirom na širinu oblasti, neće biti moguće zalaziti duboko u obradu pojedinih pitanja, ali će se nastojati da ono što se podastre studentima bude dovoljno poticajno za dalja razmatranja u maternjem, odnosno u stranom jeziku u kontrastiranju s maternjim.
Sadržaj predmeta: U prvoj polovini kolegija teme će se fokusirati na nauku o jeziku i njen predmet, tj. na bitna svojstva jezika, na jezik i govor te na funkcije jezika. Studenti će se upoznati s evolucijom jezika i tipovima jezika. Na kraju prve polovine kolegija predstaviti će se teorija Ferdinanda de Saussurea (strukturalizam). Drugi dio kolegija bit će posvećen općoj strukturi jezika polazeći od jezičnog znaka i jezika kao sistema znakova. Potom se prelazi na oblasti nauke o jeziku: fonetiku, fonologiju, morfologiju, sintaksu, semantiku. Studenti će se upoznati s osnovnim lingvističkim terminima iz navedenih oblasti. Nakon toga obradit će se najvažniji rezultati istraživanja u sociolingvistici i pragmatici. Posljednju nastavnu jedinicu predstavljat će tekstna lingvistika.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Škiljan, Dubravko, <i>Pogled u lingvistiku</i> , Zagreb, 1980. 2. Bugarski, Ranko, <i>Uvod u opštu lingvistiku</i> , Beograd, 1996. 3. Glovacki-Bernardi, Z., A. Kovačec, M. Mihaljević..., <i>Uvod u lingvistiku</i> , Zagreb, 2001. 4. Riđanović, Midhat, <i>Jezik i njegova struktura</i> , Sarajevo, 1985.
Dodatna i preporučena literatura: 1. F. de Saussure, <i>Opšta lingvistika</i> , Beograd, 1969. 2. Giro, P., <i>Semiologija</i> , Beograd, 1975. 3. Jakobson, R., <i>Lingvistika i poetika</i> , Beograd, 1976. 4. Radovanović, M., <i>Sociolingvistika</i> , Beograd, 1979.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik I/ Hrvatski jezik I/ Srpski jezik I; FIL BHS 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi;, ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći predmet
Cilj predmeta: Nastava bosanskog jezika ima svoje posebne ciljeve. Oni se zajedno sa svrhamu ostalih općeobrazovnih i stručnih predmeta uklapaju u opću nastavnu cjelishodnost. Za uspješno učenje stranih jezika, solidno znanje maternjeg jezika ne može se zaobići. Zato kolegij ima cilj da unaprijedi praksu i teoriju govorne kulture i pismenosti studenata kako bi se oni pouzdano jezički ispoljavali. Dakle, nastava je usmjerena prema upotrebnim vrijednostima jezika i sračunata na razvijanje jezičkog senzibiliteta i iskazne moći studenata.
Sadržaj predmeta: Nastava je podređena savladavanju pravopisne problematike. Obavještenja o pravopisnoj normi daju se u kombinaciji s nastavom gramatike, upravo uz upoznavanje pojedinih jezičkih kategorija i postupaka za koje su vezane pravopisne intervencije. Od upoznavanja pravopisnih pravila do ispravnog postupanja mogu dovesti samo pogodne i sistematične pravopisne vježbe. I one podjednako pripadaju nastavi gramatike i nastavi pismenosti, s tim što posebno obavezuju da se nastava gramatike usmjeri prema praksi pisanja. Kada se ima u vidu da se obuka u pismenom i usmenom izražavanju obavlja tokom čitavog života, a ne samo tokom školovanja, onda svi oblici vježbanja mogu dobiti valjanu primjenu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S., <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996; ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999; ili Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M., <i>Hrvatski pravopis</i>, 6. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2002; ili Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M., <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
2. Muratagić-Tuna, H., <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo; 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u studij turkologije 1, FIL TUR 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj je predmeta uvesti polaznike u povijest turkologije i upoznati ih s postignućima, zadacima i znanstvenim metodama turkoloških studija.
Sadržaj predmeta: Kolegij polazi od definicije i predmeta izučavanja turkoloških studija, te se bavi odnosom turkologije i osmanistike. Predmet istraživanja kolegija je turkologija u užem i širem značenju tog znanstvenog naziva. Na predavanjima se prate Turci i turkijski narodi kroz povijest i u savremenom dobu (kratki pregled), upoznajući studente sa prapostojbinom Turaka i drugih altajskih naroda. Kritički se pristupa teoriji altajskih jezika, pitanju srodnosti i tipološke bliskosti, te se analiziraju stavovi pristalica i protivnika hipoteze o srodnosti altajskih jezika. Kolegij definira turkijske jezike kao zaseban ogranak altajskih jezika izučavajući povijest, znanstvene metode i postignuća turkoloških istraživanja u Evropi i svijetu (s posebnim osvrtom na temeljne filološke i lingvističke radove).
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Szeged. Róna-Tas, A., <i>The 2.Reconstruction of Proto-Turkic and the Genetic Questions</i> , U: <i>The Turkic Languages</i> (ed. by L. Johanson and É. Á. Csató), London, New York, 1991. (str. 67-80). 2. <i>Mali pojmovnik za kolegij Uvod u turkologiju</i> . (Skripta za internu uporabu).
Dodatna i preporučena literatura: 1. Baskakov, N. A. (1969.), <i>Vvedenie v izučenie tjurkskih jazykov</i> , Moskva. Eren, H. (1998.), 2. Eren, H., <i>Türklük Bilimi Sözlüğü</i> , Ankara, 1998. 3. <i>Philologiae Turcicae Fundamenta I</i> , Wiesbaden, 1956. 4. Wieser Enzyklopädie des europäischen Ostens, Band 10 – Lexikon der Sprachen des europäischen Ostens /Herausgegeben von M. Okuka unter Mitwirkung von G. Krenn/ Klagenfurt, 2002., poglavlje <i>Turksprachen</i> (E. Čaušević, W. Schulze, H. Haarmann, M. Kappler), str.777-836.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Osnove morfologije turskog jezika, FIL TUR 112
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 12 sati vježbi; ECTS 18; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 10; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu u osnove morfologije turskog jezika kao i da ovladaju gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Što se tiče predavanja ona su usmjerena na vrste riječi u turskom jeziku i njihova morfološka i morfosintaktička obilježja, dok je cilj vježbi osposobiti studenta za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama (postizanje temeljne jezične kompetencije).
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu semestra studenti se upoznaju s vrstama riječi u turskom jeziku, prije svega sa imenicama kao vrstom riječi, njihovim leksičkim, strukturnim i gramatičkim svojstvima. Tu spadaju kategorija broja, roda, posvojnosti, određenosti, padeža. Potom se izučavaju pridjevi i komparacija pridjeva. U drugom dijelu semestra prelazi se na glagolse oblike, odnosno jednostavna vremena: prezent na –yor i futur, a potom se radi glagolski način imperativ. Studenti se nakon toga upoznaju s ostalim vrstama riječi u turskom jeziku kao što su: postpozicije, kvazipostpozicije, zamjenice, prilozi i brojevi. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).
Preduvjeti za upis predmeta: Fonetika i fonologija turskog jezika, FIL TUR 111
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Čaušević, E., <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i>, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1996.
2. Underhill, R., <i>Turkish Grammar</i>, Cambridge, 1976.
3. Lewis, G.J. <i>Turkish Grammar</i>, Oxford, 1976.
4. Kononov, A. N. , <i>Grammatika sovremenogo tureckogo literaturnogo jazyka</i>, Moskva, 1956.
5. Bakšić, S., A.Čatović, E. Ertanir, <i>Vrijeme je za turski</i>, Istanbul, 2011.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Kissling, H.J., <i>Osmanisch-Türkische Grammatik</i>, Wiesbaden, 1960.
2. Filan, K. , <i>O prevođenju srpskohrvatskog prezenta na turski jezik</i>, U: Književni jezik, 19/3, Sarajevo, 1990.
3. Filan, K., <i>Neka zapažanja o prevođenju bosanskog futura na turski jezik</i>, U: Prilozi za orijentalnu filologiju, 44-45/1994-1995.Sarajevo, 1996.
4. Udžbenik po izboru lektorice/lektora

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u studij turkologije 2, FIL TUR 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj je predmeta uvesti polaznike u povijest turkologije i upoznati ih s postignućima, zadacima i znanstvenim metodama turkoloških studija. Fokus je na predstavljanju turkoloških istraživanja u svijetu i Turskoj i razvoju kritičkog stava kod studenata spram određenih ideološki obojenih pristupa izučavanju turskog jezika i kulture.
Sadržaj predmeta: U okviru predavanja predstavljaju se prva istraživanja iz oblasti turkologije, odnosno najstarije evropske škole, diplomatske akademije i katedre turskoga jezika. U isto vrijeme prati se situacija u Osmanskom carstvu i položaj turskog jezika u obrazovanju, administraciji i literaturi. Također, predavanja uvode studente u povijest nastanka i razvoja evropskih turkoloških studija u 19. i 20. stoljeću, s posebnim osvrtom na razvoj turkologije u Bosni i Hercegovini. Ovaj kolegij upoznaje studente sa stanjem turkoloških studija danas u Evropi, Americi i Turskoj, kao i njihovim postignućima i perspektivama.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u studij turkologije 1, FIL TUR 101
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Izbor enciklopedijskih natuknica. 2. Eren, H. <i>Türklük Bilimi Sözlüğü</i> , Ankara, 1998.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Todorova, M., <i>Imaginarni Balkan</i> , Beograd, 1997. 2. Putopisi evropskih putopisaca (po izboru i u dogovoru s nastavnikom)

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Teorija i metodologija proučavanja književnosti, FIL ORI 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Predmet <i>Teorija i metodologija proučavanja književnosti</i> namijenjen je studentima prve godine studija i ima za cilj upoznavanje sa osnovnim problemima, područjima, terminologijom i razvojem znanosti o književnosti od antike do danas.
Sadržaj predmeta: Upoznati studente sa osnovnim zadacima znanosti o književnosti, osnovnim pristupima i problemima povijesti književnosti, književne kritike i teorije književnosti. Obraditi osnovne teme iz područja stilistike, versifikacije, klasifikacije književnosti u pogledu vrsta i rodova i osnovne odlike pojedinih vrsta i rodova. Pored ovoga studenti će biti upoznati i sa osnovnim metodološkim smjerovima u proučavanju književnosti i nekim od književnih teorija.
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Milivoj Solar, <i>Teorija književnosti</i> , Zagreb, 1984.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Aristotel, <i>O pesničkoj umetnosti</i> , Beograd, 2000. 2. Aristotel, <i>Retorika</i> , Beograd, 2000. 3. Katnić – Bakaršić, Marina, <i>Stilisika</i> , Sarajevo, 2001. 4. Lešić, Zdenko, <i>Teorija književnosti</i> , Sarajevo, 2005. 5. Škreb, Zdenko / Stamać, Ante, <i>Uvod u književnost</i> , Zagreb, 1997.

**FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK**

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik II (Hrvatski jezik II, Srpski jezik II; FIL BHS 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći predmet
<p>Cilj predmeta: Smatra se da je dobro poznavanje maternjeg jezika važan preduvjet za učenje stranih jezika. Zato će se studenti na ovom kolegiju upoznati s osnovnim pojmovima iz morfologije i sintakse savremenog bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika, što ima za cilj da lakše savladavaju problema stranih jezika koje studiraju.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Na predavanjima će se govoriti o leksičko-semantičkim i morfološkim karakteristikama imenica, zamjenica, pridjeva i brojeva. Zatim, kategorijalnim obilježjima glagola, glagolskim vrstama, građenju glagolskih oblika i pasivu te nepromjenljivim riječima. Obratit će se pažnja i na leksički nivo, tipove rječnika, semantičkom odnosu među riječima, bogaćenju leksičkog fonda, općoj i posebnoj lekciji.</p> <p>U okvirima ovog kolegija govorit će se o sintaksi, sintaksičkim jedinicama, sintaksemi, sintagmi, rečenici kao komunikacijskoj i kao gramatičkoj jedinici, gramatičkom ustrojstvu rečenica, rečeničnim modelima, rečeničnim konstituentima (subjektu, predikatu, objektu, adverbijalnim odredbama, atributu i apoziciji), rečenicama po sastavu, nezavisnosloženim i zavisnosloženim rečenicama, tipovima vezanog teksta i redu riječi. Sve ove oblasti bit će praćene i iz ugla lingvističke stilistike.</p> <p>Na vježbama će studenti, na većem broju primjera, pokazati koliko su razumjeli teorijske postavke oblasti koje su predmet ovog kolegija</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Bosanski jezik I, FIL BHS 101
<p>Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000. 2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997. 3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Morfologija turskog jezika, FIL TUR 213
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 14; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 4 sati vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste uvesti studente u morfologiju turskog jezika što podrazumijeva ovladavanje gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Vježbe prate predavanja i na njima se primjenjuje stečeno teorijsko znanje. Student treba da se osposobi za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama kao i za pismeno izražavanje kroz pisanje kraćih eseja na turskom jeziku.
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu semestra daje se morfološki opis turskog jezika, vrste riječi i njihova morfološka i morfosintaktička obilježja. Glagolska vremena izučavaju se kroz binarni sistem glagolskih vremena: prezent na –r i perfekt na –miş. Potom se prelazi na složena glagolska vremena i glagolski vid. Glagolski lik u turskom jeziku sljedeća je nastavna jedinica koja se obrađuje u okviru ovog semestra. U drugom dijelu semestra studenti se upoznaju s formama izražavanja mogućnosti i nemogućnosti vršenja glagolske radnje, uzimajući u obzir njihove modalne i vidske karakteristike. Glagolski načini predstavljaju posljednju nastavnu jedinicu koja se izučava u okviru ovog semestra. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova i vježbe elementarne konverzacije).
Preduvjeti za upis predmeta: Osnove morfologije turskog jezika FIL TUR 112
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Čaušević, E., <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i>, Zagreb, 1996.
2. Underhill, R., <i>Turkish Grammar</i>, Cambridge, 1976.
3. Lewis, G.J., <i>Turkish Grammar</i>, Oxford, 1976.
4. Kononov, A. N., <i>Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka</i>, Moskva, Leningrad, 1956.
5. Kissling, H.J., <i>Osmanisch-Turkische Grammatik</i>, Wiesbaden, 1960.
6. Bakšić, S., A.Čatović, E. Ertanir, <i>Vrijeme je za turski</i>, Istanbul, 2011.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Atabay, N. & Kutluk, I. & Ozel, S., <i>Sozcuk Turleri</i>, Ankara, 1983.
2. Zulfikar, H. <i>Terim Sorunlari ve Terim Yapma Yollari</i>, Ankara, 1991.
3. Filan, K. <i>Turski pluskvamperfekt kao prevodni ekvivalent nekih srpskohrvatskih glagolskih vremena</i>, U: Prilozi za orijentalnu filologiju, Vol. 40, Sarajevo, 1991.
4. Filan, K. , <i>O nekim modalnim značenjima forme - miš u finitnim glagolskim oblicima u savremenom turskom jeziku</i>, U: Prilozi za orijentalnu filologiju, 42-43/1992-93, Sarajevo, 1995.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u orijentalnu filologiju, FIL ORI 203
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (studente arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim karakteristikama i rezultatima svjetskih, evropskih i domaćih studija orijentalne filologije i prevodilaštva sa ovih jezika. Savladavanjem programskog sadržaja, studenti će se lakše kretati kroz studij navedenih jezika i književnosti i biti upućeni na kvalitetnu literaturu i prvorazredne izvore. Osim toga, cilj ovog predmeta je da studenti – u ranoj fazi studija – prepoznaju i moguća područja svog budućeg angažmana.
Sadržaj predmeta: Studentima se, u kratkim crtama (hronološkim redom), prezentiraju ciljevi, karakteristike i rezultati evropskih škola, univerziteta, akademija i instituta iz oblasti orijentalne filologije (arabistika, turkologija, iranistika, osmanistika). Posebna pažnja je usmjerena na karakteristike i rezultate ovih studija na području Bosne i Hercegovine i bivše Jugoslavije; na najznačajnije institucije (Orijentalni institut u Sarajevu, Odsjek za orijentalnu filologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu i dr.), te na najznačajnije istraživače, njihova djela i rezultate njihovih istraživanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Orijentalni institut u Sarajevu 1950-2000</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2000.
2. <i>Spomenica (1950-2010) – 60. godišnjica Filozofskog fakulteta u Sarajevu</i>, Filozofski fakultet Sarajevo, Sarajevo, 2010, str. 201-228.
3. I. J. Kračkovski, „Nad arapskim rukopisima“, <i>Treći program Radio Sarajeva</i>“, Sarajevo, 1983.
4. Edward W. Said, <i>Orijentalizam</i>, „Svjetlost“, Sarajevo, 1999.
5. Esad Duraković, <i>Orijentologija: univerzum sakralnoga teksta</i>, Sarajevo 2007, 395 str.
6. Esad Duraković i Fehim Nametak, „Književnost na orijentalnim jezicima” u: <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Starija književnost</i>. Priredili Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, „Alef”, Sarajevo, 1998, str. 117 - 852.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u tursku književnost 1, FIL TUR 243
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sati vježbi; ECTS 10; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sati vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti od njenih prvih početaka pa do perioda osmanskog klasicizma. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti od nastanka usmene predaje i prvih turkijskih epova, preko pojave islama i tesavufa kao bitnih odrednica karaktera književnosti pa do nastanka i razvoja divanske književnosti. Posebna pažnja posvećena je periodizaciji divanske književnosti (početci, klasični i postklasični period) i njenim predstavnicima. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati određene osobenosti različitih perioda razvoja turske književnosti.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prati pojava pismenosti i usmene književnosti kod turkijskih naroda, utjecaj društveno-historijskih promjena na tokove književnosti kao što su pojava islama i tasavufa, nastanak prvih turskih dinastija, doseljavanje Turaka u Anadoliju, osnivanje Osmanskog Carstva njegov razvoj, vrhunac i dekadencija obilježena reformama u 19. stoljeću. Posebna pažnja bit će posvećena izučavanju sufijske književnosti kako one visokih slojeva društva obilježene likom i djelom Mevlane Dželaludina Rumija, tako i narodne koja je svoj vrhunac dostigla u stvaralaštvu Yunusa Emrea i Hadži Bektaša Velija. Predavanja će ukazati i na osobenosti pojedinih perioda divanske književnosti kao i na njihove glavne predstavnike (Baki, Fuzuli, Zati). Predavanja se izvode usmeno. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati osnovnu kritičku literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1.Kabakli, Ahmed, <i>Turk Edebiyati Tarihi</i> , Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.) 2.Köprülü, Fuat, <i>Turk Edebiyati Tarihi</i> , Ankara, 1966.
Dodatna i preporučena literatura: 1.Banarlı, N. Sami , <i>Resimli Turk Edebiyati Tarihi</i> I, II, Istanbul, 1998. 2.Göçgün, O., <i>Turk Edebiyati Arastirmalari</i> , I, II, Konya, 1991. 3.Halma, Talat, ur., <i>Turk Edebiyati Tarihi</i> , Ankara, 2006. 4.Tüncer, H., <i>Cumhuriyet Devri Turk Edebiyati</i> I, II, Izmir, 1996.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pedagogija I, FIL PED 203
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2 sata
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Steći opće znanje iz Pedagogije (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, pedagoške konvencije, znanje principa i generalizacija u odgojnom radu, poznavanje teorija škole i kurikuluma, te osnovni razvojno-psihološki podaci, neophodni za razumijevanje odgoja i obrazovanja). Razumijeti teorijske i praktične probleme odgojne djelatnosti u različitim socijalnim kontekstima (obitelj, škola, društvena zajednica...). Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj pedagoških teorijskih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije pažnje u prepoznavanju pedagoških problema. Osvijestiti vrijednosti i stavove u oblasti evaluacije odgojno-obrazovnog rada.
Sadržaj predmeta: Osnove pedagogije: zašto pedagogija? Suvremene društvene prilike i prostor odgojno-obrazovnog rada. Kratki osvrt na historiju školstva i pedagogije. Pedagogija i druge znanosti. Osnovni pedagoški pojmovi. Suvremeni kontekst razumijevanja djetinjstva i mladosti. Tri aspekta odgojne djelatnosti. Međuljudski odnos kao temelj odgojnog procesa. Obiteljski i školski odgojni rad. Nastavnik i refleksivna pedagogija. Posebna poglavlja iz inkluzije u odgojno-obrazovnom radu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
2. Vukasović, A. (1993); <i>Pedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Glasser, W. (1993); <i>Kvalitetna škola</i>, Zagreb: Educa
3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i>, Zagreb: Educa
2. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u sintaksu turskog jezika, FIL TUR 214
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 8 sati vježbi; ECTS 16; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste uvesti studente u sintaksu turskog jezika kroz sintaksu sintagme, što podrazumijeva ovladavanje gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Vježbe prate predavanja i na njima se primjenjuje stečeno teorijsko znanje. Student treba da se osposobi za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama kao i za pismeno izražavanje kroz pisanje kraćih eseja na turskom jeziku.
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu semestra obrađuju se gerundi odnosno glagolski prilozi, njihova funkcija i značenje. Nakon toga studenti se upoznaju sa strukturom i specifičnostima imenskih i pridjevskih sintagmi u turskom jeziku. Potom se obrađuju s glagolski pridjevi, odnosno participi na -(y)an/-(y)en, na -r, na -miš i -miš olan, na -(y)acak i -(y)acak olan. Analizira se njihova funkcija u sintagmi, kao i njihova značenja. U drugom dijelu semestra u fokusu su glagolske imenice na -me/-ma, -na mek/-mak, na -(y)iş i -meklik/maklik. Proparticipi na -dik i -(y)acak, kao glagolske imenice analiziraju se u okviru sintagme. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova i vježbe elementarne konverzacije).
Preduvjeti za upis predmeta: Morfologija turskog jezika, FIL TUR 213
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Čaušević, E., <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i> , Zagreb, 1996. 2. Underhill, R., <i>Turkish Grammar</i> , Cambridge, 1976. 3. Lewis, G.J., <i>Turkish Grammar</i> , Oxford, 1976. 4. Kononov, A. N., <i>Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka</i> , Moskva, Leningrad, 1956. 5. Kissling, H.J., <i>Osmanisch-Türkische Grammatik</i> , Wiesbaden, 1960. 6. Bakšić, S., A. Čatović, E. Ertanir, <i>Vrijeme je za turski</i> , Istanbul, 2011
Dodatna i preporučena literatura : 1. Čaušević, E., <i>Determinatori u ustroju turske atributne sintagme (kontrastivni osvrt)</i> , U: Prilozi za orijentalnu filologiju, vol. 56. Sarajevo, 2007. 2. Erguvanli, E., <i>The Function of Word Order in Turkish Grammar</i> , Los Angeles, 1984. 3. Atabay, N. & Kutluk, I. & Ozel, S., <i>Türkiye Türkçesinin Sözdizimi</i> , Ankara, 1981.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u tursku književnost 2, FIL TUR 244
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sati vježbi; ECTS 10; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 5; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti od perioda osmanskog klasicizma pa do modernih stremljenja u 19. i 20. stoljeću. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti u postklasičnom periodu i njene glavne predstavnike u 17. i 18. stoljeću. U drugom dijelu kolegija studenti trebaju biti upoznati sa procesom reformi u 19. stoljeću i njegovim odrazom u književnosti, kao i pojavom modernih književnih žanrova.
Sadržaj predmeta: Predavanja u prvom dijelu kolegija će ukazati i na osobnosti postklasičnog perioda divanske književnosti kao i na njihove glavne predstavnike (Yusuf Nabi, Sabit Užičanin, Nefi). Također, biće izučavano stvaralaštvo epigona divanske književnosti u 18. stoljeću. Na predavanjima, u drugom dijelu kolegija, studenti će biti upoznati sa društveno-historijskim promjenama i reformama u 19. stoljeću koje su stvorile uvjete za nastanak i razvoj moderne turske književnosti. U tom smislu bit će posvećena posebna pažnja izučavanju nastanka modernih književnih žanrova i glavnih predstavnika ovih tokova u književnosti. Kolegij će završiti satima posvećenim pojavi nacionalne ideje i nacionalne turske književnosti u prvim godinama 20. stoljeća. Predavanja se izvode usmeno. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati osnovnu kritičku literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u tursku književnost 1, FIL TUR 243
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Kabakli, Ahmed, <i>Turk Edebiyati Tarihi</i> , Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom, 1996) 2. Köprülü, Fuat, <i>Turk Edebiyati Tarihi</i> , Ankara, 1966.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Banarlı, N. Sami, <i>Resimli Turk Edebiyati Tarihi</i> I, II, Istanbul, 1998. 2. Göçgün, O., <i>Turk Edebiyati Arastirmalari</i> , I, II, Konya, 1991. 3. Halma, Talat. Edit., <i>Turk Edebiyati Tarihi</i> , Ankara, 2006. 4. Tüncer, H., <i>Cumhuriyet Devri Turk Edebiyati</i> I, II, Izmir, 1996.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pedagogija II, FIL PED 204
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2 sata
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Razumjeti teorijske i praktične probleme odgojno-obrazovnog rada. Razumjeti suvremene tokove reflektivne pedagogije. Ojačati komunikacijske vještine u svakodnevnom životu i odgojno-obrazovnom radu.
Sadržaj predmeta: Interakcijska povezanost u komunikaciji. Empatijsko komuniciranje. Verbalna i neverbalna komunikacija. Samoprocjena komunikacijskih vještina. Aktivno slušanje kao oblik komunikacije. „Ti“ i „Ja“ poruke. Nasilna i nenasilna komunikacija. Nenasilno rješavanje sukoba. Asertivno ponašanje. Biti roditelji. Igranje uloga kao metoda učenja i podučavanja. Posebni primjeri inkluzivnog obrazovanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Pedagogija I, FIL PED 203
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Glasser, W. (1993); <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i>, Zagreb: Educa
2. Gordon, T. (2001); <i>Umeće roditeljstva</i>, Beograd: Kreativni centar
3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i>, Zagreb: Educa
4. Krizmanić, M. (2010); <i>Život s različitimima</i>, Zagreb: Profil
5. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa turskog jezika 1, FIL TUR 315
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 12; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 6; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovoga kolegija je da student razvije znanje o turskoj rečenici kao gramatičkoj konstrukciji. Budući da je u prethodna dva kolegija težište bilo na savladavanju morfologije, u okviru ovoga kolegij student treba da svoju pažnju usmjeri na funkciju <u>rečenici</u> kategorija koje je savladao kroz morfologiju i uvod u sintaksu. U okviru predavanja pažnja će biti posvećena dijelovima rečenice.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se rečenica posmatra kroz njene dijelove. Najprije se pristupa predikatu, kao upravnom članu rečenice koji otvara prostor drugim rečeničnim elementima. Polazi se od glagolskog predikata, i to od jednostavnih i složenih finitnih vremena koja su studentu V. semestra dobro poznata, kako bi se što lakše usvajale one forme u predikatskoj funkciji koje su bitno različite u turskom i b/h/s jeziku. Uvođenjem u analizu subjekta i objekta, zaokružuje se osnovni tip rečenice. Posebna se pažnja posvećuje adverbijalnoj oznaci, i to infinitnim gl. oblicima u funkciji adverbijalne oznake budući da su takve gramatičke konstrukcije ekvivalentni zavisnih rečenica (u okviru zavisno-složenih) u b/h/s jeziku. Uz stalno kontrastiranje s b/h/s jezikom obrađuje se adverbijalna oznaka izražena gl. imenicama (na <i>-ma, -mak, -dik</i> i <i>-(y)acak</i>), ona koja je izražena nekim od gerunda, te nekim od kvazigerunda. Predavanja se izvode usmeno. Posebno se vodi računa da se nastavne cjeline studentima objašnjavaju kroz raznovrsne i savremene primjere. Multimedijalna sredstva koristit će se u skladu s mogućnostima. U toku semestra student je obavezan pročitati tekstove koji se rade na asistentskim i lektorskim vježbama. Ti su tekstovi obavezna lektira.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u sintaksu turskog jezika, FIL TUR 214
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Čaušević, Ekrem, <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i> , Zagreb, 1996. 2. Erguvanlı, Esra, <i>The Function of Word Order in Turkish Grammar</i> , Los Angeles, 1984.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Atabay, Özel, Çam, <i>Türkiye Türkçesinin Sözdizimi</i> , Ankara, 1981. 2. Kononov, A. N., <i>Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka</i> , Moskva-Leningrad, 1956.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pragmatika turskog jezika 1, FIL TUR 355
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu o osnove pragmatike kao i da se kod njih probudi svijest o njenom značaju prilikom učenja turskog jezika. Jezična sposobnost tako bi nužno uključivala paralelno poznavanje gramatike i pragmatike (kao izučavanja jezika u upotrebi). Vodilo bi se računa ne samo o tome da li je određeni iskaz gramatičan već i da li je određeni govorni čin ispravno realiziran.
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu semestra studenti se upoznaju s definicijom pragmatike i temama koje ona proučava. Prva od tema koja se obrađuje jeste deiksa (personalna, temporalna i spacijalna) kao mjesto susreta gramatike i vanjezične stvarnosti. Potom se analizira Griceovo načelo kooperativnost i maksime koje su nužne za međusobno razumijevanje sagovornika, kao i vrste presupozicija. Teorija govornih činova predstavlja ključni dio pragmatike, te se objašnjava nastanak ove teorije i podjela govornih činova. U drugom dijelu semestra studenti se upoznaju sa strukturom konverzacije i ovdje se akcentiraju otvaranja i zatvaranja konverzacije kao potencijalno rizični dijelovi. Potom se obrađuje pojam učtivosti i učtive upotrebe jezika u sklopu modela Geoffreya Leecha i Penelope Brown i Stephena C. Levinsona. U sklopu posljednjeg modela analiziraju se strategije učtivosti. Predavanja se izvode usmeno uz konkretnu primjenu obrađene teorije na primjerima iz pisanog i govornog diskursa.
Preduvjeti za opis predmeta: Uvod u sintaksu turskog jezika, FIL TUR 214
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Levinson, S.C., <i>Pragmatics</i>, Cambridge, 1983.
2. Bakšić, S. <i>Strategije učtivosti u turskom jeziku</i>, e-izdavaštvo Filozofskog fakulteta, 2012.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Ivanetić, N., <i>Govorni činovi</i>, Zagreb, 1995.
2. Mišćević N., Potrč, M. (eds), <i>Kontekst i značenje</i>, Rijeka, 1987.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Moderna turska književnost 1, FIL TUR 345
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 6; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju moderne turske književnosti. Ovaj kolegij prati moderne tokove u književnosti od njihovih početka u periodu Tanzimata pa sve do nastanka <i>Nacionalne književnosti</i> i osnivanja Republike Turske. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati određene osobenosti ovog prelaznog perioda koje se očituju u razvoju modernih književnih vrsta kao što su roman, pripovjetka, poezija. Student treba steći jasnu sliku o razlici između tradicionalnog i modernog, odnosno vrijednostima klasične osmanske poetike i moderne nacionalne turske književnosti.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prati period od konca 19. pa do kraja prve polovine 20. stoljeća. U toku predavanja bit će obrađeno stvaralaštvo začetnika turskog romana: Halit Ziya Uşaklıgıla, Ercüment Ekrem Talua, Hüseyin Rahmi Gürpınara, prvog modernog turskog pripovjedača Ömera Seyfettina, kao i utemeljitelja moderne turske poezije Ahmeda Haşima i Yahye Kemala Beyatlıja. Posebna pažnja bit će posvećena razvoju nacionalne ideje kod Turaka i radu Ziya Gökalpa, što je stvorilo osnove za nastanak <i>Nacionalne književnosti</i> . Odlike <i>Nacionalne književnosti</i> bit će izučavane na primjerima tekstova romanopisaca Yakupa Kadrija Karaosmanoğlua, Halide Edip Adıvar i Reşata Nuriya Güntekina. Predavanja će ukazati i na osobenosti tradicionalističkih stremjenja u turskoj književnosti prve polovine 20. stoljeća, kao i stvaralaštvo njihovih predstavnika Abdülhaka Şinasija Hisara, Peyami Safe i Ahmeda Hamdija Tanpınara. Predavanja se izvode usmeno, dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela po programu. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na vježbama, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u tursku književnost 2, FIL TUR 244
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Kabaklı, Ahmed, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i> , Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.) 2. Halman, Talat, ur., <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i> , Ankara, 2007.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Banarlı, N. Sami, <i>Resimli Türk Edebiyatı Tarihi</i> I, II, Istanbul, 1998. 2. Göçgün, O., <i>Türk Edebiyatı Arastirmalari</i> , I, II, Konya, 1991. 3. Parla, Jale, <i>Babalar ve Oğullar- Tanzimat Romanının Epistemolojik Temelleri</i> , İstanbul, 1993. 4. Tüncer, H., <i>Cumhuriyet Devri Türk Edebiyatı</i> I, II, Izmir, 1996.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u metodiku nastave turskog jezika 1, FIL TUR 365
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 6; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje sa osnovama metodike nastave stranih jezika općenito, sa posebnim naglaskom na nastavi turskoga jezika.
Sadržaj predmeta: Studenti se najprije upoznaju sa osnovnim pojmovima didaktike: zadaci nastave, oblicima nastavnog rada, nastavnim metodama i didaktičkim principima. Nakon upoznavanja sa historijskim pregledom metoda u nastavi stranih jezika, te upoznavanja sa odnosima između metodike i drugih naučnih disciplina, posmatraju se ciljevi i zadaci nastave stranih jezika, a posebno turskog kao stranog jezika. Uz to se govori i o nastavnim sredstvima, a posebno o udžbenicima koji su namijenjeni učenju turskog jezika. Predavanja se izvode usmeno. Na vježbama se rade tekstovi koji ilustriraju temu o kojoj se prethodno govorilo, te diskutira o esejima koji studenti pripreme vezano za spomenute teme.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: Muminović, Hašim, <i>Osnovi didaktike</i> , Sarajevo, 2013.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Muminović, Hašim, <i>Mogućnosti efikasnijeg učenja u nastavi</i> , Sarajevo, 1998. 2. Furlan, I., <i>Psihologija podučavanja</i> , Zagreb, 1991. 3. Glasser, W., <i>Kvalitetna škola</i> , Zagreb, 1994.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa turskog jezika 2, FIL TUR 316
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 8 sati vježbi; ECTS 10; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 6; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovoga kolegija je da student razvije znanje o turskoj rečenici kao cjelovitoj gramatičkoj konstrukciji. Budući da je u prethodna dva kolegija težište bilo na savladavanju sintakse sintagme i sintakse nesložene turske rečenice, u okviru ovoga kolegija student treba da svoju pažnju usmjeri na <u>rečenicu</u> kao gramatičku cjelinu. U okviru predavanja pažnja će biti posvećena složenoj i nesloženoj turskoj rečenici.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se rečenica posmatra kao gramatička cjelina. Pristupa se nesloženoj turskoj rečenici, utvrđuje se red riječi i inverzija u rečenici, obrađuje se jednostavna rečenica s obzirom na vrstu subjekta, te upitna, negativna, zapovijedna i uzvična rečenica. U obradi turskih složenih rečenica polazi se od onih koje su asindetski složene. Pažnja će biti posvećena asindetskim rečenicama sa sklopljenom zapovjednom, upitnom rečenicom, te s imenskom negacijom <i>değil</i> i posebno upravnome govoru. U okviru sindetski složenih rečenice obrađuju se najprije nezavinsosložene rečenice, potom one koje su u zavisnome odnosu. Ovdje će se zaustaviti na rečenicama u kojima je subordinacija izražena pomoću <i>diye</i> i <i>derken</i> . U ovome je dijelu kolegija težište na kontrastiranju dva jezika, b/h/s i turskoga, u pogledu načina izražavanja zavisnosloženih rečenica. Završni dio kolegija predviđen je za složene rečenice s infinitnim predikatom (pogodbene, koncesivne, poredbene, habitualne). Posebno će se obraditi i rečenice s morfološko-sintaktičkim načinom izražavanja subordinacije. Posljednji časovi predviđeni su za analizu „od rečenice do teksta“. Predavanja se izvode usmeno. Vodi se računa da se nastavne cjeline studentima objašnjavaju kroz raznovrsne i savremene primjere. Multimedijalna sredstva koristit će se u skladu s mogućnostima. U toku semestra student je obavezan pročitati tekstove koji se rade na asistentskim i lektorskim vježbama. Ti su tekstovi obavezna lektira.
Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa turskog jezika 1, FIL TUR 315
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Čaušević, Ekrem, <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i>, Zagreb, 1996.
2. Atabay, Ozel, Cam. <i>Türkiye Türkçesnin Sözdizimi</i>, Ankara, 1981.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Erguvanli, Esra, <i>The Function of Word Order in Turkish Grammar</i>, Los Angeles, 1984.
2. Kononov, A. N., <i>Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka</i>, Moskva-Leningrad, 1956.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pragmatika turskog jezika 2, FIL TUR 356
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu o osnove pragmatike kao i da se kod njih probudi svijest o njenom značaju prilikom učenja turskog jezika. Jezična sposobnost tako bi nužno uključivala paralelno poznavanje gramatike i pragmatike (kao izučavanja jezika u upotrebi). Vodio bi se računa ne samo o tome da li je određeni iskaz gramatičan već i da li je određeni govorni čin ispravno realiziran. U ovom semestru izučavat će se strategije učtivosti u turskom jeziku (prema modelu Penelope Brown i Stephena C. Levinsona).
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu semestra studenti se upoznaju s pojmovima diskursa i kulture, kao i sa pojmom okvira (engl. frame). Potom se obrađuju kulturni i društveni činioci koji utječu na turski jezik (prema Deniz Zeyrek). Strategije učtivosti u turskom jeziku proučavaju se prema modelu Penelope Brown i Stephena C. Levinsona. Naglasak je na jezičkim sredstvima kojima se realiziraju. Nemodificirana direktnost analizirat će se kao strategija u kojoj nema ublažavanja i koja se može koristiti u vrlo različitim kontekstima. Strategije pozitivne učtivosti kao strategije koje služe za zbližavanje sa sagovornikom predstavljat će najobimniji dio jer se u turskom jeziku najviše koriste. Tu spadaju, između ostalog, komplimenti, dobre želje, termini za oslovljavanje, upotreba sadašnjeg vremena i sl. U drugom dijelu semestra studenti će se upoznati sa strategijama negativne učtivosti kao strategijama kojima se uspostavlja distanca sa sagovornikom. Obradit će se honorofici, manipulacije tačkom gledišta, isprike i sl. Posljednju skupinu strategija predstavljaju strategije nekonvencionalizirane indirektnosti koje omogućavaju govorniku da bude nejasan i dvosmislen. Predavanja se izvode usmeno uz konkretnu primjenu obrađene teorije na primjerima iz pisanog i govornog diskursa.
Preduvjeti za upis predmeta: Pragmatika turskog jezika 1, FIL TUR 355
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Brown, P., S.C. Levinson, <i>Politeness: Some Universals in Language Usage</i>, Cambridge, 1987.
2. Yule, G., <i>Pragmatics</i>, Oxford, 1996.
3. Bakšić, S., <i>Strategije učtivosti u turskom jeziku</i>, e-izdavaštvo Filozofski fakulteta, 2012.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bayraktaroglu, A., M. Sifianou, <i>Linguistic Politeness Across Boundaries: The Case of Greek and Turkish</i>, Amsterdam/Philadelphia, 2001.
2. Kramsch, C., <i>Language and Culture</i>, Oxford, 1998.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Moderna turska književnost 2, FIL TUR 346
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 6; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju moderne turske književnosti nakon osnivanja Republike Turske. Ovaj kolegij prati moderne tokove u književnosti posebno različita ideološka strujanja od ljevičarskih, socio-realističkih, religijsko-desničarskih pa sve do feminističkih. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati određene osobenosti stvaralaštva eminentnih autora dvadestog stoljeća. Student treba steći jasnu sliku o periodizaciji, stremljenjima i tokovima u turskoj književnosti od nastanka Republike pa do savremenih autora kakav je nobelovac Orhan Pamuk.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prati period nakon nastanka Republike. pa do savremenih zbivanja na polju književnosti..U toku predavanja bit će obrađeno stvaralaštvo autora ljevičarske ideologije poput Nazima Hikmeta, Aziza Nesima i Sabahatina Alija, kao i predstavnika socio-realističkih stremljenja u književnosti kakvi su romanopisci Orhan Kemal i Yaşar Kemal, dramski pisac Necati Cumali, te pripovjedači Tarik Dursun K. i Sait Faik Abasiyanik. Nasuprot ovim književnim strujama bit će obrađeno i djelo Necipa Fazila Kisakureka kao pjesnika religijsko-desničarske orijentacije, te Fazila Husnu Daglarce i Yaşara Nabija Najira kao pjesnika koji imaju nezaobilaznu ulogu u formiranju nacionalnog jezika. Posebna pažnja bit će posvećena izučavanju ženskog pisma u turskoj književnosti kroz stvaralaštvo spisateljica Emine İşinsu i Erendiz Atasu kao predstavnica suprotnih feminističkih struja. Predavanja će ukazati i na osobenosti postmodernističkih tokova u savremenoj turskoj književnosti koja su svoj vrhunac dostigla u stvaralaštvu turskog nobelovca Orhana Pamuka. Predavanja se izvode usmeno, dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela po programu. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na vježbama, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Moderna turska književnost 1, FIL TUR 345
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1.Kabakli, Ahmed, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i> , Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom, 1996.)
Dodatna i preporučena literatura: 1.Banarlı, N. Sami, <i>Resimli Türk Edebiyatı Tarihi</i> I, II, Istanbul, 1998. 2.Göçgün, O., <i>Türk Edebiyatı Arastirmalari</i> , I, II, Konya, 1991. 3.Parla, Jale, <i>Babalar ve Oğullar- Tanzimat Romanının Epistemolojik Temelleri</i> , İstanbul, 1993. 4.Tüncer, H., <i>Cumhuriyet Devri Türk Edebiyatı</i> I, II, Izmir, 1996.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u metodiku nastave turskog jezika 2, FIL TUR 366
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sata seminara; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje sa teorijom nastave stranih jezika, te sa planiranjem u toj nastavi: godišnji plan, mjesečni plan i, s posebnim naglaskom, dnevno planiranje časova.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se govori o savladavanju i objedinjavanju četiri jezičke vještine: slušanje, govor, čitanje i pisanje. Zatim se govori o nastavi gramatike i jezika, te nastavi književnosti, vokabularu, ulozi maternjeg jezika u nastavi stranoga jezika. Nakon toga, studenti se upoznaju sa planiranjem u nastavi stranoga jezika, a posebna pažnja se posvećuje artikulaciji i tipovima časova turskog jezika. Predavanja se izvode usmeno. Na vježbama se rade tekstovi koji ilustriraju temu o kojoj se prethodno govorilo, te diskutira o esejima koji studenti pripreme vezano za spomenute teme.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Muminović, Hašim, <i>Osnovi didaktike</i> , Sarajevo, 2013. 2. Petrović, Elvira, <i>Teorija nastave stranih jezika</i> , Zagreb, 1988.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Kremzer, N., <i>Osnove metodike nastave nemačkog jezika</i> , Beograd, 1984.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

<p>Naziv predmeta i šifra: Uvod u perzijski jezik, FIL PER 111</p> <p>Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 9 sati vježbi; ECTS 20; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 7 sati vježbi; ECTS 13; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.</p>
<p>Trajanje: 1 semestar</p>
<p>Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe</p>
<p>Status predmeta: obavezan</p>
<p>Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste upoznati studenta sa osnovnim karakteristikama perzijskog jezika, osposobiti studente za pravilno pisanje i čitanje perzijskog alfabeta, te vladanje osnovnim gramatičkim pravilima.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Prvi dio predavanja posvećen je razvoju perzijskog jezika kroz historiju sa posebnim osvrtom na stara pisma perzijskog jezika: klinasto, pahlevi, avestinsko. Nakon toga slijedi upoznavanje sa vokalima, diftonzima i konsonantima perzijskog jezika, te nekim fonetskim promjenama. Nakon savladavanja glasovnog sistema perzijskog jezika postepeno se prelazi na morfološke gramatičke kategorije (imenice, broj imenica, zamjenice, genitivna veza).</p> <p>U drugom dijelu kolegija govori se o glagolima, prezentskim i preteritskim osnovama, a od glagolskih vremena obrađuje se pravi prezent. Osim glagola studenti se upoznaju i sa nekim drugim vrstama riječi, a to su glavni brojevi i prijedlozi. Posebna se pažnja poklanja još jednoj gramatičkoj kategoriji, a to su padeži.</p> <p>U ovom kolegiju student treba ovladati perzijskim pismom, a nakon toga naučiti pravilno izgovarati glasove perzijskog jezika.</p> <p>Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja. Na samom početku kolegija studenti trebaju ovladati perzijskim pismom, dok se u daljem toku kolegija od studenta traži savladavanje osnovnih konverzacijskih vještina. Na vježbama se vodi računa o stepenu znanja perzijskog jezika i njihovoj pripremljenosti za studij, te se s tim u vezi obrađuju tekstovi jednostavne tematike i strukture.</p> <p>Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju sa lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu ovladavaju osnovnim fondom perzijskih riječi i konverzacijskih vještina. Osim toga, pažnja je usmjerena na pravilan izgovor glasova savremenog perzijskog jezika, pa će lektor posebnu pažnju posvetiti i tom aspektu usvajanja perzijskog jezika.</p>
<p>Preduvjeti za upis predmeta: nema.</p>
<p>Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sikirić, Šaćir, <i>Gramatika perzijskog jezika</i>, Sarajevo, 1952. 2. Karahalilović, Namir, „Prilog rješenju problema transkripcije za perzijski jezik“, <i>POF</i>, Sarajevo, 2005. 3. Imamović - Haverić, Đenita, „Pregled iranskih jezika kroz historiju sa posebnim

- osvrtnom na perzijski jezik“, *Beharistan*, Sarajevo, 2004.
4. Saffar Moghaddam, A., *Zabān-e fārsī. Ğeld-e awwal: darshā-ye pāye*, Tehran, 2007.
  5. Purnamdarijan, Taqi, *Udžbenik perzijskog jezika*, prijevod USPJ, Sarajevo, 2001.
  6. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 1, Tehran, 1999.
  7. Iovčnikova, I.K. i Mamed-zade, A.K., *Učebnik persidskog jezika*, Moskva, 1996.
  8. Samareh, Jadollah *Azfa*, Knjiga 1, Tehran, 1998.
  9. Khorasani, A. Amiri; Alinezhad Mehrangiz, *Āmūzaš-e zabān-e fārsī. Ğeld-e awwal*, Tehran 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u lingvistiku, FIL ORI 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2 sata predavanja; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti upoznaju s osnovnim lingvističkim pojmovima i terminima. Svrha kolegija je da studentima omogući primjenu znanja stečenog na ovome kolegiju na studij stranog jezika. Pored toga, na ovom se kolegiju nastoji potaknuti interesovanje studenata za jezične pojave. Studenti se osposobljavaju da zapažaju i posmatraju jezične pojave s lingvističkog aspekta. Kolegij će studentima pružiti cjelovit pogled na jezik u duhu savremene nauke o jeziku. S obzirom na širinu oblasti, neće biti moguće zalaziti duboko u obradu pojedinih pitanja, ali će se nastojati da ono što se podastre studentima bude dovoljno poticajno za dalja razmatranja u maternjem, odnosno u stranom jeziku u kontrastiranju s maternjim.
Sadržaj predmeta: U prvoj polovini kolegija teme će se fokusirati na nauku o jeziku i njen predmet, tj. na bitna svojstva jezika, na jezik i govor te na funkcije jezika. Studenti će se upoznati s evolucijom jezika i tipovima jezika. Na kraju prve polovine kolegija predstaviti će se teorija Ferdinanda de Saussurea (strukturalizam). Drugi dio kolegija bit će posvećen općoj strukturi jezika polazeći od jezičnog znaka i jezika kao sistema znakova. Potom se prelazi na oblasti nauke o jeziku: fonetiku, fonologiju, morfologiju, sintaksu, semantiku. Studenti će se upoznati s osnovnim lingvističkim terminima iz navedenih oblasti. Nakon toga obradit će se najvažniji rezultati istraživanja u sociolingvistici i pragmatici. Posljednju nastavnu jedinicu predstavljat će tekstna lingvistika.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Škiljan, Dubravko, <i>Pogled u lingvistiku</i> , Zagreb, 1980. 2. Bugarski, Ranko, <i>Uvod u opštu lingvistiku</i> , Beograd, 1996. 3. Glovacki-Bernardi, Z, A. Kovačec, M. Mihaljević..., <i>Uvod u lingvistiku</i> , Zagreb, 2001. 4. Ridanović, Midhat, <i>Jezik i njegova struktura</i> , Sarajevo, 1985.
Dodatna i preporučena literatura: 1. F. de Saussure, <i>Opšta lingvistika</i> , Beograd, 1969. 2. Giro, P., <i>Semiologija</i> , Beograd, 1975. 3. Jakobson, R., <i>Lingvistika i poetika</i> , Beograd, 1976. 4. Radovanović, M. <i>Sociolingvistika</i> , Beograd, 1979.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika, FIL ARA 111
Semestar i broj bodova: I. semestar; 2 sata predavanja, 2 sati vježbi; ECTS 6
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste usvajanje arapske grafije i pravilnog izgovora fonema u arapskom jeziku, te upoznavanje sa osnovama arapske morfologije. Student treba ovladati podjelom fonema u arapskom jeziku na osnovu kriterija artikulacione fonetike, te osnovnim fonetskim promjenama i zakonitostima arapskog sloga. U segmentu morfologije, student se upoznaje sa pojmom korijena i paradigme u arapskom jeziku, vrstama riječi, imenskim paradigmama i morfološkim kategorijama karakterističnim za imensku grupu riječi. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj ovladavanje arapskim pismom i izgovorom fonema, razvijanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora, čitanja i pisanja na početnom nivou, te vježbanje primjene osnovnih morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno. Vježbe su usmjerene na izgradnju osnovnog vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije na početnom nivou.
Sadržaj predmeta: U segmentu fonetike, predavanja obuhvataju osnove artikulacije glasova u arapskom jeziku s osvrtom na sekundarnu artikulaciju, odnosno emfazu, alofone arapskih vokala, strukturu sloga, asimilaciju određenog člana, te specifičnosti grafije arapskog jezika. U segmentu uvoda u morfologiju, predavanja obuhvataju objašnjenje korijena i paradigme u arapskom jeziku, podjelu i osnovne karakteristike vrsta riječi, te uvid u morfološke kategorije imenske grupe riječi. Pritom se posebna pažnja pridaje oblicima duala, oblicima i upotrebi pravilnog i razlomljenog plurala, upotrebi i načinima tvorbe ženskog roda, te specifičnostima kongruencije u kategorijama roda, broja, padeža i određenosti/neodređenosti u atributivnoj sintagmi, genitivnoj vezi i imenskoj rečenici, i daje se pregled paradigmi perfekta i imperfekta I. glagolske vrste i složenih glagolskih vremena. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz fonetike i morfologije, 5 sati vježbi prevođenja i 5 sati lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz fonetike i morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, s tim da se u segmentu fonetike naglasak stavlja na usvajanje arapskog pisma i pravilnog izgovora, a u segmentu morfologije na praktičnu primjenu morfoloških zakonitosti putem rješavanja jezičnih zadataka. S obzirom na to da se studenti u ovom semestru prvi put susreću sa arapskim jezikom, vježbe prevođenja u prvom dijelu kolegija posvećene su savladavanju arapskog pisma i izgovora fonema specifičnih za arapski jezik putem praktičnih vježbi pisanja i čitanja i diktata kao forme provjere znanja. U drugom dijelu kolegija, na ovim se vježbama prevode rečenice i kraći tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Tekstovi su težinom i zahtjevnosti primjereni studentima, koji tek počinju savladavati osnovne morfološke zakonitosti arapskog jezika. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje različitih govornih situacija iz svakodnevnog života, posebno onih koje su specifične za zemlje arapskog svijeta, kod studenata formira i razvija fond riječi, kao i sposobnost konverzacije na početnom nivou. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura: Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Abboud, P.F. i dr., *Elementary Modern Standard Arabic*, Part 1, 2, Michigan, 1983.
2. 'Abd al-'Azīz, N. M., Sulaymān, M. 'A., *Tadrībāt fahm al-masmū' li ġayr al-nāṭiqīn bi al-'arabiyya*, al-Riyād, 1988.
3. Anbar, Taghrid, *Learning Arabic for Beginners - Speaking, Reading & Writing*, Cairo, 1991.
4. Bateson, M.C., *Arabic Language Handbook*, 1967.
5. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
6. Beeston, A.F.L., *Written Arabic: An Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.
7. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975.
8. Dervišević Amir, *Praktikum arapskog jezika*, Sarajevo, 2001.
9. al-Fawzān, 'A., Ḥusayn, M., Faḍl, M., *al-'Arabiyya bayna yadayk I*, Riyād, 2003.
10. Fleisch H., *Traité de Philologie Arabe Vol.I*, Bejrut, 1961.
11. Gaudefroy, M. - Demombynes R. Blachere, *Grammaire de l'Arabe Classique*, Pariz, 1952.
12. Гранде, Б.М., *Курс Арабской Грамматики в Сравнительно-историческом Освещении*, Moskva, 1963.
13. Ḥātīm, 'Imād, *al-Luġa al-'arabiyya. Qawā'id wa al-nuṣūṣ*. Tarāblis, 1982.
14. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976.
15. Janković, Srđan, *Arapski izgovor sa osnovama arapskog pisma*, Sarajevo, 1987.
16. Kapliwatzky, *Arabic Language and Grammar*, I-II, Jerusalem, 1940-1950.
17. Krahl - Reuschel, *Lehrbuch des Modernen Arabisch*, Teil I, Leipzig, 1980.
18. Mağallī, F., *Durūs fī al-'arabiyya*, London, 1977.
19. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
20. Šmī, M. et al., *Takallam al-'arabiyya*, I, al-Riyād, 1986.
21. Шагаль, В.З., М.Н. Мерекин, Ф.С. Забиров, *Учебник Арабского Языка*, Moskva, 1983.
22. Шарбатов, Г.Ш., *Современный Арабский Язык*, Moskva, 1961.
23. *Ta'allam al-'arabiyya*, I, al-Qāhira, 1987.
24. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I, II, Cambridge, 1955.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik I/ Hrvatski jezik I/ Srpski jezik I; FIL BHS 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi;, ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći predmet
Cilj predmeta: Nastava bosanskog jezika ima svoje posebne ciljeve. Oni se zajedno sa svrhama ostalih općeobrazovnih i stručnih predmeta uklapaju u opću nastavnu cjelishodnost. Za uspješno učenje stranih jezika, solidno znanje maternjeg jezika ne može se zaobići. Zato kolegij ima cilj da unaprijedi praksu i teoriju govorne kulture i pismenosti studenata kako bi se oni pouzdano jezički ispoljavali. Dakle, nastava je usmjerena prema upotrebnim vrijednostima jezika i sračunata na razvijanje jezičkog senzibiliteta i iskazne moći studenata.
Sadržaj predmeta: Nastava je podređena savladavanju pravopisne problematike. Obavještenja o pravopisnoj normi daju se u kombinaciji s nastavom gramatike, upravo uz upoznavanje pojedinih jezičkih kategorija i postupaka za koje su vezane pravopisne intervencije. Od upoznavanja pravopisnih pravila do ispravnog postupanja mogu dovesti samo pogodne i sistematične pravopisne vježbe. I one podjednako pripadaju nastavi gramatike i nastavi pismenosti, s tim što posebno obavezuju da se nastava gramatike usmjeri prema praksi pisanja. Kada se ima u vidu da se obuka u pismenom i usmenom izražavanju obavlja tokom čitavog života, a ne samo tokom školovanja, onda svi oblici vježbanja mogu dobiti valjanu primjenu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S., <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996; ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999; ili Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M., <i>Hrvatski pravopis</i>, 6. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2002; ili Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M., <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
2. Muratagić-Tuna, H., <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo; 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Osnove morfologije perzijskog jezika, FIL PER 112
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 9 sati vježbi; ECTS 20; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 7 sati vježbi; ECTS 13; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste upoznati studente sa osnovnim morfosintaksičkim karakteristikama perzijskog jezika, savladavanje osnovnih gramatičkih pravila. Cilj je i osposobiti studente za prevodenje rečenica i kraćih tekstova s perzijskog jezika na bosanski i obrnuto.
Sadržaj predmeta: U prvoj polovini kolegija težište predavanja bit će na upoznavanju studenata sa tvorbom i značenjem novih glagolskih vremena: imperativom, preteritom i imperfektom. Osim glagolskih vremena studenti se upoznaju sa enklitičkim ličnim zamjenicama u perzijskom jeziku i sa upotrebom univerzalne lične zamjenice <i>xod</i> . Nakon toga slijedi upoznavanje sa kongruencijom subjekta i predikata, ta sa logičkim i gramatičkim subjektom. Na predavanjima, u drugoj polovini kolegija, bit će obrađeni pridjevi, komparacija pridjeva (tvorba komparativa i superlativa), te nepravilna komparacija pridjeva. Osim pridjeva, studenti se upoznaju sa još jednom gramatičkom kategorijom, a to je rod imenica. Od glagolskih vremena obrađuje se tvorba i značenje nepravcg prezenta (konjunktiva). Posebna se pažnja poklanja brojevima i to glavnim i rednim. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži rješavanje gramatičkih zadataka i gramatička analiza odabranih tekstova. Vježbe podrazumijevaju prevodenje rečenica i kraćih tekstova savremene tematike s perzijskog na bosanski jezik i obratno. Kolegij podrazumijeva obogaćivanje vokabulara perzijskog jezika, te stjecanje informacija i saznanja o glavnim kulturnim osobenostima savremenog iranskog društva s posebnom pažnjom na najpoznatije gradove Irana, prije svega glavni grad Teheran. Pažnja je usmjerena i na stjecanje vještina slušanja, čitanja i pisanja. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju s lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu proširuju vokabular perzijskog jezika i upoznaju se s najjednostavnijim frazeološkim izrazima korištenim u svakodnevnoj komunikaciji na perzijskom jeziku danas.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u perzijski jezik, FIL PER 111
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Sikirić, Šaćir <i>Gramatika perzijskog jezika</i>, Sarajevo, 1952.
2. Elwell-Sutton, L.P., <i>Elementary Persian Grammar</i>, Cambridge University Press,

- Cambridge, 1975.
3. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996.
  4. Samareh, Jadollah, *Azfa*, Knjiga 2, Tehran, 1998.
  5. Saffar Moghaddam, A., *Zabān-e fārsī Ğeld-e dowwom: pāytaxt-e Īrān*, Tehran, 2007.
  6. Purnamdarijan, Taqi, *Udžbenik perzijskog jezika*, prijevod USPJ, Sarajevo, 2001.
  7. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 2, Tehran, 1999.
  8. Ovčnikova, I.K, i Mamed-zade, A.K., *Učebnik persidskog jezika*, Moskva, 1996.
  9. Tajeddin, Zia, *Xāndan: sath-e moqaddamāī*, Iran Language Institute, Tehran, 2004.
  10. Khorasani, A. Amiri; Alinezhad Mehrangiz, *Āmūzaš-e zabān-e fārsī. Ğeld-e awwal*, Tehran 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Teorija i metodologija proučavanja književnosti, FIL ORI 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Predmet <i>Teorija i metodologija proučavanja književnosti</i> namijenjen je studentima prve godine studija i ima za cilj upoznavanje sa osnovnim problemima, područjima, terminologijom i razvojem znanosti o književnosti od antike do danas.
Sadržaj predmeta: Upoznati studente sa osnovnim zadacima znanosti o književnosti, osnovnim pristupima i problemima povijesti književnosti, književne kritike i teorije književnosti. Obraditi osnovne teme iz područja stilistike, versifikacije, klasifikacije književnosti u pogledu vrsta i rodova i osnovne odlike pojedinih vrsta i rodova. Pored ovoga studenti će biti upoznati i sa osnovnim metodološkim smjerovima u proučavanju književnosti i nekim od književnih teorija.
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Milivoj Solar, <i>Teorija književnosti</i> , Zagreb, 1984.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Aristotel, <i>O pesničkoj umetnosti</i> , Beograd, 2000. 2. Aristotel, <i>Retorika</i> , Beograd, 2000. 3. Katnić – Bakaršić, Marina, <i>Stilisika</i> , Sarajevo, 2001. 4. Lešić, Zdenko, <i>Teorija književnosti</i> , Sarajevo, 2005. 5. Škreb, Zdenko / Stamać, Ante, <i>Uvod u književnost</i> , Zagreb, 1997.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Morfologija arapskog jezika, FIL ARA 112
Semestar i broj bodova: II. semestar; 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 6
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa temeljnim elementima morfologije arapskog jezika uz naglasak na oblicima glagolskih vremena i načina, tipovima nepravilnih glagola, proširenim glagolskim vrstama i nekim imenskim paradigmama. Student treba ovladati konjugacijom pravilnih, nepravilnih i glagola u proširenim glagolskim vrstama i usvojiti određeni broj imenskih paradigmi. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj razvijanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora, čitanja i pisanja na početnom nivou, ovladavanje primjenom morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno, te upotrebom rječnika arapskog jezika. Vježbe su usmjerene na izgradnju vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije na početnom nivou. Iako je znanje studenata još uvijek na početnom nivou, zadaci koji se pred njih postavljaju u ovom kolegiju nešto su složeniji od onih iz prethodnog modula.
Sadržaj predmeta: U okviru predavanja obrađuje se sistem glagolskih paradigmi, kao i specifičnosti imenskih paradigmi u arapskom jeziku. Posebna pažnja u prvom dijelu kolegija pridaje se kategorijama negacije u glagolskoj rečenici, glagolskim vremenima, načinima i aspektima. Centralni dio kolegija fokusiran je na tipove nepravilnih glagola (geminirani, hamzirani, miṭāl, aḡwaf, nāqis, dvostruko nepravilni glagoli), dok se u njegovom završnom dijelu obrađuju oblici i značenja proširenih glagolskih vrsta, kao i oblici četverokonsonantskih glagola. Predavanjima su obuhvaćene i imenske kategorije imena relacije, deminutiva, imenica oruđa, te imenica mjesta i vremena. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz morfologije, 5 sati vježbi prevođenja i 5 sati lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju saznanja iz morfologije stečena na predavanjima i formiraju fond riječi. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se rečenice i kraći tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Tekstovi su težinom i zahtjevnošću primjereni studentima, koji se još uvijek upoznaju sa morfološkim zakonitostima arapskog jezika. Značajan segment vježbi u završnom dijelu kolegija podrazumijeva upoznavanje sa rječnikom arapskog jezika i ovladavanje njegovom upotrebom, čiji je preduslov dobro poznavanje morfologije. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje različitih govornih situacija iz svakodnevnog života, posebno onih koje su specifične za zemlje arapskog svijeta, kod studenata razvija fond riječi, kao i sposobnost konverzacije na početnom nivou. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.
Preduvjeti za upis predmeta: Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika, FIL ARA 111
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi

oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I, II, Cambridge, 1955.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Abboud, P.F. i dr., *Elementary Modern Standard Arabic*, Part 1, 2, Michigan, 1983.
2. 'Abd al-'Azīz, N. M., Sulaymān, M. 'A., *Tadribāt fahm al-masmū' li ġayr al-nātiqīn bi al-'arabiyya*, al-Riyād, 1988.
3. Anbar, Taghrid, *Learning Arabic for Beginners - Speaking, Reading & Writing*, Cairo, 1991.
4. Bateson, M.C., *Arabic Language Handbook*, 1967.
5. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
6. Beeston, A.F.L., *Written Arabic: An Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.
7. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975.
8. Dervišević Amir, *Praktikum arapskog jezika*, Sarajevo, 2001.
9. al-Fawzān, 'A., Ḥusayn, M., Faḍl, M., *al-'Arabiyya bayna yadayk II*, Riyād, 2003.
10. Fleisch H., *Traité de Philologie Arabe Vol.I*, Bejrut, 1961.
11. Gaudefroy, M. - Demombynes R. Blachere, *Grammaire de l'Arabe Classique*, Pariz, 1952.
12. Гранде, Б.М., *Курс Арабской Грамматики в Сравнительно-историческом Освещении*, Moskva, 1963.
13. Ḥātim, 'Imād, *al-Luġa al-'arabiyya. Qawā'id wa al-nuṣūṣ*. Tarāblis, 1982.
14. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976.
15. Janković, Srđan, *Arapski izgovor sa osnovama arapskog pisma*, Sarajevo, 1987.
16. Kapliwatzky, *Arabic Language and Grammar*, I-II, Jerusalem, 1940-1950.
17. Krahl - Reuschel, *Lehrbuch des Modernen Arabisch*, Teil I, Leipzig, 1980.
18. Mağallī, F., *Durūs fī al-'arabiyya*, London, 1977.
19. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
20. Šīnī, M. et al., *Takallam al-'arabiyya*, II, al-Riyād, 1986.
21. Шагаль, В.З., М.Н. Мерекин, Ф.С. Забиров, *Учебник Арабского Языка*, Moskva, 1983.
22. Шарбатов, Г.Ш., *Современный Арабский Язык*, Moskva, 1961.
23. *Ta'allam al-'arabiyya*, I, al-Qāhira, 1987.

**FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK**

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik II (Hrvatski jezik II, Srpski jezik II); FIL BHS 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći predmet
<p>Cilj predmeta: Smatra se da je dobro poznavanje maternjeg jezika važan preduvjet za učenje stranih jezika. Zato će se studenti na ovom kolegiju upoznati s osnovnim pojmovima iz morfologije i sintakse savremenog bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika, što ima za cilj da lakše savladavaju problema stranih jezika koje studiraju.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Na predavanjima će se govoriti o leksičko-semantičkim i morfološkim karakteristikama imenica, zamjenica, pridjeva i brojeva. Zatim, kategorijalnim obilježjima glagola, glagolskim vrstama, građenju glagolskih oblika i pasivu te nepromjenljivim riječima. Obratit će se pažnja i na leksički nivo, tipove rječnika, semantičkom odnosu među riječima, bogaćenju leksičkog fonda, općoj i posebnoj lekciji.</p> <p>U okvirima ovog kolegija govorit će se o sintaksi, sintaksičkim jedinicama, sintaksemi, sintagmi, rečenici kao komunikacijskoj i kao gramatičkoj jedinici, gramatičkom ustrojstvu rečenica, rečeničnim modelima, rečeničnim konstituentima (subjektu, predikatu, objektu, adverbijalnim odredbama, atributu i apoziciji), rečenicama po sastavu, nezavisnosloženim i zavisnosloženim rečenicama, tipovima vezanog teksta i redu riječi. Sve ove oblasti bit će proučene i iz ugla lingvističke stilistike.</p> <p>Na vježbama će studenti, na većem broju primjera, pokazati koliko su razumjeli teorijske postavke oblasti koje su predmet ovog kolegija</p>
Preduvjeti za upis predmeta: položen Bosanski jezik I, FIL BHS 101
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000. 2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997. 3. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Morfologija perzijskog jezika 1, FIL PER 213
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 6 sati vježbi; ECTS 16; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 3 sati vježbi; ECTS 9; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa osnovnim morfološkim gramatičkim kategorijama. Važno je da student savlada osnovna gramatička pravila i tvorbu glagolskih vremena, o kojima se govori na predavanju, da bi mogao pravilno čitati i razumijevati perzijske tekstove, te vršiti gramatičku analizu tekstova. Osim toga, cilj je produbljivanje prethodno stečenog znanja i vještina u prevođenju tekstova s perzijskog na bosanski jezik i obrnuto, kao i konverzacijskih vještina.
Sadržaj predmeta: Najveći dio kolegija obuhvata obrada različitih glagolskih oblika u perzijskom jeziku. Na predavanjima se govori o značenjima i tvorbi sljedećih glagolskih oblika: perfekta, pluskvamperfekta, futura I, pasiva, futura II, konkretnog prezenta, konkretne prošlosti, kauzativa i prekativa. Pored toga, bit će riječi o gnomskom pluskvamperfektu i gnomskom imperfektu. Jedan dio predavanja će biti posvećen leksici nekih glagola. U drugom dijelu kolegija govori se o razlomačkim i distributivnim brojevima, te o izražavanju procenta. Posebno se obrađuju četiri računске radnje: sabiranje, oduzimanje, množenje i dijeljenje. U ovom dijelu kolegija posebno će se obraditi infinitivi i njihova uloga i funkcija koju ostvaruju u rečenici. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika i publikacija. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prevode rečenice i nešto složenije tekstove s perzijskog na bosanski i s bosanskog na perzijski jezik i da na taj način primjenjuju saznanja stečena na predavanjima. Osim što se stječu vještine prevođenja i konverzacije na perzijskom jeziku, pažnja je usmjerena i na osobenosti savremenog iranskog društva i kulture. S tim u vezi, tekstovi obrađuju teme kao što su: priroda i klimatske osobenosti, način obilježavanja najbitnijih datuma i praznika, vrste iranskih jela, umjetnost i rukotvorine, perzijski tepisi, gradovi s bogatom kulturnom i historijskom tradicijom poput Širaza i Isfahana; zatim tekstovi o najpoznatijim iranskim ličnostima (Ibn Sina, Hajjam, Firdusi, Razi, Gazali, Sadi, Rumi...) Lektorske vježbe za cilj imaju osposobljavanje studenata za komunikaciju.
Preduvjeti za upis predmeta: Osnove morfologije perzijskog jezika, FIL PER 112
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Sikirić, Šaćir, <i>Gramatika perzijskog jezika</i> , Sarajevo, 1952.

2. Elwell-Sutton, L.P., *Elementary Persian Grammar*, Cambridge University Press, Cambridge, 1975.
3. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996.
4. A. Saffar Moghaddam, *Zabān-e fārsī Ğeld-e sewwom: Īrān-e emrūz*, Tehran, 2007.
5. Samareh, Jadollah, *Azfa*, Knjiga 3, Tehran, 1998.
6. Purnamdarijan, Taqi, *Udžbenik perzijskog jezika*, prijevod USPJ, Sarajevo, 2001.
7. Ovčnikova, I.K., i Mamed-zade, A.K., *Učebnik persidskog jezika*, Moskva, 1996.
8. Tajeddin, Zia, *Xāndan: sath-e motawasset*, Iran Language Institute, Tehran, 2004.
9. Asgari, Mahnaz, *Wāžeāmūzī-ye zabān-e fārsī (Sath-e moqaddamātī)*, Iran Language Institute, Tehran, 2005.
10. Sadeghian, Jalil Banan, *Āmūzeš-e zabān-e fārsī 2*, Council for promotion of Persian language and literature, Tehran, 1998.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Stara perzijska književnost, FIL PER 233
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente s početkom pismenosti na perzijskom jeziku, sa starim vjerovanjima Iranaca i najvažnijim književnim ostvarenjima prijeislamske književne tradicije.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Problem periodizacije perzijske književnosti; • Književnost drevnog Irana: prvi spomenici na staroperzijskom jeziku, Avesta – sveta knjiga zoroastrovaca, glavna vjerska učenja prijeislamskog Irana; • Književnost na srednjoperzijskom jeziku. <p>Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Džaka, B. (1997), <i>Historija perzijske književnosti – od nastanka do 15. vijeka</i>, Ibn Sina, Sarajevo
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Godar, Andre, <i>Umjetnost Irana</i>, I: Z: „Jugoslavija“, Beograd, 1965. 2. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti</i>, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 3. Motahhari, Morteza, <i>Islam i Iran - uzajamni doprinosi</i>, "Ibn Sina", Sarajevo, 2008. 4. Abolqāsemī, Mohsen, <i>Rāhnemā-ye zabānhā-ye bāstānī-ye Īrān</i>, Samt, Tehrān, 1376. (1997) 5. Tafazzolī, Ahmad, <i>Tārīx-e adabiyāt-e Īrān-e pīš az eslām</i>, Entesārāt-e Soxan, Tehrān, 1376. (1997). 6. Āmūzgār, Žāle, <i>Tārīx-e asātīrī-ye Īrān</i>, Entesārāt.e SAMT, Tehrān, 1387 (2009). 7. Žīnyo, Filīp, <i>Ardāwīrāfnāme</i>, Entesārāt-e Mo‘īn, Tehrān, 1382 (2003). 8. Rīpkā, Yān, <i>Tārīx-e adabiyāt-e Īrān</i>, Bongāh-e tarjome wa našr-e ketāb, Tehrān, 1354. (1975)

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u orijentalnu filologiju, FIL ORI 203
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (studente arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim karakteristikama i rezultatima svjetskih, evropskih i domaćih studija orijentalne filologije i prevodilaštva sa ovih jezika. Savladavanjem programskog sadržaja, studenti će se lakše kretati kroz studij navedenih jezika i književnosti i biti upućeni na kvalitetnu literaturu i prvorazredne izvore. Osim toga, cilj ovog predmeta je da studenti – u ranoj fazi studija – prepoznaju i moguća područja svog budućeg angažmana.
Sadržaj predmeta: Studentima se, u kratkim crtama (hronološkim redom), prezentiraju ciljevi, karakteristike i rezultati evropskih škola, univerziteta, akademija i instituta iz oblasti orijentalne filologije (arabistika, turkologija, iranistika, osmanistika). Posebna pažnja je usmjerena na karakteristike i rezultate ovih studija na području Bosne i Hercegovine i bivše Jugoslavije; na najznačajnije institucije (Orijentalni institut u Sarajevu, Odsjek za orijentalnu filologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu i dr.), te na najznačajnije istraživače, njihova djela i rezultate njihovih istraživanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Orijentalni institut u Sarajevu 1950-2000</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2000. 2. <i>Spomenica (1950-2010)– 60. godišnjica Filozofskog fakulteta u Sarajevu</i>, Filozofski fakultet Sarajevo, Sarajevo, 2010, str. 201-228. 3. I. J. Kračkovski, „Nad arapskim rukopisima“, <i>Treći program Radio Sarajeva</i>“, Sarajevo, 1983. 4. Edward W. Said, <i>Orijentalizam</i>, „Svjetlost“, Sarajevo, 1999. 5. Esad Duraković, <i>Orijentologija: univerzum sakralnoga teksta</i>, Sarajevo 2007, 395 str. 6. Esad Duraković i Fehim Nametak, „Književnost na orijentalnim jezicima“ u: <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Starija književnost</i>. Priredili Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, „Alef“, Sarajevo, 1998, str. 117 - 852.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pedagogija I, FIL PED 203
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2 sata
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Steći opće znanje iz Pedagogije (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, pedagoške konvencije, znanje principa i generalizacija u odgojnom radu, poznavanje teorija škole i kurikuluma, te osnovni razvojno-psihološki podaci, neophodni za razumijevanje odgoja i obrazovanja). Razumijeti teorijske i praktične probleme odgojne djelatnosti u različitim socijalnim kontekstima (obitelj, škola, društvena zajednica...). Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj pedagoških teorijskih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije pažnje u prepoznavanju pedagoških problema. Osvijestiti vrijednosti i stavove u oblasti evaluacije odgojno-obrazovnog rada.
Sadržaj predmeta: Osnove pedagogije: zašto pedagogija? Suvremene društvene prilike i prostor odgojno-obrazovnog rada. Kratki osvrt na historiju školstva i pedagogije. Pedagogija i druge znanosti. Osnovni pedagoški pojmovi. Suvremeni kontekst razumijevanja djetinjstva i mladosti. Tri aspekta odgojne djelatnosti. Međuljudski odnos kao temelj odgojnog procesa. Obiteljski i školski odgojni rad. Nastavnik i refleksivna pedagogija. Posebna poglavlja iz inkluzije u odgojno-obrazovnom radu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga 2. Vukasović, A. (1993); <i>Pedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Glasser, W. (1993); <i>Kvalitetna škola</i>, Zagreb: Educa 3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i>, Zagreb: Educa 2. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Morfologija perzijskog jezika 2, FIL PER 214
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 6 sati vježbi; ECTS 16; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa osnovnim morfološkim gramatičkim kategorijama. Važno je da student savlada osnovna gramatička pravila i tvorbu glagolskih vremena, o kojima se govori na predavanju, da bi mogao pravilno čitati i razumijevati perzijske tekstove, te vršiti gramatičku analizu kategorija obrađivanih u toku kolegija.
Sadržaj predmeta: Ovaj kolegij obrađuje razne vrste riječi u perzijskom jeziku. U prvom dijelu kolegija govori se govori o neodređenim zamjenicama <i>hame</i> , zatim o odnosnim zamjenicama <i>ke</i> i <i>če</i> , njihovim značenjima i funkciji koju ostvaruju u rečenici. Govorit će se i o značenju neodređenih zamjenice <i>har</i> , <i>kas</i> , <i>hīc</i> , <i>hame</i> . Drugi dio predavanja posvećen je obradi ostalih vrsta riječi u perzijskom jeziku, a to su prilozima, prijedlozi i veznici. Posebna pažnja se posvećuje značenju prijedloga i njihovim sintaksičkim funkcijama. Pored toga, obrađivat će se i uzvici i neki onomatopejski izrazi. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prevode rečenice i tekstove s perzijskog na bosanski i s bosanskog na perzijski jezik i da na taj način primjenjuju saznanja stečena na predavanjima. Od studenata se traži da stečena znanja iz predavanja primijene u rješavanju konkretnih gramatičkih zadataka. Težište pažnje usmjereno je na analizu vrsta riječi, kao i semantički osvrt na iste. Osim toga, ovaj kolegija naslanja se na prethodne u upoznavanju s kulturološkim karakteristikama savremenog Irana. Teme odabranih tekstova tokom kolegija tiču se: historije Irana prije pojave islama i nakon pojave islama, glavnih vjerskih pokreta i učenja nastalih na području na kome su se govorili iranski jezici, tekstovi vezani za perzijsku književnost i njene reprezentativne predstavnike, umjetnost i arhitekturu u drevnom Iranu i savremenom Iranu, te naučna dostignuća Iranaca kroz povijest. Kroz obradu ovih tekstova studenti trebaju ovladati vokabularom vezanim za teme koje se budu obrađivale, tako da nesmetano mogu komunicirati o ovim temama i prevoditi tekstove vezane za njih. Lektorske vježbe za cilj imaju poboljšanje komunikacijske kompetencije studenata.
Preduvjeti za upis predmeta: Morfologija perzijskog jezika 1, FIL PER 213
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Haverić, Đenita, <i>Kontrastivna analiza pravih prijedloga u perzijskom jeziku i njihovih ekvivalenata u bosanskom jeziku</i>, Al-Hoda Publishers, Sarajevo, 2006.
2. Kamyar, Taghi Vahidian; Emrani, Gholamreza <i>Dastūr-e zabān-e fārsī</i>, Enteshārāt-e Samt, Tehran, 2002.

3. Lazard, Gilbert, *A Grammar of Contemporary Persian*, Mazda Publishers, Costa Mesa, California and New York, 1992.
4. Elwell-Sutton, L. P., *Elementary Persian Grammar*, Cambridge, 1975.
5. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996.
6. Saffar Moghaddam, A., *Zabān-e fārsī Ğeld-e çahārom: Tārīx, farhang wa tamaddon-e Īrān*, Tehran, 2007.
7. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye miyāne*, Tehran, 2002.
8. Ovčnikova, I. K. i Mamed-zade, A. K., *Učebnik persidskog jezika*, Moskva, 1996.
9. Grupa autora, *Fārsī – Çahārom-e dabestān*, Tehran, 1996.
10. Samareh, Jadollah, *Azfa*, Knjiga 3, Tehran, 1998.
11. Asgari, Mahnaz, *Wāžeāmūzī-ye zabān-e fārsī (Sath-e motawasset)*, Iran Language Istitute, Tehran, 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pretklasična perzijska književnost, FIL PER 234
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je upoznati studente s najvećom promjenom u historiji Irana i posljedicama koje je ona ostavila na perzijsku književnost, te nove pravce kojim je ta književnost krenula od 8. stoljeća.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Islamizacija Irana: zrelost iranskog društva za promjenu koja se desila u 7. i 8. stoljeću, padanje u zaborav srednjoperzijskog jezika i rađanje novoperzijskog, ponašanje dinastije Umajada prema Irancima i posljedice takvog ponašanja, dolazak na vlast dinastije Abasida, formiranje prvih samostalnih vladajućih iranskih dinastija. • Mogući pristupi periodizaciji perzijske književnosti: na osnovu političkih i društvenih prilika, na osnovu formalnih književnih karakteristika, na osnovu najistaknutijih autora. Mjesto pretklasične književnosti u tim podjelama. • Organiziranje Iranaca za napuštanje podređenog položaja u islamskom društvu: pokret prevodenja s pahlevija na arapski i novoperzijski jezik, Iranci kao predvodnici naučne renesanse u prvim stoljećima islama, nemjerljiv doprinos dinastije Samanida rađanju pretklasične i klasične perzijske književnosti. • Najznačajniji autori pretklasične književnosti: problem pisanja prvog stiha na novoperzijskom jeziku, Muhammed Vasif, Hanzale Badgisi, Šehid Belhi, Ebu Šukur Belhi, Rabija Kizdari.
Preduvjeti za upis predmeta: Stara perzijska književnost, FIL PER 233
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti</i>, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 2. Tamimdari, Ahmed, <i>Istorija persijske književnosti</i>, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 3. Safā, Zabihollāh, <i>Tārīx-e adabiyāt-e Īrān</i> Enteshārāt- Amīr Kabīr, Tehrān, 1373 (1994). 4. Xānlārī, Parwīz Nātel, <i>Az guše wa kenār-e adabiyāt-e fārsī</i>, Enteshārāt-e Tūs, Tehrān 1369. (1990) 5. Zarrīnkūb, Abdolhosein, <i>Az gozašte-ye adabī-ye Īrān</i>, Enteshārāt-e beinol-melalī-ye al-Hodā, Tehrān, 1375 (1996). 6. Zarrīnkūb, Abdolhosein, <i>Do qarn sokūt</i>, Enteshārāt-e Soxan, Tehrān, 1383. (2004) 7. Browne, Edward, <i>Literary History Persia</i>, Cambridge University Press, Cambridge, 2009. 8. Morteza Motahhari, <i>Islam i Iran - uzajamni doprinosi</i>, "Ibn Sina", Sarajevo, 2008.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u iranistiku, FIL PER 204
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara; ECTS 2; dvopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Katedre za perzijski jezik i književnost na Odsjeku za orijentalnu filologiju i studente koji ovaj predmet odaberu kao izborni sa osnovnim elementima iranistike, znanosti o iranskim jezicima i književnostima s posebnim osvrtom na perzistiku, koja za svoj predmet istraživanja ima perzijski jezik.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none">
• porijeklo iranskih naroda;
• historijski razvoj iranskih jezika (osnovne karakteristike i podjele iranskih jezika);
• iranska pisma;
• pisani spomenici na iranskim jezicima od vremena Ahemenida do danas;
• razvoj iranistike u BiH;
• iranistika u Evropi;
• savremena istraživanja u Iranu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti – od nastanka do kraja 15. vijeka</i>, Naučno istraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 1997.
2. Godar, Andre, <i>Umjetnost Irana, I: Z: „Jugoslavija“</i>, Beograd, 1965.
3. Safavi, Kourosh. <i>Negahi be Gozashte Zaban-e Farsi</i>, Tehran, 1367/1988.
4. Dresden, M. "Middle Iranian Languages" (Persian translation: <i>Zabanhaaye Irani Miyane</i>), Barrasihaye Tarikhi, Vol. IX, 1353/1974.
5. MacKenzie, D. N. "Khwarazmian Language and Literature," in E. Yarshater ed. <i>Cambridge History of Iran</i>, Vol. III, Part 2, Cambridge 1983.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta: Pedagogija II, FIL PED 204
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2 sata
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Razumjeti teorijske i praktične probleme odgojno-obrazovnog rada. Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Ojačati komunikacijske vještine u svakodnevnom životu i odgojno-obrazovnom radu.
Sadržaj predmeta: Interakcijska povezanost u komunikaciji. Empatijsko komuniciranje. Verbalna i neverbalna komunikacija. Samoprocjena komunikacijskih vještina. Aktivno slušanje kao oblik komunikacije. „Ti“ i „Ja“ poruke. Nasilna i nenasilna komunikacija. Nenasilno rješavanje sukoba. Asertivno ponašanje. Biti roditelji. Igranje uloga kao metoda učenja i podučavanja. Posebni primjeri inkluzivnog obrazovanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Pedagogija I, , FIL PED 203
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i> , Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: 1. Glasser, W. (1993); <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i> , Zagreb: Educa 2. Gordon, T. (2001); <i>Umeće roditeljstva</i> , Beograd: Kreativni centar 3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i> , Zagreb: Educa 4. Krizmanić, M. (2010); <i>Život s različitima</i> , Zagreb: Profil 5. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i> , Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Tvorba riječi u perzijskom jeziku, FIL PER 315
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 6 sati vježbi; ECTS 16; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa načinima tvorbe novih riječi u perzijskom jeziku, zatim pravilima kolokvijalnog jezika i osnovnim formulama za izražavanje učtivosti u perzijskom jeziku. Pored toga, cilj je osposobiti studente za pravilno čitanje i razumijevanje kolokvijalnih perzijskih tekstova, za prevodenje tekstova sa perzijskog jezika, te tekstova s bosanskog na perzijski jezik i osposobiti studente za komunikaciju na perzijskom jeziku s posebnim naglaskom na kolokvijalni jezik.
Sadržaj predmeta: U ovom kolegiju težište predavanja bit će fokusirano na tvorbu riječi u perzijskom jeziku. Bit će govora o prefiksnoj i sufiksnoj tvorbi riječi, gdje će se navesti najfrekventniji prefiksi i sufiksi koji služe za derivaciju novih riječi te njihova osnovna značenja. Osim toga, govorit će se i o složenicama i to o tvorbi složenih imenica i pridjeva. Posebno mjesto zauzima tvorba složenih glagola kao interesantan fenomen u perzijskom jeziku. Posebno će biti obrađeni imenički složeni glagoli, zatim prefiksni složeni glagoli te frazni glagoli. Jedan dio predavanja bit će posvećen i stranim riječima u perzijskom jeziku. Prije svega, to se odnosi na arapsku leksiku, kao i leksiku iz drugih jezika (engleski, francuski, ruski, turski...).
Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da da ovladaju pravilima izvođenja novih riječi, te da u tekstovima i zadacima prepoznaju prefiksnu i sufiksnu tvorbu riječi, te složenice kao jedan od prepoznatljivih fenomena perzijskog jezika. Na vježbama se od studenata traži da prevode tekstove sa perzijskog na bosanski jezik i obratno. Vremenom studenti razvijaju sposobnost prevodenja i pismenog izražavanja na perzijskom jeziku i bogate fond riječi. Lektorske vježbe za cilj imaju podizanje konverzijske kompetencije studenata na viši nivo i smjelije širenje vokabulara kroz obradu šire postavljene tematski orijentirane jedinice. Posebno mjesto zauzimaju pravila kolokvijalnog jezika, primijenjena u raznim tekstovima s velikim brojem tematskih cjelina. Riječ je o raznim kraćenjima kako pojedinih riječi tako i skupova riječi u skladu sa zakonom jezičke ekonomičnosti primijenjene na perzijski jezik. U toku kolegija studenti će biti upoznati i s osnovama učtive upotrebe perzijskog jezika. S tim u vezi, posebno će biti obrađivani sistem zamjenica i glagola, kao i njihova kombinacija u svakodnevnoj upotrebi.
Preduvjeti za upis predmeta: Morfologija perzijskog jezika 2, FIL PER 214
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi

oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Vahidian Kamyar, Taghi, *Dastūr-e zabān-e fārsī-ye goftārī*, Al-Hoda Publishers, Tehran, 2005.
2. Elwell-Sutton, L. P., *Elementary Persian Grammar*, Cambridge, 1975.;
3. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996.
4. Lazard, Gilbert *A Grammar of Contemporary Persian*, Mazda Publishers, Costa Mesa, California and New York, 1992.
5. Anwari, Hasan; Givi, Ahmad, *Dastūr-e zabān-e fārsī I*, Fatemi, Tehran, 1996.
6. Drkić, Munir, „Glagolski oblici za iskazivanje učivosti u perzijskom jeziku“, *Pismo*, Sarajevo, 2010.
7. Drkić, Munir, „Učivi oblici zamjenica u savremenom perzijskom jeziku“, *Beharistan*, Sarajevo, 2011.
8. Mirsalim, Sayyed Mostafa, , *Az wāže-ye bīgāne tā wāže-ye fārsī*, Enteshārāt-e bāz, Tehran, 2003.
9. Faršīdward, Xosrou, *Arabī dar fārsī*, Enteshārāt-e Dānešgāh-e Tehrān, Tehrān, 1992.
10. Soltānī, Monīre A., *Wāžegān-e fārsī dar zabānhā-ye orūpāyī*, Enteshārāt-e āwā-ye nūr, Tehran, 1994.
11. Rafiee, Abdi, *Colloquial Persian*, Routledge, London and New York, 2001.
12. Pur Rahnama, Kave, *Jezik perski*, Varšava, 1986.
13. Samareh, Jadollah, *Azfa*, Knjiga 4, Tehran, 1998.;
14. Hoseini, Sayyed Mohammad Ziya, *Raweš-e tadrīs-e zabān-e fārsī be fārsīāmūzān-e xāreḡī*, Enteshārāt-e soxan, Tehran, 2006.
15. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye motawasset*, Tehran, 2002.
16. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 3, Tehran, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Historija perzijskog jezika, FIL PER 325
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj je upoznati studente s tri glavne etape historijskog razvoja perzijskog jezika i njegovim mjestom i značajem u grupi iranskih jezika.
Sadržaj predmeta: U prvim časovima šestog semestra predmetni nastavnik će kratko objasniti mjesto i ulogu perzijskog jezika u indo-evropskoj porodici. Potom će biti izvršena podjela iranskih jezika na osnovu hronološkog razvoja, i to na: staroiransku jezičku epohu, srednjoiransku jezičku epohu i novoiransku jezičku epohu. Uz to, bit će ukazano na geografsku raslojenost tih jezika na zapadnu i istočnu grupu. U kratkim crtama dat će se osnovne karakteristike svake od epoha, kao i najznačajniji jezici svih njih. Bit će predstavljeni i najbitniji pisani spomenici na staroperzijskom, srednjoperzijskom i novoperzijskom jeziku. Posebna pažnja, pred kraj kolegija, bit će obraćena na značaj otkrića po kojem su sanskrit i perzijski jezik geneološki slični evropskim jezicima, te utjecaj tog otkrića na postavljanje hipoteze o zajedničkom porijeklu indo-evropskih jezika, koja je vrlo brzo i dokazana. Predviđeno je da se na časovima vježbi preko prijevoda na moderni perzijski jezik studenti, preko čitanja i prijevoda, upoznaju s najznačajnijim spomenicima iz historije perzijskog jezika.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Abol'Qāsemī, Mohsen, <i>Tārīx-e zabān-e fārsī</i>, Tehran, 2009. 2. Abol'Qāsemī, Mohsen, <i>Dastūr-e tārīxī-ye zaban-e fārsī</i>, Tehran, 2009. 3. Xānlari, Parwīz Nātel, <i>Tārīx-e zabān-e fārsī</i>, Enteshārāt-e Bonyād-e farhang-e Īrān, Tehran, 1974. 4. Imamović - Haverić, Đenita, <i>Pregled iranskih jezika kroz historiju sa posebnim osvrtom na perzijski jezik</i>, Beharistan, 2004. 5. Windfur, Gernot, <i>The Iranian Languages</i>, Routledge, London and New York, 2010.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Horasanski književni stil, FIL PER 335
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezni.
Cilj predmeta: Upoznati studente s tematikom književnosti horasanskog književnog kruga i s najvažnijim autorima poezije i proze.
<p>Sadržaj predmeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojava prvih velikih pjesnika klasične perzijske književnosti, pjesnici samanidske epohe: Rudeki, Firdusi, Dekiki, Šehid Belhi; pjesnici gaznevidske epohe: Unsuri, Ferruhi i dr.; • Klasična perzijska proza: podjele i periodizacija proze, proza samanidskog perioda, prva prozna djela, prijevod Taberijevog Tefsira na perzijski jezik, proza gaznevidskog perioda, Beihakijeva Historija. <p>Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Pretklasična perzijska književnost, FIL PER 234
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti</i>, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 2. Džaka, Bećir, <i>Firdusijeva Šahnama i naša narodna epika</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1976. 3. Tamimdari, Ahmed, <i>Istorija persijske književnosti</i>, Kulturni centar I. R. Irana u Beogradu, Beograd, 2004. 4. Mīr Bāqerī Fard, Ali Asgār, <i>Tārīx-e adabiyāt-e Īrān I</i>, SAMT, Tehrān, 2009. 5. Safā, Zabihollāh, <i>Tārīx-e adabiyāt-e Īrān</i>, Enteshārāt- Amīr Kabīr, Tehrān, 1373 (1994). 6. Xānlarī, Parwīz Nātel, <i>Az guše wa kenār-e adabiyāt-e fārsī</i>, Enteshārāt-e Tūs, Tehrān 1369. (1990) 7. Rīpkā, Yān, <i>Tārīx-e adabiyāt-e Īrān</i>, Bongāh-e tarjome wa našr-e ketāb, Tehrān, 1354. (1975.) 8. Nezami Gendževi, <i>Lejla i Medžnun</i>, preveo Mehmed Karahodžić, Ljiljan, Magaza, Sarajevo, 2002.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa perzijskog jezika, FIL PER 316
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 6 sati vježbi; ECTS 14; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 3 sata vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa osnovama sintakse perzijskog jezika. Važno je osposobiti studente za semantičko-sintaksičku analizu rečenica, te poboljšati vještine prevođenja s perzijskog na bosanski i obratno kako bi studenti nakon završenog I ciklusa studija bili kompetentni za usmeno i pismeno prevođenje.
Sadržaj predmeta: U ovom dijelu kolegija studenti će se upoznati sa gramatičkim ustrojstvom rečenice i to sa njenim članovima subjektom, predikatom, direktnim i indirektnim objektom i ostalim članovima rečenice. Nakon toga prelazi se na sintaksičko-semantičku analizu složenih rečenica, i to analizu nezavisnosloženih i zavisnosloženih rečenica. Od nezavisnosloženih posebno će biti obrađene: sastavne (kopulativne), rastavne (disjunktivne) i suprotne (adverzativne) rečenice. Potom će se preći na obradu zavisnosloženih rečenica, i to: zavisnosložena rečenica s objekatskom klauzom: izrične i zavisno-upitne objekatske klauze; zavisnosložene rečenice s adverbijalnim klauzama: mjesne, vremenske, načinske, namjerne, posljedične, dopusne, uzročne, poredbene, pogodbene; te zavisnosložena rečenica s atributskom klauzom: odnosne (relativne) i objekatske atributske klauze. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova. Vježbe sadržajem prate predavanja, a od studenata se traži da vrše sintaksičku analizu rečenica, kao i da odrede vrste nezavisnih i zavisnosloženih rečenica. Na vježbama se od studenata traži da prevode tekstove sa perzijskog na bosanski jezik i obratno. Vremenom studenti razvijaju sposobnost prevođenja i pismenog izražavanja na perzijskom jeziku i bogate fond riječi. Naglasak je također na obradi kolokvijalnog jezika, primijenjenih u tekstovima različite tematike, kao i još nekih pravila vezanih za učtivu upotrebu jezika (frazemi i kratke rečenice). Lektorske vježbe za cilj imaju podizanje konverzijske kompetencije studenata na viši nivo i smjelije širenje vokabulara kroz obradu šire postavljenih tematski orijentiranih jedinica, te upoznavanje sa kolokvijalnim jezikom.
Preduvjeti za upis predmeta: Tvorba riječi u perzijskom jeziku, FIL PER 315
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Anvari, Hasan; Givi, Ahmad, <i>Dastūr-e zabān-e fārsī I</i> , Fatemi, Tehran, 1996. 2. Hoseini, Sayyed Mohammad Ziya, <i>Rawš-e tadrīs-e zabān-e fārsī be fārsīāmūzān-e</i>

- xāreḡī*, Enteshārāt-e soxan, Tehran, 2006.
3. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996.
  4. Lazard, Gilbert, *A Grammar of Contemporary Persian*, Costa Mesa, California and New York, Mazda Publishers, 1992.
  5. Vahidian Kamyar, Taghi, *Dastūr-e zabān-e fārsī-ye goftārī*, Al-Hoda Publishers, Tehran, 2005.
  6. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye motawasset*, Tehran, 2002.
  7. Faršīdward, Xosrou, *Ġomle wa tahawwol -e ān dar zabān-e fārsī*, Tehran, Mo'assese-ye enteshārāt-e Amīr Kabīr, 1378.
  8. Asgari, Mahnaz, *Wāžeāmūzī-ye zabān-e fārsī (Sath-e pīšrafte)*, Iran Language Institute, Tehran, 2005.
  9. Pur Rahnama, Kave, *Jezik perski*, Varšava, 1986.
  10. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 3, Tehran, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Irački književni stil, FIL PER 336
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je upoznati studente s najbitnijim periodom u historiji perzijske književnosti i razviti kod njih sposobnost da prepoznaju taj stil u perzijskoj književnosti, kao i da ga znaju razlikovati od drugih stilova. Obrađujući najvažnije autore, studenti trebaju zaključiti po kojim su oni karakteristikama toliko bitni pa se i danas još uvijek aktivno izučavaju širom svijeta, te zbog čega je njihovo stvaralaštvo i dalje veoma aktuelno.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none">
• Osnovne odlike iračkog stila u perzijskoj književnosti: jezičke karakteristike (mnogo veći utjecaj arapskog jezika, ne samo u leksici već i u gramatici perzijskog jezika, češća upotreba, neobrazovanim ljudima, nerazumljivih riječi, mnogo duže rečenice), književne karakteristike („romantizam“, pesimizam, utjecaj sufijskog učenja na pjesnike i pisce), skretanje pažnje autora s mecene i nestanak panegirika kao vrlo zastupljenog književnog žanra dotad.
• Najznačajniji autori iračkog književnog kruga: Hakani Širvani, Sanai, Feriduddin Muhammed Attar, Omer Hattam, Mevlana Dželaludin Rumi, Sa'di Širazi, Hafiz Širazi, Abdurrahman Džami.
• Osnovne karakteristike umjetničke proze: karakteristike umjetničke izvještane proze (skoro potpuna nerazumljivost, ogroman utjecaj arapskog i u nekim slučajevima turskog i mongolskog jezika, veoma duge rečenice i skoro beskrajni opisi i bavljenje detaljima koji nisu osnovni predmet djela), karakteristike umjetničke jednostavne proze (velika sličnost s nekićenom prozom, pojava rimovane i ritmične proze, utjecaj prijeislamske književnosti, prije svih manihejske), Sa'dijev Đulistan kao vrhunac perzijske proze i djelo koje je pomirilo dva prethodna toka u perzijskoj prozi.
Preduvjeti za upis predmeta: Horasanski književni stil, FIL PER 335
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti</i>, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997.
2. Tamimdari, Ahmed, <i>Istorija persijske književnosti</i>, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004.
3. Safā, Zabiho'llah, <i>Tārīx-e adabiyat-e Irān</i>, Enteshārāt- Amīr Kabīr, Tehrān, 1373 (1994).
4. Xānlāri, Parwīz Nātel, <i>Az gūše wa kenār-e adabiyāt-e fārsī</i>
5. Zarrinkūb, ‘Abdolhosein, <i>Az gozašte-ye adabī-ye Irān</i>
6. Browne, Edward, <i>Literary History Persia</i>, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.

7. Rīpkā, Yān, Tārīx-e adabiyāt-e Īrān, Bongāh-e tarjome wa našr-e ketāb, Tehrān, 1354. (1975.)
8. Šamīsā, Sirūs, *Sabkšenāsī-ye še'r*, Entešārāt-e Mītrā, Tehrān, 1379 (2000).
9. Šamīsā, Sirūs, *Sabkšenāsī-ye nasr*, Entešārāt-e Mītrā, Tehrān, 1379 (2000).

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa arapskog jezika 3, FIL ARA 417
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 13; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 5 sati vježbi; ECTS 6; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa semantikom i sintaksom prijedloga i analiza sintaksičkih funkcija prijedložne fraze u arapskom jeziku. Fokus predavanja je na semantici primarnih prijedloga, dok su sekundarni prijedlozi predmet razmatranja tek u sklopu analize sintaksičkih funkcija prijedložnih fraza. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja sintaksičkih funkcija prijedložnih fraza i njihove supstitucije drugim sintaksičkim konstrukcijama, te usvojiti semantičke specifičnosti upotrebe primarnih prijedloga u arapskom jeziku, posebno u odnosu na njihove prijevodne ekvivalente u bosanskom jeziku. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje izuzecima u sintaksičkim zakonitostima arapskog jezika i specifičnim vokabularom kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj proširivanje vokabulara, usavršavanje sposobnosti pismenog i usmenog izražavanja na arapskom jeziku i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata.
Sadržaj predmeta: Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju semantičku i sintaksičku analizu primarnih prijedloga u arapskom jeziku. Posebna pažnja u semantičkom opisu pojedinačnih prijedloga pridaje se specifičnostima njihovog semantičkog okvira u odnosu na odgovarajuće prijedloge, tj. njihove prijevodne ekvivalente u bosanskom jeziku. U analizi sintaksičkih funkcija prijedložnih fraza u arapskom jeziku težište je na osnovnim problemima takve analize, te sintaksičkim testovima relevantnim za njihovo rješavanje. Struktura vježbi podrazumijeva 1 sat vježbi iz sintakse, 2 sata lektorskih vježbi i 3 sata vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz sintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju znanje iz sintakse stečeno na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složene sintaksičke strukture, te novinski i ostali tekstovi iz različitih oblasti političkog, društveno-ekonomskog, kulturnog i naučnog života. Po složenosti sintaksičke građe i sofisticiranosti vokabulara, tekstovi su primjereni visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint

prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.

Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I-II, Cambridge, 1955.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998.
2. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004.
3. Badawī, S. M., ‘Abd al-Laṭīf, M. H ., al-Rabī‘ī, M., *al-Kitāb al-‘asāsī fī ta‘līm al-luġa al-‘arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993.
4. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
5. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000.
6. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986.
7. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington, 1974.
8. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999.
9. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011.
10. Ḥasan, ‘A., *al-Naḥw al-wāfi*, I-IV, al-Qāhira, 1999.
11. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995.
12. Muġālasa, M. H., *al-Naḥw al-šāfi*, Bayrūt, 1997.
13. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002.
14. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
15. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997.
16. Sikirić, Š. "Sintaksičke funkcije arapskih prijedloga". *Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom*, III-IV, 1953: 553-75.
17. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Poetika stare arapske književnosti, FIL ARA 437
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Ovaj predmet pruža studentima saznanja o temeljnim korpusima u povijesti arapske književnosti, prije svega o <i>mu'allaqama</i> i <i>Kur'anu</i> koji su najstariji i najveći poetički autoriteti u povijesti te književnosti. Pri tome se studenti najprije upoznaju s poetikom arabeske, budući da je njena struktura u osnovi orijentalno-islamskih umjetnosti. Cilj predmeta je da studenti upoznaju poetička načela u antičkoj arabljanskoj književnosti, koja je vijekovima utjecala na književnu umjetničku produkciju. Posebna pažnja posvećuje se tumačenju induktivne, normativne poetike stare arapske književnosti. Poetološko tumačenje <i>Kur'ana</i> u okviru predmeta ima cilj da odredi jedinstvenost ovoga djela u povijesti orijentalno-islamske kulture sa stanovišta poetologije i književnoestetskih vrijednosti teksta. Budući da je poetika <i>Kur'ana</i> deduktivna i da u njemu dominira metafora, njegovim tumačenjem se kontrastira i književna umjetnička produkcija sa stanovišta poetologije.
Sadržaj predmeta: Nastavnik najprije predstavlja problem neimanentne periodizacije arapske književnosti koja upućuje na neadekvnost metode u njenom tradicionalnom izučavanju. Predstavlja se poetika arabeske koja je u osnovi orijentalno-islamskih umjetnosti. Potom uvodi studente u prijeislamsku arabljansku poeziju (antički period) ukazujući na dominantan profetsko-magijski status pjesnika i njegova djela. Obraduje se struktura kaside, odnos forme i sadržaja u njoj, te filotehnički karakter te poezije. Centralna tema predmeta je tumačenje poetičke i estetičke pozicije <i>Kur'ana</i> u kulturi u kojoj se objavljuje. Obrazlaže se njegova intertekstualnost, autocitatnost i temeljno načelo kontekstualizacije, kao poetički postulati sakralnoga teksta. U odnosu prema pjesništvu, <i>Kur'an</i> prevladava dihotomiju forma – sadržina. Posebna pažnja posvećuje se kontrastiranju poetika <i>Kur'ana</i> i pjesništva i u vezi s tim njihove stilske dominante. Figura poređenja u staroj poeziji tumači se kao izraz preglednosti arabljanskog antičkog svijeta, plošnosti toga svijeta i pjesnikove pozicije distance. Nasuprot tome, <i>Kur'anom</i> dominira trop metafora koja ima naročite stilske i kognitivne potencijale. U toku semestra studenti su dužni pročitati djela ili izvode iz djela koja se obrađuju na seminarima i na vježbama, kao i osnovnu literaturu navedenu na kraju ovog programa.
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Duraković, Esad, <i>Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta</i> , Sarajevo, 2007. 2. Gabrijević, Frančesko, <i>Arapska književnost</i> , preveli Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985. 3. Grozdanić, Sulejman, <i>Stara arapska poezija</i> , Sarajevo, 1971.

4. *Muallage. Sedam zlatnih arabljanskih oda*, prev. Esad Duraković, Sarajevo, 2004.

Dodatna i preporučena literatura:

1. 'Adūnīs, *al-ši'riyya al-'arabiyya*, Bayrūt, 2000.
2. *Arapska poezija*, priredio D. Tanasković, Beograd, 1977.
3. Ḍayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-ḡāhilī*, al-Qāhira, s.a.
4. Ḍayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-'islāmī*, al-Qāhira, s.a.
5. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.
6. Duraković, Esad, *Stil kao argument. Nad tekstem Kur'ana*, Sarajevo, 2009.
7. Duraković, Esad, „Prostor kao junak u staroj arabljanskoj kasidi“, *Novi Izraz*, br. 49-50, Sarajevo 2010.
8. Grozdanić, Sulejman, *Na horizontima arapske književnosti*, Sarajevo, 1975.
9. Ismā'īl, dr. 'Izz al-Dīn, *al-'Usus al-ḡamāliyya fī al-naqd al-'arabī*, ed. 3. 1974. , s. 1.
10. Mādī, dr. Šukrī 'Azīz, *Fī nazariyya al-'adab*, Bayrūt, s. a.
11. Nicholson, R. A., *A Literary History of the Arabs*, London, 1907.
12. Qasbaḡī, 'Iṣām, *'Uṣūl al-naqd al-'arabī al-qaḍīm*, Ḥalab, 1991.
13. Said, Edward, *Orijentalizam*, prev. Rešid Hafizović, Sarajevo, 1999.
14. Simić, Vojislav, „Kulturno-istorijska uslovljenost nastanka arapske gradske ljubane lirike – gazela“, *Anali filološkog fakulteta*, I-II, Beograd 1972.
15. Solar, Milivoj, *Pitanja poetike*, Zagreb, 1971.
16. *Vostočnaja poetika. Specifika hudožestvennogo obraza*. Redaktor L. Š. Rožanskij, Moskva, 1983.

FLOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodika nastave arapskog jezika 2, FIL ARA 447
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 1 sati vježbi; ECTS 3; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe, seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj i zadaci kolegija su osposobiti studente za samostalno izvođenje nastave arapskog jezika u srednjoj školi kroz izradu nastavnih planova, pismenih priprema za časove, izradu pismenih zadataka, testova kao i različitih oblika domaćeg rada. Pored toga, student treba da bude osposobljen za izradu vlastitih jezičkih vježbi, jezičkih igara kao i primjenu dramskih tehnika u okviru nastave arapskog jezika.
Sadržaj predmeta: U okviru predavanja uvodni časovi biće posvećeni izradi, analizi i realizaciji nastavnih planova, pregledu različitih tipova nastavnog časa, pregledu različitih metoda rada, klasifikaciji nastavnih sredstava. U okviru predavanja u drugom dijelu kolegija, govoriće se o osnovnoj literaturi za efikasnu organizaciju časa arapskog jezika. Fokus će biti i na pravilnoj artikulaciji sa posebnim osvrtom na izgovor glasova specifičnih za arapski jezik, potom pisanje i važnost vokalizacije teksta u arapskom jeziku. U završnom dijelu pažnja će biti posvećena značaju učenja stranog jezika u intelektualnom razvoju učenika kao i deskriptivnim oblicima izražavanja u nastavi arapskog jezika. Struktura vježbi podrazumijeva 1 sata vježbi u okviru kojih će studenti prezentirati različite vježbe koje su sami uradili, i praktično sa kolegama uraditi najmanje dvije jezičke igre. Također, u okviru vježbi, studenti treba da pokažu mogućnosti korištenja osnovnih pomagala koja se mogu koristiti za učenje jezika poput: kasetofona, CD-playera, televizora, video rekordera, računara itd. 1 sat seminara će biti iskorišten kako za samostalan rad sa pojedinim studentima, tako i za pripremu za održavanje časova u srednjim školama i prezentaciju studentskih izlaganja. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama primjenjuje znanje stečeno na predavanjima s tim da studenti praktično rade razne tipove vježbi prilagođenih za osnovnu školu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Ostojić, Branko, <i>Kreativnost u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983. 2. Petrović, Elvira, <i>Teorija nastave stranih jezika</i> , Zagreb, 1988.
Dodatna i preporučena literatura: 1. 'Abd al-'Aziz, Nāṣif Muṣṭafā, <i>al-'Al'āb al-lugawiyya fi ta'līm al-'ağnabiyya</i> , Rijad, 1983. 2. Bjelica, Nevenka, Ostojić, Branko, <i>Igre u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983.

3. Bogićević, Mirko, *Tehnologija savremene nastave*, Beograd, 1974.
4. Faḍl al-Lāh, Raḡab Muḥammad, *al-'Al'āb al-luḡawiyya li 'atfāl mā qabla al-madrasa*, al-Qāhira, 2005.
5. Lado, Robert, *Nastava stranih jezika*, Sarajevo, 1968.
6. Maḍkūr, 'Alī 'Aḥmad, *Tadrīs funūn al-luḡa al-'arabiyya*, al-Qāhira, 1991.
7. Nikodijević, M., Miodrag, *Pripremanje nastave*, Beograd, 1980.
8. Ružička-Šehović, Vesna, *Dramske tehnike u nastavi stranih jezika*, Sarajevo, 1983.
9. Sekulić, Vladimir, *Lingvistika i učenje stranih jezika*, Titograd, 1980.
10. Šamić, Midhat, *Metodika nastave i tehnika učenja živih jezika*, Sarajevo, 1959.
11. Ṭa'yama, 'Aḥmad Rušdī, *al-'Usus al-mu'ḡamiyya wa al-ṭaqāfiyya li ta'līm al-luḡa al-'arabiyya li ḡayr al-naṭiqīna bihā*, Mekka, 1982.
12. Tanović, Mustafa, *Savremena nastava stranih jezika*, Sarajevo, 1972.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija I, FIL ORI 407
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti (turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Traka i Iranaca prijeislamskog perioda.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">
1. Kratak pregled historije semitskih naroda, država, kultura (mitologije, religije, umjetnosti, jezici i pisma ...), posebno Arapa, do pojave islama. Posebna pažnja se posvećuje Arabljanskom poluotoku kao "prapostojbini" semitskih naroda i historiji Arapa.
2. Kratak pregled opće i kulturne historije iranskih naroda i država, od prvih historijskih spomenika (oko 1000. godine p.n.e.), do 651. godine i arapskih osvajanja. Posebna pažnja je usmjerena kulturno-civilizacijskim (jezičkim, književnim, naučnim, filozofskim, religijskim, umjetničkim i dr.) doprinosima drevne iranske tradicije orijentalno-islamskoj i svjetskoj civilizaciji.
3. Kratak pregled historije turskih (turkijskih) naroda, njihovih država, tradicije i kulture (posebno jezika), od prvih historijskih spomenika do prihvatanja islama i uključenja u islamsku civilizaciju.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Filip Hiti, <i>Istorija Arapa</i>, I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 21 - 112.
2. John Gray, <i>Mitologija Bliskog istoka</i>, "Otokar Keršovani", Opatija, 1987.
3. Marko Višić, <i>Drevni zakonici Mezopotamije</i>, "Svjetlost", Sarajevo, 1989.
4. Bećir Džaka, <i>Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka</i>, Naučno istraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 1997.
5. Esad Duraković, <i>Muallage - Sedam zlatnih arabljanskih oda</i>, Sarajevo, 2004.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa arapskog jezika 4, FIL ARA 418
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 13; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 5 sati vježbi; ECTS 6; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste pregled sintakse malih riječi i priloga u arapskom jeziku i upoznavanje sa ulogom rečeničnih priloga u arapskoj rečenici. Težište predavanja bit će na klasifikaciji, opisu i upotrebi arapskih veznika i rečeničnih priloga. Student treba usvojiti specifičnosti polifunkcionalnih koordinatora i subordinatora, razliku između rečeničnih i priloga koji se uklapaju u rečeničnu strukturu, te ovladati vještinama prepoznavanja klasa veznika i rečeničnih priloga i njihove upotrebe u arapskom jeziku. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, ovladavanje izuzecima u sintaksičkim zakonitostima arapskog jezika i upoznavanje sa leksičkim specifičnostima različitih stručnih oblasti ljudske djelatnosti kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj proširivanje vokabulara, usavršavanje sposobnosti pismenog i usmenog izražavanja na arapskom jeziku i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata. Kolegij se sadržajno i po stepenu složenosti nastavlja na prethodni modul.
Sadržaj predmeta: Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju analizu sintaksičkog ponašanja polifunkcionalnih veznika u arapskom jeziku, pri čemu se uz pregled specifičnosti arapskih koordinatora i subordinatora problematizira tradicionalni sintaksički opis pojedinačnih veznika, kao i njihova distribucija u modernom arapskom jeziku. Naročita pažnja posvećena je pregledu inventara, sintaksičkog ponašanja i semantičkog doprinosa rečeničnih priloga u arapskom jeziku. Struktura vježbi podrazumijeva 1 sat vježbi iz sintakse, 2 sata lektorskih vježbi i 3 sata vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz sintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju znanje iz sintakse stečeno na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složene sintaksičke strukture, te novinski i stručni tekstovi iz različitih oblasti političkog, društveno-ekonomskog, kulturnog i naučnog života. Po složenosti sintaksičke građe i specifičnosti vokabulara, tekstovi su primjereni visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint

prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.

Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa arapskog jezika 3, FIL ARA 417

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I-II, Cambridge, 1955.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998.
2. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004.
3. Badawī, S. M., ‘Abd al-Lafīf, M. H ., al-Rabī‘ī, M., *al-Kitāb al-‘asāsī fī ta‘līm al-luġa al-‘arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993.
4. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
5. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000.
6. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986.
7. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington, 1974.
8. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999.
9. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011.
10. Ḥasan, ‘A., *al-Naḥw al-wāfī*, I-IV, al-Qāhira, 1999.
11. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995.
12. Muġālasa, M. H., *al-Naḥw al-šāfī*, Bayrūt, 1997.
13. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002.
14. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
15. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997.
16. Al-Warraki, N. N., Hassanein, A. T., *The connectors in modern standard Arabic*. Cairo: The American University in Cairo Press, 1994.
17. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Poetika klasične arapske književnosti, FIL ARA 438
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Predmet ima za cilj upoznati studente sa poetičkim načelima „zlatnog doba“ arapske književnosti, koje je trajalo više stoljeća. Pri tome se književno umjetničko stvaralaštvo kontrastira sa kur'anskim tekstom kao stožernim tekstom te kulture. Tradicionalizam je u klasičnoj arapskoj književnosti bio naglašen pa je nužno upoznati studente sa ishodištima tradicionalizma i njegovim dometima u književnom stvaralaštvu. Toposi su također dominantna te književnosti i njihovo tumačenje omogućava shvaćanje toposa u književnostima orijentalno-islamskoga kruga općenito, što predstavlja osnovu za izradu historije književnosti toga kruga a koje su se stvarale na arapskom, perzijskom i turskom jeziku. Tumačenjem poetike klasične arapske književnosti utvrđuju se elementi kojima se arapska književna umjetnička produkcija određuje kao osobena, drukčija od književnosti stvarane u drugom kulturnom krugu.
Sadržaj predmeta: <i>Kur'an</i> je porekao pravo pjesniku na medijalnu, na ideologijsku poziciju i pravo na Istinu. U islamskom periodu snažno se razvija filologija koja podstiče razvoj pjesništva, ali ga istovremeno usmjerava u posebnom pravcu. Filologija je dominantna „književnohistorijska“ i „književnokritička“ disciplina koja osujećuje kreacijsku narav umjetnosti, jer je klasična arapska filologija bitno konzervirajuća. U tom kontekstu obrazlaže se i filologijska dilema: izvornost teksta ili autorska originalnost. Pošto je filologija konzervirajuća, ona usmjerava pjesništvo ka tradicionalizmu koji je dominantan u klasičnom periodu arapske književnosti. Obrazlaže se kako se poetska tradicija shvaćala kao rezervoar motiva“, te kakav je bio odnos književnika i filologa prema antičkim uzorima. Motivi kao toposi. Tumači se filotehnički karakter poezije, te kako se samo pjesnička tehnika shvaća kao faktor poetičkog individualiteta djela. Filološka kritika i njen autoritet obrađuju se u okviru analize „filološke poetike“. Pri tome se predstavljaju poetički postulati najutjecajnijih filologa. „Književne krađe“ i njihova poetička legalizacija; tumačenje tradicije kao inspiracije i pojam originalnosti. Filološka kritika i poetika vode ka poimanju književnosti kao nadnacionalnog sistema. Posebna pažnja posvećuje se razlozima zbog kojih je izostao utjecaj Aristotelove <i>Poetike</i> .
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Duraković, Esad, <i>Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta</i>, Sarajevo, 2007.
2. Gabrijević, Frančesko, <i>Arapska književnost</i>, preveli Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985.
3. Grozdanić, Sulejman, <i>Na horizontima arapske književnosti</i>, Sarajevo, 1975.

4. Nicholson, R. A., *A Literary History of the Arabs*, London, 1907.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Ḍayf, Šawqī, *al- 'Ašr al- 'abbāsī al- 'awwal*, al-Qāhira, s.a.
2. Ḍayf, Šawqī, *al- 'Ašr al- 'abbāsī al- t̄ānī*, al-Qāhira, s.a.
3. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.
4. Đulizarević-Simić, Aiša, "Društveno-istorijska uslovljenost Džahizovog djela...", *POF*, 22-23/1972-73.
5. *Hiljadu i jedna noć*, prev. Esad Duraković, Sarajevo, 1999.
6. Ibn al-Muqaffa, *Kelila i Dimna. Stare indijske pripovijetke*, prev. Besim Korkut, Sarajevo, 1997.
7. Ibn Haldun, *Muqaddima*, izbor, prijevod i pogovor Hasan Sušić, Sarajevo, 1982.
8. Ibn Tufajl, *Živi Sin Budnoga*, prev. Tarik Haverić, Sarajevo, 1985.
9. Ibn Hazm, *Golubičina ogrlica*, prev. Teufik Muftić, Zagreb, 1987.
10. *Klasična arapska poezija (VI-XVII vek)*, izbor i prevod Vojislav Simić, Kruševac, 1979.
11. Kudelin, A. B., *Srednevekovaja arabskaja poetika. (Vtoraja polovina VIII-XI vek)*, Moskva, 1983.
12. al-Ma'arrī, *Obvezivanje neobveznim*, prev. Daniel Bučan, Banja Luka 1984.
13. al-Ma'arrī, *Poslanica o oprostjenju*, prev. Sulejman Grozdanić, Sarajevo, 1979.
14. Qasbağī, 'Išām, *Ušūl al-naqd al- 'arabī al- qadīm*, Ḥalab, 1991.

FIOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodika nastave arapskog jezika 3, FIL ARA 448
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; ECTS 3; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe, seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj i zadaci kolegija su osposobiti studente za samostalno izvođenje nastave arapskog jezika u srednjoj školi kroz izradu nastavnih planova, pismenih priprema za časove, izradu pismenih zadataka, testova kao i različitih oblika domaćeg rada. Pored toga, student treba da bude osposobljen za izradu vlastitih jezičkih vježbi, jezičkih igara kao i primjenu dramskih tehnika u okviru nastave arapskog jezika.
Sadržaj predmeta: U okviru predavanja uvodni časovi biće posvećeni uspješnom aktiviranju učenika na času arapskog jezika, izrada domaćih zadataka i njihova provjera na času, važnosti kontinuiranog učenja arapskog jezika, iskorištavanje različitih pomoćnih sredstava u učenju arapskog jezika, važnosti neprekidnog stručnog usavršavanja nastavnika arapskog jezika. U okviru predavanja u drugom dijelu kolegija, govoriće se o razvijanju motivacije za učenje arapskog jezika, izradi, ispravljanju i ocjenjivanju pismenih radova, izradi pismene pripreme za realizaciju časa arapskog jezika, igrama kao obliku rada u nastavi arapskog jezika, dramskim tehnikama kao sredstvu razvijanja dijaloga u nastavi arapskog jezika. U završnom dijelu pažnja će biti posvećena individualnom radu sa relativno neuspješnim učenicima, uočavanju individualnih razlika među učenicima u nastavi arapskog jezika i osposobljavanje učenika za samostalno učenje arapskog jezika. Struktura vježbi podrazumijeva 1 sat vježbi u okviru kojih će studenti prezentirati različite vježbe koje su sami uradili, i praktično sa kolegama uraditi najmanje dvije jezičke igre. Također, u okviru vježbi, studenti trebaju pokazati mogućnosti korištenja osnovnih pomagala koja se mogu koristiti za učenje jezika poput: kasetofona, CD-playera, televizora, video rekordera, računara itd. 1 sat seminara će biti iskorišten kako za samostalan rad sa pojedinim studentima, tako i za pripremu za održavanje časova u srednjim školama i prezentaciju studentskih izlaganja. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama primjenjuje znanje stečeno na predavanjima s tim da studenti praktično rade razne tipove vježbi prilagođenih za osnovnu školu.
Preduvjeti za upis predmeta: Metodika nastave arapskog jezika 2, FIL ARA 447
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Ostojić, Branko, <i>Kreativnost u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983. 2. Petrović, Elvira, <i>Teorija nastave stranih jezika</i> , Zagreb, 1988.
Dodatna i preporučena literatura: 1. 'Abd al-'Aziz, Nāšif Muštafā, <i>al-'Al'āb al-lugawiyya fi ta'līm al-'aġnabiyya</i> , Rijad, 1983. 2. Bjelica, Nevenka, Ostojić, Branko, <i>Igre u nastavi stranih jezika</i> , Sarajevo, 1983.

3. Bogićević, Mirko, *Tehnologija savremene nastave*, Beograd, 1974.
4. Faḍl al-Lāh, Raḡab Muḡammad, *al-'Al' āb al-luḡawiyya li 'atfāl mā qabla al-madrasa, al-Qāhira*, 2005.
5. Fuler Grejem, *Kako naučiti strani jezik*, Beograd, 2000.
6. Ivić, Pešikan, Antić, *Aktivno učenje*, Beograd, 2001.
7. Lado, Robert, *Nastava stranih jezika*, Sarajevo, 1968.
8. Maḡkūr, 'Alī Aḡmad, *Tadrīs funūn al-luḡa al-'arabiyya*, al-Qāhira, 1991.
9. Nikodijević, M., Miodrag, *Pripremanje nastave*, Beograd, 1980.
10. Pavličević-Franić, Dunja, *Komunikacijom do gramatike*, Zagreb, 2005.
11. Ružička-Šehović, Vesna, *Dramske tehnike u nastavi stranih jezika*, Sarajevo, 1983.
12. Šamić, Miḡhat, *Metodika nastave i tehnika učenja živih jezika*, Sarajevo, 1959.
13. Sekulić, Vladimir, *Lingvistika i učenje stranih jezika*, Titograd, 1980.
14. Ṭa'yama, 'Aḡmad Rušdī, *al-'Usus al-mu'ḡamiyya wa al-ṭaqāfiyya li ta'līm al-luḡa al-'arabiyya li ḡayr al-naṭiqīna bihā*, Mekka, 1982.
15. Tanović, Mustafa, *Savremena nastava stranih jezika*, Sarajevo, 1972.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija II, FIL ORI 408
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) i studente koji ovaj predmet odaberu kao izborni sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Turaka i Iranaca od 610. godine i početka Objave, do 1258. godine (pada Bagdada).
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none">
- Društveno-historijske pretpostavke širenja i prihvatanja.
- Muhammed (a.s.), život i djelovanje; poslanik i državnik; mekanski period, hidžra i medinski period; prva muslimanska zajednica; Medinska povelja (ustav).
- Kur'an - forma i sadržaj. Dogmatika.<ul style="list-style-type: none">
- Islam (a. kao nova monoteistička religija; b. oblik arapske samorealizacije; c. temelj političkog zajedništva i d. kao nova svjetska civilizacija).
- Arapska (islamska) država – halifat (kratak historijski pregled; stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države; međunarodni položaj; privreda, svojinski odnosi i poreski sistemi dr.);
-Obrazovanje; razvoj znanosti i filozofije; vjerovanje i sekte u islamu; šiizam kao osnov političkog, teološkog i filozofskog učenja i materijalna i duhovna kultura uopće. Posebno se markiraju pojedinačni doprinosi Arapa, Iranaca i Turaka (Seldžuka) orijentalno-islamskoj civilizaciji u ovom periodu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Filip Hiti, <i>Istorija Arapa</i>, I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 114 – 438.
2. <i>Kur'an s prijevodom na bosanski jezik</i>. Preveo s arapskog jezika Esad Duraković. Svjetlost, Sarajevo, 2004. (Ili neko drugo izdanja sa arapskim tekstom i prijevodom.)
3. <i>Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura</i>. Priredio: Bernard Lewis, "Jugoslovenska revija" i "Vuk Karadžić", Beograd, 1979.
4. Nerkez Smailagić, <i>Klasična kultura islama</i>, sv. I i II, Zagreb, 1976-77.
5. Esad Duraković, <i>Orijentologija - Univerzum sakralnog teksta</i>, Sarajevo, 2007.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa funkcionalnih stilova u arapskom jeziku, FIL ARA 519
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 5 sati vježbi; ECTS 12; dvopredmetni studij: 1 sat predavanja, 5 sati vježbi; ECTS 6; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa sintaksičkim karakteristikama funkcionalnih stilova u arapskom jeziku. Težište predavanja bit će na pregledu karakteristika funkcionalnih stilova uopće i specifičnostima njihove realizacije u arapskom jeziku. Student treba usvojiti osnovna obilježja funkcionalnih stilova, prepoznavati i uočavati specifičnosti funkcionalnih stilova u tekstovima na arapskom jeziku, te ovladati njihovom upotrebom u prijevodu. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj nadogradnju vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i sintaksičkim osobnostima različitih funkcionalnih stilova arapskog jezika kroz analizu tekstova na arapskom jeziku, prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj usavršavanje strategija prevođenja, izgradnju sposobnosti kompetentnog korištenja arapskog jezika u pismenom i usmenom izražavanju, proširivanje vokabulara i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata.
Sadržaj predmeta: Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju pregled osnovnih sintaksičkih karakteristika funkcionalnih stilova s naglaskom na karakteristikama književnoumjetničkog, novinskog, naučnog, administrativnog, sakralnog i razgovornog stila. Naročita pažnja posvećena je onim odlikama obrađenih funkcionalnih stilova koje su specifične za arapski jezik i njihovom značaju u prijevodu tekstova sa arapskog i na arapski jezik. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata lektorskih vježbi i 3 sata vježbi prevođenja sedmično. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složene sintaksičke strukture, novinski tekstovi, te tekstovi koji pripadaju administrativnom, naučnom, publicističkom i sakralnom funkcionalnom stilu. Po složenosti sintaksičke građe i specifičnosti vokabulara, tekstovi su primjereni izrazito visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju primjenu različitih strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Uz moderni standardni arapski jezik, studenti se na vježbama upoznaju i sa najznačajnijim karakteristikama najrasprostranjenijih arapskih dijalekata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju

odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, administrativnih dokumenata, književnih i naučnih djela, časopisa i dnevnih listova.

Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa arapskog jezika 4, FIL ARA 418

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Abdul-Raof, H., *Arabic stylistics: A coursebook*, Wiesbaden, 2001.
2. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998.
3. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004.
4. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H. , al-Rabī'ī, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993.
5. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
6. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000.
7. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986.
8. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington, 1974.
9. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999.
10. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011.
11. Duraković, E., *Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta*, Sarajevo, 2007.
12. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995.
13. Katnić-Bakaršić, M. *Stilistika*, Sarajevo, 2007.
14. Muġālasa, M. Ḥ., *al-Naḥw al-šāfi*, Bayrūt, 1997.
15. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002.
16. al-Rāġihī, 'A., *al-Taḏbīq al-naḥwī*, al-'Iskandariyya, 1998.
17. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005.
18. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997.
19. Izbor iz arapske štampe, administrativnih dokumenata, naučnih djela i djela klasične i moderne arapske književnosti, te tekst Kur'ana.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Savremena arapska poezija, FIL ARA 539
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 4 sata seminara; ECTS 10; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 3 sata seminara; ECTS 5; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Ponuditi pregled savremene arapske poezije od polovine XX. stoljeća do danas i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju, kompariraju i kontrastiraju pjesme iz ovog perioda. Studenti će se upoznati sa eminentnim pjesnicima koji su na upečatljiv i originalan način artikulirali problematiku savremenog čovjeka arapskog podneblja. Student treba da prepozna i razumije osobenosti arapske poezije iz druge polovine XX. stoljeća, jer se arapska poezija tada uspješno oslobodila svekolikog utjecaja zapadne literature i doživjela je svoj vrhunac. Najpoznatiji pjesnici čiji će opus biti studiran i analiziran jesu Nāzik al-Malā'ika, al-Bayāti, Badr Šākir al-Sayyāb, Fadwā Ṭūqān, Maḥmūd Darwīš, Šalāḥ 'Abd al-Šabūr, Nizār Qabbānī, Yūsuf al-Hāl, Ḥalīl Hāwī, te 'Adūnīs.
Sadržaj predmeta: Na uvodnim časovima analizira se društveno-historijski kontekst sredine XX. stoljeća u arapskom svijetu. Traumatično iskustvo i raskid s kolonijalizmom, Drugi svjetski rat, palestinsko pitanje, ratovi 1967. i 1973., kao i oni iz 1988., te s početka devedestih samo su neke tačke vrijenja koje su bezmalo oblikovale savremenu arapsku poeziju. Nemoć romantizma i uklon ka angažovanoj poeziji najavljuje jedan od najvećih pjesnika savremene arapske književnosti 'Abd al-Wahhāb al-Bayāti, a u tome ga intenzivno prate sunarodnjaci iz Iraka, Nāzik al-Malā'ika, Badr Šākir al-Sayyāb, te Egipćanin, Šalāḥ 'Abd al-Šabūr. Oni su ujedno i pioniri slobodnog stiha, što je epohalna promjena u arapskoj pjesničkoj tradiciji kada je u pitanju forma. Nadalje, obrađuju se najznačajniji pjesnički pokreti, poput <i>poezije otpora</i> (Fadwā Ṭūqān, Maḥmūd Darwīš, Mu'īn Basīsū; Tawfiq Zayyād...) i koncepta <i>nove poezije</i> koju je promovirala avangardna grupa <i>al-Tammuz</i> sa 'Adūnīsom na čelu, ali i drugim poetskim velikanima poput Yūsufa al-Hāla, Ḥalīla Hāwīja, te 'Ibrāhīma Ğabre. Dostatna pažnja bit će posvećena i analizi savremene arapske poezije u svjetlu savremenih književnih teorija. Proseminarski sati organizovani su tako da se na njima neposredno prati problematika koja se tumači na predavanjima, i to prvenstveno analizom najznačajnijih poetskih tekstova koji su obuhvaćeni programom. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz pjesama ili teorijski tekstovi koji obrađuju pojedina djela, web stranice na Internetu, PowerPoint prezentacije), dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela obuhvaćenih programom. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se, u izvodima ili cjelovito, obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi

oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. *Poezija arapskog istoka XX vijeka*, izbor, prev. i predgovor Esad Duraković, Sarajevo, 1994.
2. Badawi, M. M., *A Critical Introduction to Modern Arabic Poetry*, Cambridge, 1975.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Badawī, M. M., *Muhtārāt min al-ši'r al-'arabī al-ḥadīṭ*, Bayrūt, 1969.
2. Bullata, Isa, *Critical Perspectives on Modern Arabic Literature*, New York, 1980.
3. Darwīš, Maḥmūd, *Dīwān*, Bayrūt, 1979.
4. Dayf, Šawqī, *al-'Adab al-'arabi al-mu'ašir fī Mišr*, al-Qāhira, s.a.
5. Derviš, Mahmud, *Otpori*, izbor, prijevod i predgovor Esad Duraković, Kruševac, 1984.
6. Duraković, Esad, *Orijentologija – univerzum sakralnoga teksta*, Sarajevo, 2007.
7. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.
8. Fāḍil, Ġihād, *'Udabā' 'Arab mu'āširūn*, al-Qāhira, 2000.
9. Fridrih, Hugo, *Struktura moderne lirike: od sredine 19. do sredine 20. stoljeća*, Novi Sad, 2003.
10. 'Īsā, Fawzī, *Fī al-ši'r al-ḥadīṭ wa al-mu'ašir*, al-Iskandariyya, s.a.
11. Khadra, Salma Jayyusi, *Modern Arabic poetry: An Antology*, New York, 1987.
12. al-Malā'ika, Nāzik, *Dīwān*, Bayrūt, 1979.
13. Ostle, R. C., *Studies in Modern Arabic Literature*, London, 1974.
14. *Poezija Kuvajta XX vijeka*, izbor i predgovor Muhamed Mufaku; prev. Esad Duraković, al-Kuwayt, 2010.
15. Sa'īd, 'Alī 'Aḥmad (Adūnīs), *Dīwān*, Bayrūt, 1971.
16. Said, Edward, *Orijentalizam*, prev. Rešid Hafizović, Sarajevo, 1999.
17. *Savremena poezija Jordana*, izbor i predgovor Muhamed Mufaku; prev. Esad Duraković, Kruševac, 1984.
18. al-Sayyāb, Badr Šākir, *Dīwān*, Bayrūt, 1974.
19. *Suvremena tumačenja književnosti*, Lešić, Zdenko... (et al.), Sarajevo, 2007.
20. Ṭūqān, Fadwā, *Dīwān*, Bayrūt, 1979.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija III, FIL ORI 509
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sata seminara; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa historijom orijentalno-islamske civilizacije od 1258. godine do početka XX stoljeća. U središtu pažnje su one države i narodi čiji se jezici i književnosti izučavaju na našem odsjeku (arapski, turski i perzijski), a koji su, u najbitnijem, obilježile kulturnu povijest islama ovog perioda.
Sadržaj predmeta: Period vladavine Mongola (Ihanidi 1258-1370. i Timurida 1370/1380-1501); Osmansko carstvo (1301/02-1923); vladavina dinastije Safavida (1501-1736) i postsafavidski period u Iranu (1736-1921). Posebna pažnja se posvećuje kulturnoj historiji Osmanskog carstva koje je dalo poseban doprinos prijenosu i recepciji islama i islamske civilizacije u Bosnu i Hercegovinu. Prateći hronološki red, za svaki period se daje kratak historijski pregled; teritorij i struktura stanovništva; državno i društveno uređenje; privreda, političke prilike; religijska misao i kretanja unutar islama (posebno: sunizam, šiizam i drugi pravci, islamski mističizam – tasawwuf i derviški redovi); obrazovni sistem i školstvo; razvoj znanosti; dometi u filozofiji, likovnoj umjetnosti i arhitekturi i književnosti. U ovom pregledu će se ukazati na najznačajnije ličnosti i institucije u islamskom svijetu ovoga perioda te na najznačajnije stvaraoce i njihova djela.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Hiti, Filip, <i>Istorija Arapa</i>, Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja).
2. <i>Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura</i>, Priredio: Bernard Lewis, Beograd, 1979.
3. Inaldžik, Halil, <i>Osmansko carstvo. Klasično doba 1300 – 1600</i>, Beograd, 1974. (ili drugo izdanje).
4. <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Priredio: Ekmeleddin Ihsanoğlu, Sarajevo, 2004.
5. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka</i>, Sarajevo, 1997.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodologija i tehnika naučnog rada, FIL ORI 501
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente sa osnovnima tehnike naučnog rada i metodama istraživanja u filološkim i književno-historijskim disciplinama, te sa bazama izvora, titerature i drugih podataka relevantnih za istraživanja u oblasti u orijentalne filologije. Predmet će olakšati studentima istraživanje i pisanje završnog – magistarskog rada.
Sadržaj predmeta: Predmet odgovara na pitanja: <ul style="list-style-type: none">
- Šta je to naučno istraživanje i koje su vrste i metode naučnog istraživanja?
- Šta se podrazumijeva pod magistarskim radom i šta je cilj tog rada?
- Kako izabrati temu i kojeg tipa?
- Kako sačiniti plan i sadržaj rada i šta treba da sadrži elaborat (prijedlog) magistarskog rada kojeg kandidat podnosi?
- Koji su to postupci naučnog istraživanja i koji postupak primijeniti?
- Kako definirati problem (hipotezu, istraživačka pitanja)?
- Kako prikupiti građu i koje su baze izvora i literature?
- Kako formirati naučnu aparaturu (bibliografiju, podnožne napomene...)?
- Kako pisati rad?
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Eko, Umberto, <i>Kako se piše diplomski rad</i> (= Eco, Umberto, <i>Come fare una Tesi di Laurea</i>, s talijanskog prevela Mirjana Đukić-Vlahović), Narodna knjiga/Alfa, Beograd, 2000., 144 str.
2. Filipović, Muhamed, <i>Metodologija znanosti i znanstvenog rada – uvodna predavanja za postdiplomce svih struka</i>, Svjetlost, Sarajevo, 2004., 139 str.
3. Silobrčić, Vlatko, <i>Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo</i>, II dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, Zabreb, 1994., 216 str.
4. Šamić, dr. Midhat, <i>Kako nastaje naučno djelo – uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opći pristup</i>, IP "Svjetlost", Sarajevo, 2003., 181. str.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Leksikologija, FIL ARA 510
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 5 sati vježbi; ECTS 6; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja; ECTS 1; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa predmetom istraživanja i metodama leksikologije i sa leksikografskom praksom u arabistici. Student treba ovladati temeljnim pojmovima iz oblasti leksikologije i leksikografije, usvojiti strukturu, specifičnosti i metode razvoja leksikona arapskog jezika, te se upoznati sa modelima njegovog organiziranja kroz razvoj arapske leksikografije. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj dalju nadogradnju jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i sintaksičkim osobenostima različitih funkcionalnih stilova arapskog jezika kroz analizu tekstova na arapskom jeziku, prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj usavršavanje strategija prevođenja kroz upoznavanje sa karakteristikama funkcionalnih stilova, izgradnju sposobnosti kompetentnog korištenja arapskog jezika u pismenom i usmenom izražavanju, proširivanje vokabulara i podizanje nivoa konverzijske kompetencije studenata.
Sadržaj predmeta: Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju analizu leksičkog značenja riječi i tipova relacija u strukturi općeg leksikona, te pregled različitih modela obrade leksičke građe. Težište predavanja bit će na analizi specifičnosti leksikona arapskog jezika, ulozi genitivne veze i drugih konstrukcija u tvorbi leksičkih jedinica koje se sastoje od više riječi, procesima bogaćenja arapskog leksikona, kao i na obradi tipova rječnika i modela njihovog organiziranja u arapskoj leksikografiji. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata lektorskih vježbi i 3 sata vježbi prevođenja sedmično. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik različiti književni tekstovi moderne arapske književnosti, novinski tekstovi, te tekstovi koji pripadaju administrativnom, naučnom, publicističkom i sakralnom funkcionalnom stilu. Po složenosti sintaksičke građe i sofisticiranosti vokabulara, tekstovi su primjereni izrazito visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama obrađuju se šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Uz moderni standardni arapski jezik, studenti se na vježbama upoznaju i sa najznačajnijim karakteristikama najrasprostranjenijih arapskih dijalekata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzijske kompetencije studenata. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju

odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, administrativnih dokumenata, književnih i naučnih djela, časopisa i dnevnih listova.

Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Abdul-Raof, H., *Arabic stylistics: A coursebook*, Wiesbaden, 2001.
2. Aitchison, J. *Words in the Mind: An Introduction to the Mental Lexicon*, Oxford, 1994.
3. al-'Arīdī, M. M., *Mu'ğam al-farā'id al-maknūna fī al-'ašwāt, wa al-kunya wa al-taglīb, wa al-'addād*, Bayrūt, 1983.
4. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998.
5. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004.
6. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H. ., al-Rabī'ī, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993.
7. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999.
8. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995.
9. al-Qāsimī, 'A., *Muqaddima fī 'ilm al-muṣṭalaḥ*, al-Qāhira, 1987.
10. Lane, E. W., „Preface“, *Arabic-English Lexicon*, I, Beirut, 1968.
11. Muftić, T., «Osobenosti upotrebe "kunya"». *Prilozi za orijentalnu filologiju* 27, 1979, 133-164.
12. Muftić, T. «O semantici arapskog id āfata». *Prilozi za orijentalnu filologiju* 32-33, 1984, 1-16.
13. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
14. Nikolić-Hoyt, A., *Konceptualna leksikografija*, Zagreb, 2004.
15. Šipka, D. *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad, 1998.
16. Zgusta, L., *Priručnik leksikografije*, Sarajevo, 1991.
17. Izbor iz arapske štampe, administrativnih dokumenata, naučnih djela i djela klasične i moderne arapske književnosti, te tekst Kur'ana.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Savremena arapska proza; FIL ARA 530
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 4 sata seminara; ECTS 6; dvopredmetni studij: 1 sat predavanja; ECTS 1; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Ponuditi pregled savremene arapske proze – romana, kratke priče i drame – od početka XX. stoljeća do danas i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju i interpretiraju prozna djela iz ovog perioda. Studenti će se upoznati sa najvažnijim književnicima – prozaistima koji su obilježili arapsku modernu i postmodernu. Nadalje, njima će biti predstavljeni glavni trendovi, autori i djela u savremenoj arapskoj prozi, a sve u cilju da se potaknu na kritičko vrednovanje spomenutih književnih tekstova, te da ih kompariraju i kontrastiraju sa odgovarajućim tekstovima iz drugih književnih tradicija. Dostatna pažnja bit će posvećena i analizi savremene arapske proze u svjetlu savremenih književnih teorija. Student treba da prepozna i razumije osobenosti arapske proze, da uvidi razloge bujanja proznih formi i situira ih u kontekstu tradicije.
Sadržaj predmeta: Obrađuju se nastanak i razvoj kratke priče, romana i drame, eseja; najznačajnije poetičke postavke u modernoj i postmodernoj arapskoj prozi: odnos tradicionalnog i modernog; romantizam i poetika arapske književnosti u emigraciji; realizam i stasanje savremene arapske proze; književnost otpora; razvoj dramske književnosti; traganje za identitetom i elementi postkolonijalne književnosti; ponovno ispisivanje tradicije i žensko pismo u arapskoj književnosti. Teško breme nevolja XX. stoljeća primoralo je arapske književnike da se okrenu velikim mogućnostima proznog izraza. Iako se arapska proza, posebno drama i roman, nalazila još uvijek u sjeni viševjekovne dominacije poezije, 40-tih godina XX. stoljeća bilježimo prevrat na tom polju, odnosno izuzetnu produkciju na prvom mjestu romana i kratke priče, a nakon toga i drame. Salīm al-Bustānī, Ğurgī Zaydān, Muḥammad Ḥusayn Haykal, Ṭāha Ḥusayn, te braća Taymūr utrlji su put jedinom arapskom nobelovcu Naḡībū Maḥfūzu da ispiše jedinstven opus koji će mu obezbjediti neprolaznu slavu u arapskoj književnosti. Svi ovi književnici se pomno obrađuju, kako kroz djela tako i kroz njihove teorijske stavove. Nadalje, <i>književnost otpora</i> i na proznom polju je od esecijalne važnosti, tako da se proučava poetika otpora u djelima Ğassāna Kanafānīja i Ğabre Ibrāhīma. Krvavo nasljeđe imperijalizma itekako je ostavilo traga u arapskoj prozi, a postkolonijalna osjećanja arapskog čovjeka najbolje je izrazio Ṭayyib Šāliḥ. Primjerena pažnja bit će posvećena i ženskom pismu u arapskom svijetu koje iz dana u dan dobija na značaju i popularnosti, tako da će se studenti upoznati sa najznačajnijim djelima poznatih književnica, poput Ḥanān al-Šayḥ, Zaynab al-Ġazālī, Salwe Bakr, Nawāl al-Sa’dāwī i drugih. Na kraju semestra obrađuju se najvažniji predstavnici dramskog stvaralaštva. Proseminarski sati organizirani su tako da se na njima neposredno prati problematika koja se tumači na predavanjima, i to prvenstveno putem analize najznačajnijih poetskih tekstova koji su obuhvaćeni programom. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava

(odlomci iz pjesama ili teorijski tekstovi koji obrađuju pojedina djela, web stranice na Internetu, PowerPoint prezentacije), dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela obuhvaćenih programom.

U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.

Preduvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Duraković, Esad, *Poetika arapske književnosti u SAD*, Sarajevo, 1997.
2. Ostle, R. C., *Studies in Modern Arabic Literature*, London, 1974.

Dodatna i preporučena literatura:

1. 'Abd al-Sabur, Salah, *Halladžova tragedija*, prev. i predgovor Munir Mujić, Sarajevo, 2010.
2. 'Abd al-Sabur, Salah, *Lejla i Medžnun*, prev. i predgovor Mirza Sarajkić, Sarajevo, 2008.
3. 'Alan, Rūgar, *al-Riwāya al-'arabiyya: muqaddima tārihiyya naqdiyya*, transl. H.I. al-Munīf, al-Qāhira, 1997.
4. Bullata, Isa, *Critical Perspectives on Modern Arabic Literature*, New York, 1980.
5. Dayf, Šawqī, *al-'Adab al-'arabī al-mu'āšir fī Mišr*, al-Qāhira, s.a.
6. Derviš, Mahmud, *Beskraj od trnja*, prev. Mirza Sarajkić, pogovor Esad Duraković, Sarajevo, 2008.
7. Duraković, Esad, *Orijentologija – univerzum sakralnoga teksta*, Sarajevo, 2007.
8. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.
9. Duraković, Esad, Sulejmanović-Hajdarević, Amra, *Vjesnik, Suza i osmijeh, Mirisni plodovi duše*, Sarajevo, 2005.
10. el-Gitani, Džemal, *Egipatski muhtesib : Ez- Zejni Berekat*, prev. Nedim Čatović, Sarajevo, 2010.
11. Karić, Dženita, *Palestinski postkolonijalni roman i novela u djelima Ğabre Ibrāhīma Ğabre i Ğassāna Kanafānija*, Sarajevo, 2011.
12. Maḥfūz, Nağīb, *al-Ṭarīq*, al-Qāhira, 1964.
13. Maḥfūz, Nağīb, *Lopovi i psi*, preveo Mehmed Kico, Sarajevo, 2005.
14. *Modern Arabic literature*, ed. by Badawi, M. M., Cambridge, 1997.
15. *Moderna teorija romana*, izbor, uvod i komentar Milivoj Solar, Beograd, 1979.
16. Said, Edward, *Orijentalizam*, prev. Rešid Hafizović, Sarajevo, 1999.
17. *Suvremena tumačenja književnosti*, Lešić, Zdenko... (et al.), Sarajevo, 2007.
18. Suwaydān, Sāmī, *'Abḥāt fī al-naṣṣ al-riwā'ī al-'arabī*, Bayrūt, 2000.
19. Taher, Bahaa, *Ljubav u izgnanstvu*, prev. Zehra Alispahić, Sarajevo, 2010.
20. Taher, Bahaa, *Oaza zalazećeg sunca*, prev. Nedim Čatović, Sarajevo, 2008.
21. Tāmīr, Zakariyyā, *al-Qanfaz*, Bayrūt, 2005.
22. Tamir, Zekerija, *Kiselo grožđe*, prev. i predgovor Srpko Leštarić, Beograd, 2004.
23. Tamir, Zekerija, *Smejaćemo se*, prev. i predgovor Srpko Leštarić, Beograd, 2000.
24. 'Uşfür, Ğābir, *Zaman al-riwāya*, Dimaşq, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Arapska stilistika i metrika, FIL ARA 540
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar II ciklusa; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste da se studenti upoznaju sa nastankom i razvojem arapske stilistike, osnovnim pravcima u arapskoj stilistici i materijom kojom se bavi ova znanost. Naglasak u ovom kolegiju jeste na arapskoj stilistici, dok se metrika izučava u suženijem obliku, zbog njenog naglašeno klasičnog karaktera. Budući da postoji određeni broj autora sa područja Bosne i Hercegovine koji su se bavili arapskom stilistikom, odnosno pisali djela iz ove oblasti, studenti će biti upoznati sa sadržajem nekih od ovih djela i bit će upućeni u čitanje originalnih rukopisa tih djela.
Sadržaj predmeta: Uvod u ovaj kolegij tretira pitanje nastanka klasične arapske stilistike i različite metodološke pristupe u razvoju ove znanosti. Pitanje koje se nadovezuje na ovo jeste sistematiziranje i zasvođenje klasične arapske stilistike kao znanosti. Vezano za arapsku stilistiku u Bosni, daje se kratki pregled autora i djela, te se valorizira njihovo mjesto u okviru kulturne baštine. Teme kojima se bavi klasična arapska stilistika, obrađuju se na osnovu klasičnih djela, pri čemu se vrše kompariranja sa savremenim pristupima. Naročita pažnja posvećuje se proučavanju semantike sintakse, odnosno dijela arapske stilistike koji se naziva znanost o značenjima, u okviru kojega se obrađuju semantički i pragmatički aspekti određenih sintaksičkih formi, zatim teorija iskaza i pitanje podudarnosti iskaza i govorne situacije koje se proteže kroz cijelu ovu oblast. Metaforička upotreba jezika i raeliziranje tropa uključuje obradu metafore, metonimije i alegorije, pri čemu se naglasak stavlja na metaforu. Stilske figure se proučavaju u okviru klasifikacije koja poznaje semantičke i formalne figure. Prilikom obrade tropa i figura vrši se kompariranje sa tretiranjem ovih tema u helensko-latinskoj retoričkoj i savremenoj stilističkoj tradiciji. Iz oblasti arapske metrike obrađuje se historijat ove znanosti, te osnovna pitanja iz oblasti versifikacije.
Uvjeti za upis predmeta: Nema uvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Behlilović, H. M., <i>Arapska metrika</i>, Sarajevo, 1915. 2. Duraković, Esad, <i>Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga</i>, Sarajevo, 2005. 3. Katnić-Bakaršić, Marina, <i>Stilistika</i>, Sarajevo, 2001. 4. Muftić, Teufik: <i>Klasična arapska stilistika</i>, Sarajevo, 1995. 5. Mujić, Munir, <i>Tropi i figure u arapskoj stilistici</i>, Sarajevo, 2011.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdul-Raof, Hussein, <i>Arabic Stylistics: A Coursebook</i>, Wiesbaden 2. Aristotel, <i>O pesničkoj umetnosti</i>, Beograd, 2000. 3. Aristotel, <i>Retorika</i>, Beograd, 2000.

4. Bohas, G., Guillaume, J.-P., Kouloghli, D.E., *The Arabic Linguistic Tradition*, London and New York, 1990.
5. Duraković, Esad, *Arapska stilistika u Bosni – Ahmed Sin Hasanov Bošnjak o metafori*, Sarajevo, 2000.
6. Duraković, Esad, *Orijentologija: univerzum sakralnoga teksta*, Sarajevo, 2007.
7. Lešić, Zdenko, *Teorija književnosti*, Sarajevo, 2006
8. Mujić, Munir, *Arapska stilistika u djelu Hasana Kafije Pruščaka*, Sarajevo, 2007.
9. al-Taftāzānī, Sa'ad al-Dīn, *Muḥtaṣar al-Sa'ad*, Bayrūt, 2003.
10. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, Cambridge, 1997.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima, FIL ORI 500
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja; ECTS 1; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju sa stvaralaštvom Bošnjaka na orijentalnim jezicima (arapskom turskom i perzijskom) koje je nastajalo u periodu između kraja 15. i kraja 19. stoljeća.
Sadržaj predmeta: U uvodnim predavanjima se ukazuje na osnovne karakteristike proznog i poetskog stvaralaštva Bošnjaka na orijentalnim jezicima, njegove forme i sadržaje (naučne oblasti, vjerske discipline i lijepa književnost). Nakon toga, u okviru pojedinih oblasti i vrsta stvaralaštva, se predstavljaju najmarkantnije ličnosti (biobibliografski) i najznačajnija djela, vrednujući ih i unutar islamske tradicije i unutar kulturne historije Bosne i Hercegovine. Ovo stvaralaštvo se promatra unutar osmanske tradicije i orijentalno-islamske civilizacije uopće, te kao specifičan kulturno-civilizacijski fenomen koji daje osobitost bošnjačkom nacionalnom biću i afirmira ga.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Ljubović, Amir i Grozdanić, Sulejman, <i>Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Posebna izdanja XVII, Sarajevo, 1995.
2. Nametak, Fehim, <i>Divanska književnost Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1997.
3. Duraković, Esad i Nametak, Fehim, "Književnost na orijentalnim jezicima" u: <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Starija književnost</i>, Priredili Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, 1998, str. 117 - 852.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa infinitivnih formi, FIL TUR 417
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 12; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 5; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovoga kolegija je ovladati sintaksom infinitivnih formi u turskom jeziku: preoblikom atribucije, preoblikom adverbijalizacije i nominalizacijom.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se izlaže uvrštavanje infinitivnih formi u rečenicu i analizira njihova sintaksa, kao i sintaktička funkcija u rečenici u koju su uvrštene. Obrađuju se vrste preoblika <i>verbum finitum</i> u <i>verbum infinitum</i> . Izlaganje i analiziranje se vrši kroz stalno kontrastiranje s b/h/s jezikom. S tim ciljem je jedan dio časova vježbanja posvećen prevođenju iz b/h/s u turski jezik.
Studentske obaveze: Redovni studenti dužni su redovito pohađati nastavu, predavanja i vježbe, te izvršavati zadatke na časovima vježbi kako bi stekli uvjete za potpis nastavnika. Tokom VII. semestra studenti su obavezni prirediti referat iz turskoga jezika koji usmenu izlažu na jednome času (45 minuta). Temu referata studenti mogu sami izabrati uz konsultaciju s nastavnikom. Također su tokom VII. semestra studenti obavezni pročitati kao lektiru jedan roman na turskom jeziku. U vrijeme konsultacija tokom VII. semestra studenti će obavljati individualne razgovore s asistentom, lektorom i predmetnim nastavnikom o referatu na kojem rade, o lektiri, kao i o rezultatima njihovoga rada.
Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa turskog jezika 2, FIL TUR 316
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Čaušević, E., <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i>, Zagreb, 1996. 2. Čaušević, E., <i>Nominalizacija u turskome jeziku (I). Prilog kontrastivnoj analizi sintakse turskog i hrvatskog jezika</i>, <i>Suvremena lingvistika</i> 40. Zagreb, 1995. (33-50) 3. Čaušević, E., <i>Nominalizacija u turskome jeziku II. Prilog kontrastivnoj analizi sintakse turskog i hrvatskog jezika</i>, <i>Suvremena lingvistika</i> 43-44. Zagreb, 1994. (29-60) 4. Čaušević, E., <i>Struktura turske rečenice. Prilog kontrastivnoj analizi sintakse turskog i hrvatskog jezika</i>, <i>Suvremena lingvistika</i> 37. Zagreb, 1994. (5-34) 5. Čaušević, E., <i>Adverbijalizacija u turskome jeziku</i>, <i>Prilozi za orijentalnu filologiju</i> 46, Sarajevo, 1996. (13-37) 6. Atabay, Özel, Çam, <i>Türkiye Türkçesinin Sözdizimi</i>, Ankara, 1981. 7. Erguvanlı, E., <i>The Function of Word Order in Turkish Grammar</i>, Los Angeles, 1984.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Banguoğlu, T., <i>Türkçenin Grameri</i>, İstanbul, 1974. 2. Hengirmen, M., <i>Türkçe Dilbilgisi</i>, Ankara, 1995. 3. Kononov, A. N., <i>Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka</i>, Moskva,

Leningrad, 1956.

4. Lewis, G. L., *Turkish Grammar*, Oxford, 1997.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u osmanski jezik, FIL TUR 477
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 4; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovoga kolegija je da student savlada arapsko pismo, te čitanje turskih gramatičkih elemenata u arapskom pismu. Ovaj kolegij studentu treba osigurati upućenost u arapsko pismo i njegovu primjenu u osmanskom jeziku.
Sadržaj predmeta: Ovladavanje arapskim pismom. Čitanje kratkih tekstova na osmanskom jeziku u arapskom pismu. Tekstovi su pripremljeni tako da se naporedo uz arapsko pismo ovladava i načinom pisanja turskih gramatičkih elemenata u tom pismu.
Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa turskog jezika 2, FIL TUR 316.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Muftić, T., <i>Arapsko pismo</i>, Sarajevo, 1982.
2. Hagopian, V. H., <i>Ottoman-Turkish Conversation-Grammar</i>, Heidelberg, 1907.
Dotatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bajraktarević, F., <i>Osnovi turske gramatike</i>, Beograd, 1962.
2. Develi, H., <i>Osmanlı Türkçesi Kılavuzu</i>, Istanbul, 2004.
3. Janković, S., <i>Arapski izgovor s osnovama arapskog pisma</i>, Sarajevo, 1987.
4. Cowan, David, <i>Modern Literary Arabic</i>, Cambridge (više izdanja)

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u klasičnu osmansku književnost, FIL TUR 447
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti nakon raspada Seldžučke države pa do prvih stoljeća Osmanskog Carstva. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti, posebno tesavufske i njihov odraz na stvaralaštvo divanskih pjesnika. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati oderđene osobenosti stvaralaštva eminentnih autora 13., 14. i 15. stoljeća. Student treba steći jasnu sliku o periodizaciji, te utjecaju društveno-historijskih dešavanja na tokove u turskoj književnosti od Seldžuka do vremena Sultana Mehmeda Fatiha.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prati period nakon raspada Seldžučkog Carstva pa do prvih stoljeća Osmanske države, odnosno vremena Sultana Mehmeda Fatiha. U toku predavanja bit će obrađeno stvaralaštvo autora sufijske orijentacije poput Rumija, Hacı Bektaşa Velija, Sultana Veleda, Ahmeda Fakiha, Yunusa Emrea i dr. Posebna pažnja bit će posvećena izučavanju začetnika klasične osmanske književnosti kao što su: Aşık Paşa, Şeyhoğlu Mustafa, Ahmedî, Kadi Burhaneddin. Predavanja će ukazati i na osobenosti proznog stvaralaštva prije svega mesneviya 14. i 15. stoljeća. Također, poseban akcenat stavit će se na razvoj nauke i umjetnosti za vrijeme vladavine Sultana Mehmeda II Fatiha. Predavanja se izvode usmeno, dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela po programu. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se, u izvodima ili cjelovito, obrađivala na vježbama, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Kabaklı, Ahmed, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i> , İstanbul, (IV tom, 1991. i V tom, 1996.)
Dodatna i preporučena literatura: 1. Banarlı, N. Sami, <i>Resimli Türk Edebiyatı Tarihi</i> I, II, İstanbul, 1998. 2. Göçgün, O., <i>Türk Edebiyatı Arastirmalari</i> , I, II, Konya, 1991. 3. Kabaklı, Ahmed, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i> , (tom IV i V) 4. Mengi, Mine, <i>Eski Türk Edebiyatı Tarihi</i> , Ankara, 2002. 5. Şentürk, Ahmet Atilla, <i>Osmanlı Şiir Antolojisi</i> , İstanbul, 2001.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija I, FIL ORI 407
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti (turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Traka i Iranaca prijeislamskog perioda.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">
1. Kratak pregled historije semitskih naroda, država, kultura (mitologije, religije, umjetnosti, jezici i pisma ...), posebno Arapa, do pojave islama. Posebna pažnja se posvećuje Arabljanskom poluotoku kao "prapostojbini" semitskih naroda i historiji Arapa.
2. Kratak pregled opće i kulturne historije iranskih naroda i država, od prvih historijskih spomenika (oko 1000. godine p.n.e.), do 651. godine i arapskih osvajanja. Posebna pažnja je usmjerena kulturno-civilizacijskim (jezičkim, književnim, naučnim, filozofskim, religijskim, umjetničkim i dr.) doprinosima drevne iranske tradicije orijentalno-islamskoj i svjetskoj civilizaciji.
3. Kratak pregled historije turskih (turkijskih) naroda, njihovih država, tradicije i kulture (posebno jezika), od prvih historijskih spomenika do prihvatanja islama i uključenja u islamsku civilizaciju.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Filip Hiti, <i>Istorija Arapa</i>, I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 21 - 112.
2. John Gray, <i>Mitologija Bliskog istoka</i>, "Otokar Keršovani", Opatija, 1987.
3. Marko Višić, <i>Drevni zakonici Mezopotamije</i>, "Svjetlost", Sarajevo, 1989.
4. Bećir Džaka, <i>Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka</i>, Naučno istraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 1997.
5. Esad Duraković, <i>Muallaqe - Sedam zlatnih arabljanskih oda</i>, Sarajevo, 2004.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pragmatika turskog jezika, FIL TUR 418
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 6 sati vježbi; ECTS 12; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 5; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente s postojećim teorijama učtivosti kroz provjeru određenih modela na jezičkom materijalu (turski jezik). Na ovaj način bi se unaprijedila njihova komunikacijska sposobnost i podigla svijest o važnosti pragmatike u učenju stranog jezika.
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu semestra obrađuju se pojmovi učtivosti i učtive upotreba jezika. Strategije učtivosti Penelope Brown i Stephena C. Levinsona, u ovom se semestru opširno razrađuju imajući u vidu kritike koje su upućene tom modelu. Studenti se potiču da nalaze nedosljednosti, odnosno primjere iz turskog jezika koji se ne uklapaju u spomenuti model. U fokusu su kritike koje su modelu uputili sljedeći autori: Wierzbicka, Gu, Matsumoto, Haugh. Potom se studenti upoznaju s principima učtivosti G. Leecha, kao i sa Geisovom teorijom komunikacijske sposobnosti, koja je proširila shvatanje govornog čina kao društvenog čina. Wattsova teorija učtivosti razmatra se kao teorija koja izvršila kritiku modela P. Brown i S. C. Levinsona. U drugom dijelu semestra studenti se upoznaju sa radovima i straživanjima turskih pragmalingvista kao što su Deniz Zeyrek, Arin Bayraktaroğlu, Yasemin Bayyurt, Şükriye Ruhi, Gürkan Doğan. Spomenuti radovi predstavljaju izvor za proćavanje određenih govornih činova u turskom jeziku kao i načina njihove realizacije.
Naćin provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa infinitivnih formi, FIL TUR 417.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Brown, P., Levinson, S.C., <i>Politeness: Some Universals in Language Usage</i>, Cambridge, 1987.
2. Leech, G., <i>The Principles of Pragmatics</i>, London and New York, 1983.
3. Geis, M.L., <i>Speech Acts and Conversational Interaction</i>, Cambridge, 1995.
4. Watts, R. J., <i>Politeness</i>. Cambridge, 2003.
5. Bayraktaroğlu, A., Sifianou, M., <i>Linguistic Politeness Across Boundaries. The case of Greek and Turkish</i>, Amsterdam/Philadelphia, 2001.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Wierzbicka, A., <i>Different cultures, different languages, different speech acts</i>, Journal of Pragmatics 9. North-Holand, 1985.
2. Gu, Y., <i>Politeness phenomena in modren Chinese</i>, Journal of Pragmatics 14. North-Holand, 1990.
3. Matsumotu, Y., <i>Reexamination of the Universality of Face</i>, Journal of Pragmatics 12, 1988.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Osmanski jezik, FIL TUR 478
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 4; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovoga kolegija je da student savlada nastavne jedinice naznačene u sadržini predmeta i da stekne uvid u različite vrste štampanih tekstova na osmanskome jeziku. Ovaj kolegij studentu treba osigurati osnove za bavljenje rukopisnim tekstovima.
Sadržaj predmeta: Kratki uvod u povijest i historijsku gramatiku turskoga jezika. Elementi arapskog i perzijskog jezika u osmanskome. Čitanje novijih i starijih osmanskih tekstova, prevodenje i gramatička analiza. U okviru ovoga kolegija čitaju su štampani tekstovi u arapskom pismu.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u osmanski jezik, FIL TUR 477
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Buğday, K., <i>Osmanlıca Dersleri</i> I, II, Ankara, 2002.
2. Develi, H., <i>Osmanlı Türkçesi Kılavuzu</i>, Istanbul, 2003.
3. Hagopian, V. H., <i>Ottoman-Turkish Conversation-Grammar</i>, Heidelberg, 1907.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bajraktarević, F., <i>Osnovi turske gramatike</i>, Beograd, 1962.
2. Ergin, M., <i>Osmanlıca</i> I, II, III, Istanbul.
3. Kreutel, R. F., <i>Osmanisch-Türkische Chrestomathie</i>, Wiesbaden, 1965.
4. Kurt, Y., <i>Osmanlıca Dersleri</i>, Ankara. (više izdanja)
5. <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i> (ur. E. İhsanoğlu), Sarajevo, 2004.
Rječnici: <ol style="list-style-type: none">
1. Şemsettin Sami, <i>Kamus-i Turki</i>.
2. Devellioğlu, F., (15. Baskı), <i>Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat</i>, Ankara, 1998. (više izdanja).
3. Kanar, M., <i>Örnekli Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü</i>, Istanbul, 2003.
4. Parlatur, I., <i>Osmanlı Türkçesi Sözlüğü</i>, Ankara, 2006.
5. Redhouse, <i>Yeni Türkçe-İngilizce Sözlük</i>, Istanbul, 1968. (više izdanja).

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Klasična osmanska književnost, FIL TUR 448
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1. Semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju osmanske-turske književnosti u njenom klasičnom periodu, odnosno 16. stoljeću. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti od druge polovine 15. stoljeća, odnosno vladavine Sultana Mehmeda Fatiha pa do kraja 16. stoljeća. Posebna pažnja posvećena je izvorima za proučavanje divanske književnosti, tj. pjesničkim teskirama. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će prepoznavati odlike poetike klasične osmanske književnosti kao i stvaralaštva njenih glavnih predstavnika.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prati utjecaj društveno-historjskih promjena na tokove književnosti u <i>klasičnom</i> periodu, odnosno drugoj polovini 15. i 16.-tom stoljeću. Posebna pažnja bit će posvećena izučavanju stvaralaštva divanskih pjesnika 15. stoljeća (Şeyhî, Ataî, Safî, Cemalî, Ahmed Paşa, Necatî, Cem Sultan, Mesihî), kao i prozaista i kroničara ovog perioda (Sinan Paşa, Aşık Paşa-zade). Predavanja će nastaviti sa praćenjem kulturnih prilika i književnih tokova u 16. stoljeću, sa posebnim osvrtom na poeziju osmanskih klasika (Zafî, Hayâlî, Fuzûlî, Bakî, Taşlıcalı Yahya Bey, Lami'î Çelebi). Predavanja se izvode usmeno. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati osnovnu kritičku literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Uvod u klasičnu osmansku književnost, FIL TUR 447
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Kabaklı, Ahmed, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i>, İstanbul, (IV tom, 1991. i V tom, 1996.)
2. Köprülü, Fuat, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i>, Ankara, 1966.
3. Nametak, Fehim, <i>Pojmovnik divanske tesavvufske književnosti</i>, Sarajevo, 2007.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Banarlı, N. Sami, <i>Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I, II</i>, İstanbul, 1998.
2. Göçgün, O., <i>Türk Edebiyatı Arastirmalari, I, II</i>, Konya, 1991.
3. Halman, Talat, Edit., <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i>, Ankara, 2006.
4. Mengi, Mine, <i>Eski Türk Edebiyatı Tarihi</i>, Ankara, 2002.
5. Şentürk, Ahmet Atilla, <i>Osmanlı Şiir Antolojisi</i>, İstanbul, 2001.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija II, FIL ORI 408
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) i studente koji ovaj predmet odaberu kao izborni sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Turaka i Iranaca od 610. godine i početka Objave, do 1258. godine (pada Bagdada).
Sadržaj predmeta: - Društveno-historijske pretpostavke širenja i prihvatanja. - Muhammed (a.s.), život i djelovanje; poslanik i državnik; mekanski period, hidžra i medinski period; prva muslimanska zajednica; Medinska povelja (ustav). - Kur'an - forma i sadržaj. Dogmatika. - Islam (a. kao nova monoteistička religija; b. oblik arapske samorealizacije; c. temelj političkog zajedništva i d. kao nova svjetska civilizacija). - Arapska (islamska) država – halifat (kratak historijski pregled; stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države; međunarodni položaj; privreda, svojinski odnosi i poreski sistemi dr.); -Obrazovanje; razvoj znanosti i filozofije; vjerovanje i sekte u islamu; šiizam kao osnov političkog, teološkog i filozofskog učenja i materijalna i duhovna kultura uopće. Posebno se markiraju pojedinačni doprinosi Arapa, Iranaca i Turaka (Seldžuka) orijentalno-islamskoj civilizaciji u ovom periodu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Filip Hiti, <i>Istorija Arapa</i> , I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 114 – 438. 2. <i>Kur'an s prijevodom na bosanski jezik</i> . Preveo s arapskog jezika Esad Duraković. Svjetlost, Sarajevo, 2004. (Ili neko drugo izdanja sa arapskim tekstom i prijevodom.) 3. <i>Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura</i> . Priredio: Bernard Lewis, "Jugoslovenska revija" i "Vuk Karadžić", Beograd, 1979. 4. Nerkez Smailagić, <i>Klasična kultura islama</i> , sv. I i II, Zagreb, 1976-77. 5. Esad Duraković, <i>Orijentologija - Univerzum sakralnog teksta</i> , Sarajevo, 2007.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Tvorba riječi u turskom jeziku 1, FIL TUR 519
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 4 sata vježbi; ECTS 12; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovoga kolegija je što bolje upoznavanje turske leksikologije. Budući da je aglutinativan jezik, turski tvori riječi pomoću velikoga broja sufiksa. Cilj je svladati razlike u značenju riječi koje turski postiže dodavanjem različitih sufiksa na isti korijen.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se obrađuju derivatni sufiksi turskoga jezika. Ovaj kolegij posvećen je tvorbi imenskih riječi. Polazi se od sufiksa koji tvore imenice konkretnoga značenja, potom oni koji izvode imenske riječi apstraktnoga značenja. Redoslijed obrade unutar ove podjele je od vrlo plodnih preko plodnih do umjereno plodnih i neplodnih sufiksa u savremenom turskom jeziku. Tokom rada na svakome narednom sufiksu, ukazuje se na sličnosti i razlike u značenju s nekim od već obrađenih sufiksa. Tokom rada se posebno posvećuje pažnja kontrastiranju turskih tvorenica sa semantičkim ekvivalentima u b/h/s jeziku. Usporedba se vrši na nivou tvorba riječi – značenje.
Preduvjeti za upis predmeta: Sintaksa infinitivnih formi, FIL TUR 417
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Zülfikar, Hamza, <i>Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları</i>, Ankara, 1991.
2. Atabay, N., Kutluk, İ., Özel, S., <i>Sözcük Türleri</i>, Ankara, 1983.
3. Čaušević, Ekrem, <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i>, Zagreb, 1996.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, S., <i>Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku</i>, Zagreb, 2002. (Ili neko od ranijih izdanja).
2. Mungan, G., <i>Türkçede Fiillerden Türetilmiş Isimlerin Morfolojik ve Semantik Yönünden İncelemesi</i>, Ankara, 2004.
3. Aksan, D., <i>Türkçenin Sözcükbilimiyle İlgili Gözlemler, Saptamalar</i>. Ankara, 1996.
4. Kara, M., <i>Ayrı Düşmüş Kelimeler</i>, Ankara, 2004.
5. <i>Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılıkları – Sözlük</i>. Türk Dil Kurumu. (Neko od novijih izdanja ovoga rječnika).

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Postklasična osmanska književnost, FIL TUR 549
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti postklasičnog perioda. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti od početka 17. stoljeća, preko <i>Perioda lala</i> , pa sve do početka 19. stoljeća i prvih reformi. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati određene osobenosti stvaralaštva eminentnih autora. 17. i 18. stoljeća. Student treba steći jasnu sliku o utjecaju društveno-historijskih dešavanja na tokove u turskoj književnosti od klasičnog perioda pa sve do pojave štamparstva u Osmanskom Carstvu.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prati postklasični perioda, od 17. do kraja 18. stoljeća. U toku predavanja bit će obrađeno stvaralaštvo proznih autora poput Kâtîp Çelebije, Hezarfena Efendije, Evliye Çelebije i dr. Posebna pažnja bit će posvećena poeziji pjesnika 17. stoljeća kao što su: Şeyhülislâm Yahya, Nefî, Yusuf Nabî. Predavanja će ukazati i na osobenosti kulturnih prilika 18. stoljeća, posebno <i>Perioda lala</i> i vladavine Ahmeda III. U tom kontekstu bit će valorizirano i stvaralaštvo pjesnika Nedîma. Također, poseban akcenat stavit će se na postklasične pjesnike 18. stoljeća poput: Şeyha Gâliba, Sünbülzâde Vehbija i Erzurumlu İbrahima Akîja, kao i stvaralaštvo divanskih pjesnikinja. Posljednja predavanja odnosit će se na pojavu štamparstva u Osmanskom carstvu i kulturni angažman İbrahima Muteferrike. Predavanja se izvode usmeno, dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela po programu. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se, u izvodima ili cjelovito, obrađivala na vježbama, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu,
Preduvjeti za upis predmeta: Klasična osmanska književnost, FIL TUR 448
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Kabaklı, Ahmed, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i>, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom, 1996.)
2. Nametak, Fehim, <i>Pojmovnik divanske tesavvufske književnosti</i>, Sarajevo, 2007.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Banarlı, N. Sami, <i>Resimli Türk Edebiyatı Tarihi</i> I, II, Istanbul, 1998.
2. Göçgün, O., <i>Türk Edebiyatı Arastirmalari</i>, I, II, Konya, 1991.
3. Kabaklı, Ahmed, <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i> (tom IV i V)
4. Mengi, Mine, <i>Eski Türk Edebiyatı Tarihi</i>, Ankara, 2002.
5. Şentürk, Ahmet Atilla, <i>Osmanlı Şiir Antolojisi</i>, İstanbul, 2001.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija III, FIL ORI 509
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara; ECTS 3; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa historijom orijentalno-islamske civilizacije od 1258. godine do početka XX stoljeća. U središtu pažnje su one države i narodi čiji se jezici i književnosti izučavaju na našem odsjeku (arapski, turski i perzijski), a koji su, u najbitnijem, obilježile kulturnu povijest islama ovog perioda.
Sadržaj predmeta: Period vladavine Mongola (Ihanidi 1258-1370. i Timurida 1370/1380-1501); Osmansko carstvo (1301/02-1923); vladavina dinastije Safavida (1501-1736) i postsafavidski period u Iranu (1736-1921). Posebna pažnja se posvećuje kulturnoj historiji Osmanskog carstva koje je dalo poseban doprinos prijenosu i recepciji islama i islamske civilizacije u Bosnu i Hercegovinu. Prateći hronološki red, za svaki period se daje kratak historijski pregled; teritorij i struktura stanovništva; državno i društveno uređenje; privreda, političke prilike; religijska misao i kretanja unutar islama (posebno: sunizam, šiizam i drugi pravci, islamski mističizam – tasawwuf i derviški redovi); obrazovni sistem i školstvo; razvoj znanosti; dometi u filozofiji, likovnoj umjetnosti i arhitekturi i književnosti. U ovom pregledu će se ukazati na najznačajnije ličnosti i institucije u islamskom svijetu ovoga perioda te na najznačajnije stvaraoce i njihova djela.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hiti, Filip, <i>Istorija Arapa</i>, Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja). 2. <i>Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura</i>, Priredio: Bernard Lewis, Beograd, 1979. 3. Inaldžik, Halil, <i>Osmansko carstvo. Klasično doba 1300 – 1600</i>, Beograd, 1974. (ili drugo izdanje). 4. <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Priredio: Ekmeleddin Ihsanoğlu, Sarajevo, 2004. 5. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka</i>, Sarajevo, 1997.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Islamska paleografija, FIL TUR 589
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog predmeta jeste da se student upozna s osnovama islamske paleografije, postankom i razvojem arapskog pisma, materijala za pisanje i posebno historijata papira i njegove proizvodnje, te oblicima i karakteristikama rukopisa.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se govori o paleografiji kao pomoćnoj nauci, te islamskoj paleografiji i njenom mjestu u izučavanju tekstova pisanih arapskim pismom. Predavanja obuhvataju pitanja proučavanja postanka i razvoja arapskog pisma, karakteristike njegovih osnovnih vrsta, kao i specifičnosti njihovog daljeg razvoja u okviru arapsko-islamske, osmansko-turske i perzijske paleografije. Pored toga, obrađuju se vrste materijala na kojima su pisani tekstovi, s posebnim naglaskom na papir i historijat njegove proizvodnje. Važna pitanja za upoznavanje sa islamskom paleografijom predstavljaju i oblici u kojima se rukopisi pojavljuju, te pojedine karakteristike vezane za različite oblike rukopisnih tekstova. Predavanja se izvode usmeno, uz teoretska razmatranja pojedinih pitanja, dok se na vježbama predstavljaju primjeri koji ilustruju pojedine teme sa predavanja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Čolić, Ljiljana, <i>Osmanska diplomatika sa paleografijom</i>, Beograd, 2005.
2. Muftić, Teufik, <i>Arapsko pismo (razvoj, karakteristike, problematika</i>, Sarajevo, 1982.
3. Stipišić, Jakov, <i>Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi</i>, Zagreb, 1985.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Gökbilgin, Mehmed Tayyib, <i>Osmanli paleografya ve diplomatik ilmi</i>, Istanbul, 1992.
2. <i>Encyclopaedia of Islam</i>, Volume IV, sub. <i>Khatt</i>, New edition, Leiden, E. J. Brill, 1990., pp. 1113-1126.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodologija i tehnika naučnog rada, FIL ORI 501
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; dvopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente sa osnovnima tehnike naučnog rada i metodama istraživanja u filološkim i književno-historijskim disciplinama, te sa bazama izvora, titerature i drugih podataka relevantnih za istraživanja u oblasti u orijentalne filologije. Predmet će olakšati studentima istraživanje i pisanje završnog – magistarskog rada.
Sadržaj predmeta: Predmet odgovara na pitanja: - Šta je to naučno istraživanje i koje su vrste i metode naučnog istraživanja? - Šta se podrazumijeva pod magistarskim radom i šta je cilj tog rada? - Kako izabrati temu i kojeg tipa? - Kako sačiniti plan i sadržaj rada i šta treba da sadrži elaborat (prijedlog) magistarskog rada kojeg kandidat podnosi? - Koji su to postupci naučnog istraživanja i koji postupak primijeniti? - Kako definirati problem (hipotezu, istraživačka pitanja)? - Kako prikupiti građu i koje su baze izvora i literature? - Kako formirati naučnu aparaturu (bibliografiju, podnožne napomene...)? - Kako pisati rad?
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Eko, Umberto, <i>Kako se piše diplomski rad</i> (= Eco, Umberto, <i>Come fare una Tesi di Laurea</i> , s talijanskog prevela Mirjana Đukić-Vlahović), Narodna knjiga/Alfa, Beograd, 2000., 144 str. 2. Filipović, Muhamed, <i>Metodologija znanosti i znanstvenog rada – uvodna predavanja za postdiplomce svih struka</i> , Svjetlost, Sarajevo, 2004., 139 str. 3. Silobrčić, Vlatko, <i>Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo</i> , II dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, Zabreb, 1994., 216 str. 4. Šamić, dr. Midhat, <i>Kako nastaje naučno djelo – uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opći pristup</i> , IP "Svjetlost", Sarajevo, 2003., 181. str.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Tvorba riječi u turskom jeziku 2, FIL TUR 510
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 4 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 2; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovoga kolegija je što bolje upoznavanje turske leksikologije. Budući da je aglutinativan jezik, turski tvori riječi pomoću velikoga broja sufiksa. Cilj je svladati razlike u značenju riječi koje turski postiže dodavanjem različitih sufiksa na isti korijen.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se obrađuju derivatni sufiksi turskoga jezika. Ovaj kolegij sastoji se iz dva dijela. Prvi je dio posvećen tvorbi imenskih riječi iz gl. osnova, dok se drugi dio bavi tvorbom glagola. Polazi se od sufiksa koji tvore imenice apstraktnoga značenja iz gl. osnova, potom se prelazi na sufikse koji tvore imenice konkretnoga značenja. Ukazuje se na sličnosti i razlike u značenju imenskih riječi izvedenih iz istoga korijena pomoću različitih sufiksa. Tokom rada se posebno posvećuje pažnja kontrastiranju turskih tvorenica sa semantičkim ekvivalentima u b/h/s jeziku. Usporedba se vrši na nivou tvorba riječi – značenje.
Preduvjeti za upis predmeta: Tvorba riječi u turskom jeziku 1, FIL TUR 519.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Zülfikar, Hamza, <i>Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları</i>, Ankara, 1991.
2. Atabay, N., Kutluk, İ., Özel, S., <i>Sözcük Türleri</i>, Ankara, 1983.
3. Čaušević, Ekrem, <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i>, Zagreb, 1996.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, S., <i>Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku</i>, Zagreb, 2002. (Ili neko od ranijih izdanja).
2. Mungan, G., <i>Türkçede Fiillerden Türetilmiş Isimlerin Morfolojik ve Semantik Yönünden İncelemesi</i>, Ankara, 2004.
3. Aksan, D., <i>Türkçenin Sözcük Bilimiyle İlgili Gözlemler, Saptamalar</i>, Ankara, 1996.
4. Kara, M., <i>Ayrı Düşmüş Kelimeler</i>, Ankara, 2004.
5. <i>Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılıkları – Sözlük</i>. Türk Dil Kurumu. (Neko od novijih izdanja ovoga rječnika).

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Divanska književnost na osmanskome turskom jeziku u Bosni i Hercegovini, FIL TUR 540
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 1; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o nastanku divanske književnosti na osmanskome turskom jeziku u Bosni i Hercegovini. Ovaj kolegij prati tokove divanske književnosti u Bošnjaka na osmanskome jeziku od početka 16. stoljeća pa do kraja 19. stoljeća. Posebna pažnja biće posvećena predstavljanju pojedinih bošnjačkih divanskih pjesnika, kao i prozih stvaralaca i njihovih djela. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će upoznavati odlike i specifičnosti ove književnosti u širem kontekstu poetike klasične osmanske književnosti.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prati utjecaj društveno-historijskih okolnosti koje su uvjetovale nastanak književnosti na osmanskome turskom jeziku u BiH u drugoj polovini 15. i 16.-tom stoljeću. Posebna pažnja bit će posvećena estetskoj valorizaciji stvaralaštvu bosanskohercegovačkih divanskih pjesnika (Zijaija, Derviš-paša Bajezidagić, Nerkesija, Lamekanija, Vahdetija, Nihadija, Derviš Žagrić, Mazakija, Madžazija, Mejlja, Sukerija, Sabit Užičanin, Fadil-paša Šerifović, Arif Hikmet-beg), kao i prozaista i kroničara ovog perioda (Pečevija, Muvekkit, Mehmed Halifa, Muhamed Enveri Kadić, Bašeskija). Predavanja će nastaviti sa praćenjem kulturnih prilika i književnih tokova u BiH koji su doveli do nastanka <i>alhamijado književnosti</i> kao i sagledavanjem njenih odlika i specifičnosti. Predavanja se izvode usmeno. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati osnovnu kritičku literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: Postklasična osmanska književnost, FIL TUR 549
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Nametak, Fehim, <i>Divanska poezija XVI i XVII stoljeća</i> , Sarajevo, 1991.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima, FIL ORI 500
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja; ECTS 1; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju sa stvaralaštvom Bošnjaka na orijentalnim jezicima (arapskom turskom i perzijskom) koje je nastajalo u periodu između kraja 15. i kraja 19. stoljeća.
Sadržaj predmeta: U uvodnim predavanjima se ukazuje na osnovne karakteristike proznog i poetskog stvaralaštva Bošnjaka na orijentalnim jezicima, njegove forme i sadržaje (naučne oblasti, vjerske discipline i lijepa književnost). Nakon toga, u okviru pojedinih oblasti i vrsta stvaralaštva, se predstavljaju najmarkantnije ličnosti (biobibliografski) i najznačajnija djela, vrednujući ih i unutar islamske tradicije i unutar kulturne historije Bosne i Hercegovine. Ovo stvaralaštvo se promatra unutar osmanske tradicije i orijentalno-islamske civilizacije uopće, te kao specifičan kulturno-civilizacijski fenomen koji daje osobitost bošnjačkom nacionalnom biću i afirmira ga.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Ljubović, Amir i Grozdanić, Sulejman, <i>Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Posebna izdanja XVII, Sarajevo, 1995.
2. Nametak, Fehim, <i>Divanska književnost Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1997.
3. Duraković, Esad i Nametak, Fehim, "Književnost na orijentalnim jezicima" u: <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Starija književnost</i>, Priredili Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, 1998, str. 117 - 852.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Osmanska diplomatika, FIL TUR 580
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2; dvopredmetni studij: 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 1; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog predmeta jeste da se student upozna s osnovama osmanske diplomatike, podjelom dokumenata osmanske administracije, kao i diplomatskom obradom pojedinih vrsta dokumenata.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se govori o diplomaciji kao pomoćnoj historijskoj nauci koja se bavi izučavanjem historijskih izvora. Kako je ovdje riječ o diplomatskoj obradi dokumenata Osmanskog carstva, koje se stoljećima protezalo i na području Bosne i Hercegovine, predmet obuhvata historijat razvoja osmanske diplomatike, podjele dokumenata osmanske administracije, arhive u kojima se ti dokumenti čuvaju, te diplomatsku obradu i čitanje pojedinih dokumenata, prvenstveno onih koji se odnose na historiju Bosne i Hercegovine u periodu osmanske vladavine. Predavanja se izvode usmeno, uz teoretska razmatranja pojedinih pitanja, dok se na vježbama čitaju pojedini dokumenti koji se odnose na prostor Bosne i Hercegovine i predstavljaju primjere diplomatske obrade dokumenata o kojima se govori na predavanjima.
Preduvjeti za upis predmeta: Islamska paleografija, FIL TUR 589;
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Čolić, Ljiljana, <i>Osmanska diplomatika sa paleografijom</i> , Beograd, 2005. 2. Reychman, Jan and Ananiasz Zajaczkowski, <i>Handbook of Ottoman-Turkish Diplomats</i> , The Hague, 1968 3. Stipišić, Jakov, <i>Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi</i> , Zagreb, 1985.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Gökbilgin, Mehmed Tayyib, <i>Osmanli paleografya ve diplomatik ilmi</i> , Istanbul, 1992. 2. Eminoglu, Mehmet, <i>Osmanli vesikalarina okumaya giriş</i> , Ankara, 1996. 3. <i>Encyclopaedia of Islam</i> , Volume IV, sub. <i>Khatt</i> , New edition, Leiden, E. J. Brill, 1990, pp. 1113-1126. 4. <i>Encyclopaedia of Islam</i> , Volume II, sub. <i>Diplomatic</i> , New edition, Leiden, E. J. Brill, 1991., pp. 301-316. 5. Kaleši, Hasan, <i>Najstariji vakufski dokumenti u Jugoslaviji na arapskom jeziku</i> , Priština, 1972. 6. <i>Kanuni i kanun-name za bosanski, hercegovački, zbornički, kliški, crnogorski i skadarski sandžak</i> , Sarajevo, 1957. 7. Kutukoglu, Mubahat S., <i>Osmanli belgelerin dili (Diplomatik)</i> , Istanbul, 1994. 8. Mujić, Muhamed A., <i>Sidžil mostarskog kadije 1632-1634.</i> , Mostar, 1987.

9. *Opširni popis Bosanskog sandžaka iz 1604. godine*, sv. I/1 (Uvod), Sarajevo, 2000.
10. Selmanović, Medžida, *Ferman – diplomatički osvrt*, POF XXVI/1976, 1978., str. 115-129.
11. Selmanović, Medžida, *Berat kao diplomatička vrsta u turskoj arhivistici*, POF 35/1985, 1986., str. 169-209.
12. Šabanović, Hazim, *Krajište Isa-Bega Ishakovića*, Zbirni katastarski popis iz 1455. godine, Sarajevo, 1964.
13. Šabanović, Hazim, *Turski diplomatički izvori za istoriju naših naroda*, POF I/1950, 1950., str. 117-149.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Leksikologija perzijskog jezika, FIL PER 417
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 4 sata vježbi; ECTS 14; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 3 sata vježbi; ECTS 8; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti perzijskog jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima leksikologije kao naučne discipline i upotrebnim odlikama leksičke mase, a naročito s leksičkim bogatstvom perzijskog jezika, te da to primijene na konkretnim tekstovima i primjerima.
Sadržaj predmeta: U prvom dijelu predavanja nastoji se skrenuti pažnja na osnovne leksičke pojavnosti bilo kog jezika, a zatim se pažnja usmjerava na leksikon perzijskog jezika. U drugom dijelu kolegija ova se naučna disciplina dovodi u vezu sa srodnim disciplinama – tvorbom riječi, frazeologijom, onomastikom, etimologijom i, na kraju, leksikografijom kao njenom poddisciplinom. Vježbe i seminari sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja i služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova. Na seminarima će studenti obrađivati određene teme kako iz leksikologije tako i iz leksikografije kao njene subdiscipline. Posebna pažnja bit će posvećena upoznavanju studenata – kroz prevođenje odgovarajućih tekstova – sa leksikološkom terminologijom na perzijskom jeziku. Od studenata će se tražiti i aktivno učešće u prepoznavanju riječi i izraza stranog porijekla u perzijskom jeziku, te njihovoj upotrebi u raznim situacijama u svakodnevnoj komunikaciji, od odlaska u banku do izraza vezanih za odjevne predmete i prehranu i slično. Predmet rasprave bit će i perzijske riječi ekvivalenti stranih riječi, te njihova zastupljenost u svakodnevnoj upotrebi. Na vježbama se također prevode tekstovi savremene tematike, prije svega iz printanih medija i s interneta, kao i neki drugi tekstovi. Pored rada na prevođenju, ovaj predmet uključuje verbalnu komunikaciju koja je fokusirana na razvijanje vještine govora i slušanja. Ovaj segment rada na jeziku podrazumijeva korištenje audiovizuelnih kaseti i CD-ova. Usmene prezentacije studenata organiziraju se na zadane teme tokom nastave. Ovaj segment rada podrazumijeva individualni istraživački rad i korištenje različitih izvora. Vremenom studenti razvijaju sposobnost prevođenja i pismenog izražavanja na perzijskom jeziku i bogate fond riječi vezanih za savremene teme. Lektorske vježbe za cilj imaju podizanje konverzacijske kompetencije studenata na viši nivo i smjelije širenje vokabulara kroz obradu šire postavljenih tematski orijentiranih jedinica, te daljnje upoznavanje s karakteristikama kolokvijalnog jezika.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Melvinger, J., *Leksikologija*. Osijek, 1984.
2. Šipka, Danko, *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Matica srpska, Novi Sad, 1998.
3. Zgusta, *Priručnik leksikografije*, Svjetlost, Sarajevo, 1991.
4. Setūde, Ğolāmrezā, *Marĝa' šenāsi wa rawaš-e tahqīq dar edebiyāt-e fārsi*, Tehran, 2003.
5. Mirsalim, Sayyed Mostafa, , *Az wāže-ye bigāne tā wāže-ye fārsi*, Enteshārāt-e bāz, Tehran, 2003.
6. Faršīdward, Xosrou, *'Arabī dar fārsi*, Enteshārāt-e Dānešgāh-e Tehrān, Tehran, 1992.
7. Soltānī, Monīre A., *Wāžegān-e fārsi dar zabānhā-ye orūpāyī*, Enteshārāt-e āwā-ye nūr, Tehran, 1994.
8. Zol'feqari, Hasan., *Fārsi biyāmūzīm: doure-ye pišrafte 4*, Tehran, 2002.
9. Savremeni prozni tekstovi.
10. Članci iz novina i s interneta.
11. Multimedijalni izvori.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Iranska epika – Firdusijeva <i>Šahnama</i> , FIL PER 437
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 5; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente s razvojem iranske nacionalne epike od najstarijih vremena pa sve do njenog najpoznatijeg autora Firdusija i njegovih nasljednika u klasičnoj perzijskoj književnosti.
<p>Sadržaj predmeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iranske nacionalne predaje od najstarijih vremena do pojave djela na novoperzijskom jeziku. • Epika na jeziku pahlevi. • <i>Šahnama</i> – vrhunac iranske nacionalne epike. • Epika poslije Firdusija. • Ostale vrste epike u perzijskoj književnosti (historijska, vjerska...). <p>Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih izvora.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti</i>, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 2. Džaka, Bećir, <i>Firdusijeva Šahnama i naša narodna epika</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1976. 3. Tamimdari, Ahmed, <i>Istorija persijske književnosti</i>, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 4. Duraković, Enes i Rizvanbegović, Fahrudin, <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici</i>, VI knjiga, Alef, Sarajevo, 1998, str. 617-630. 5. Safā, Zabīhollāh, <i>Hamāsesorāyi dar Īrān</i>, Enteshārāt-e Ferdūs, Tehrān, 1383. (2004) 6. Xānlarī, Parwīz Nātel, <i>Az gūše wa kenār-e adabiyāt-e fārsī</i>, Enteshārāt-e Tūs, Tehrān 1369. (1990) 7. Rangbar, Ahmad, <i>Ġāzebehā-ye fekrī-ye Ferdūsī</i>, Enteshārāt-e Amīr Kabīr, 1379 (2000). 8. Razmġū, Hosein, <i>Qalamrow-e adabiyāt-e hamāsī-ye Īrān</i>, Pažūhešgāh-e ‘olūm-e ensānī wa motāle‘āt-e farhangī, Tehrā, 1381 (2002).

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija I, FIL ORI 407
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar II ciklusa; 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti (turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Traka i Iranaca prijeislamskog perioda.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">
1. Kratak pregled historije semitskih naroda, država, kultura (mitologije, religije, umjetnosti, jezici i pisma ...), posebno Arapa, do pojave islama. Posebna pažnja se posvećuje Arabljanskom poluotoku kao "prapostojbini" semitskih naroda i historiji Arapa.
2. Kratak pregled opće i kulturne historije iranskih naroda i država, od prvih historijskih spomenika (oko 1000. godine p.n.e.), do 651. godine i arapskih osvajanja. Posebna pažnja je usmjerena kulturno-civilizacijskim (jezičkim, književnim, naučnim, filozofskim, religijskim, umjetničkim i dr.) doprinosima drevne iranske tradicije orijentalno-islamskoj i svjetskoj civilizaciji.
3. Kratak pregled historije turskih (turkijskih) naroda, njihovih država, tradicije i kulture (posebno jezika), od prvih historijskih spomenika do prihvatanja islama i uključenja u islamsku civilizaciju.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Filip Hiti, <i>Istorija Arapa</i>, I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 21 - 112.
2. John Gray, <i>Mitologija Bliskog istoka</i>, "Otokar Keršovani", Opatija, 1987.
3. Marko Višić, <i>Drevni zakonici Mezopotamije</i>, "Svjetlost", Sarajevo, 1989.
4. Bećir Džaka, <i>Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka</i>, Naučno istraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 1997.
5. Esad Duraković, <i>Muallaqe - Sedam zlatnih arabljanskih oda</i>, Sarajevo, 2004.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Lingvistička stilistika perzijskog jezika, FIL PER 418
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 4 sata vježbi; ECTS 12; dvopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 4 sata vježbi; ECTS 7; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti perzijskog jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima lingvističke stilistike kao naučne discipline, te njenom primjenom na perzijski jezik. Cilj je također bolje upoznati studente sa savremenim perzijskim jezikom zastupljenim u printanim i elektronskim medijima.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na osnovne pojmove lingvističke stilistike kao naučne discipline. Cilj predavanja je da se studenti upoznaju sa osnovnim poddisciplinama lingvističke stilistike, a to su: fonostilistika, leksikostilistika, morfostilistika, sintaksostilistika, semantostilistika i tekstualna stilistika. Posebna pažnja će se posvetiti obradi figura i tropa koje su zastupljene u perzijskom jeziku. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja i služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova. U toku kolegija studenti će na bosanski jezik prevoditi različite tekstove iz dnevnih listova i popularnih časopisa koji izlaze na perzijskom jeziku, kao i tekstove postavljene na različitim web-stranicama na perzijskom jeziku. Na taj način upoznat će se sa uobičajenom strukturom tih tekstova, a i obogatiti svoj leksički fond na perzijskom jeziku u različitim oblastima. Pored toga, prevodit će se prozni tekstovi savremenih perzijskih pisaca, a tokom prevođenja studenti će se upoznati s osnovnim karakteristikama njihovog stila pisanja. Tokom kolegija vršit će se i prevođenje istorodnih tekstova iz već spomenutih izvora (novine, popularni časopisi, web-stranice, savremena prozna djela naših pisaca), ali sada s bosanskog na perzijski jezik, uz primjenu svih prethodno stečenih saznanja, te korištenjem usvojenog leksičkog fonda. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju sa lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu produbljuju znanje iz leksike perzijskog jezika.
Preduvjeti za upis predmeta: Leksikologija perzijskog jezika, FIL PER 417
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Katnić-Bakaršić, Marina, <i>Stilistika</i>, Sarajevo, Naučna i univerzitetska knjiga, 2001.
2. Antoš, Antica, <i>Osnove lingvističke stilistike</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1974.
3. Bahār, Mohammadtaqī, <i>Sabkšenāsī, svezak I, II, III</i>, Mo'assese-ye entešārāt-e Amīr Kabīr, Tehran, 1995.
4. Šamīsā, Sīrūs, <i>Sabkšenāsī-ye nasr</i>, Našr-e mītrā, Tehran, 2000.
5. Šamīsā, Sīrūs, <i>Koliyyāt-e sabkšenāsī</i>, Entešārāt-e ferdous, Tehran, 1995.

6. Šamīsā, Sīrūs, *Negāhī tāze be badī'*, Našr-e mītrā, Tehran, 2004.
7. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte 4*, Tehran, 2002.
8. Savremeni prozni tekstovi.
9. Članci iz novina i s interneta.
10. Multimedijalni izvori.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Zlatni vijek perzijske književnosti, FIL PER 438
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sata vježbi; ECTS 10; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente s najbitnijim karakteristikama stvaralaštva trojice najvećih autora – pripadnika tzv. iračkog književnog stila.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Sa'di Širazi: lahkoća izraza, podjednako vrhunsko majstorstvo i u poetskom i u proznom stvaralaštvu, ljubavna lirika, utjecaj na kasnije autore. • Dželaludin Rumi: utemeljivač pripovijedanja, Rumi i ljubavni sufizam, nesvakidašnji pjesnički izraz, <i>Mesnevija</i> i <i>Divan gazela</i>. • Hafiz Širazi: struktura Hafizova gazela, značenjska povezanost i koherentnost distihona unutar jednog gazela, značenjska usklađenost leksema.
Preduvjeti za upis predmeta: Iranska epika – Firdusijeva <i>Šahnama</i> , FIL PER 437
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti</i>, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 2. Tamimdari, Ahmed, <i>Istorija persijske književnosti</i>, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 3. Pūrnamdāriyān, Taqī, <i>Dar sāye-ye āftāb</i>, Enteshārāt-e Soxan; Tehrān, 1380. (2001) 4. Pūrnamdāriyān, Taqī, <i>Gomšode-ye lab-e daryā</i>, Enteshārāt-e Soxan, Tehrān, 1382. (2003) 5. Chitik, Wiliam, <i>Sufijski put ljubavi</i>, „Ibn Sina“, Sarajevo, 2006. 6. Lewis, Franklin, <i>Rumi: Past and Present, East and West. The Life, Teachings and Poetry of Jalal al-Din Rumi</i>, Oneworld Publications, Oxford, 2000. 7. Levisohn, Leonard (ur.), <i>Hafiz and the Religion of Love in Classical Persian Poetry</i>, I.B. Tauris, London, New York, 2010. 8. <i>Hafiz i Gete</i> (zbornik radova), Kulturni centar I. R. Irana u Beogradu - Gete Institut Beograd, Beograd, 2003. 9. Mutahari, Murteza, <i>Hafizov irfan</i>, Fondacija „Mulla Sadra“, Sarajevo, 2009. 10. Sadi Širazi, <i>Đulistan</i>, preveo Salih Trako, El-Kalem, Sarajevo, 1989. 11. Rumi, Dželaluddin, <i>Tajne Uzvišenosti</i>, preveo Munir Drkić, Bookline, Sarajevo, 2011. 12. Hafiz Širazi, <i>Divan</i>, preveo Bećir Džaka, „Ibn Sina“, Sarajevo, 2010.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija II, FIL ORI 408
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar II ciklusa; 2 sata predavanja, 2 sata seminara; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) i studente koji ovaj predmet odaberu kao izborni sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Turaka i Iranaca od 610. godine i početka Objave, do 1258. godine (pada Bagdada).
Sadržaj predmeta: - Društveno-historijske pretpostavke širenja i prihvatanja. - Muhammed (a.s.), život i djelovanje; poslanik i državnik; mekanski period, hidžra i medinski period; prva muslimanska zajednica; Medinska povelja (ustav). - Kur'an - forma i sadržaj. Dogmatika. - Islam (a. kao nova monoteistička religija; b. oblik arapske samorealizacije; c. temelj političkog zajedništva i d. kao nova svjetska civilizacija). - Arapska (islamska) država – halifat (kratak historijski pregled; stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države; međunarodni položaj; privreda, svojinski odnosi i poreski sistemi dr.); -Obrazovanje; razvoj znanosti i filozofije; vjerovanje i sekte u islamu; šiizam kao osnov političkog, teološkog i filozofskog učenja i materijalna i duhovna kultura uopće. Posebno se markiraju pojedinačni doprinosi Arapa, Iranaca i Turaka (Seldžuka) orijentalno-islamskoj civilizaciji u ovom periodu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Filip Hiti, <i>Istorija Arapa</i> , I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 114 – 438. 2. <i>Kur'an s prijevodom na bosanski jezik</i> . Preveo s arapskog jezika Esad Duraković. Svjetlost, Sarajevo, 2004. (Ili neko drugo izdanja sa arapskim tekstom i prijevodom.) 3. <i>Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura</i> . Priredio: Bernard Lewis, "Jugoslovenska revija" i "Vuk Karadžić", Beograd, 1979. 4. Nerkez Smailagić, <i>Klasična kultura islama</i> , sv. I i II, Zagreb, 1976-77. 5. Esad Duraković, <i>Orijentologija - Univerzum sakralnog teksta</i> , Sarajevo, 2007.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Perzijski jezik u upotrebi, FIL PER 519
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopedmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 6 sati vježbi; ECTS 12; dvopedmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; ECTS 7; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i programu.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente s razlikama koje su lahko primjetne u perzijskom jeziku ovisno o različitim situacijama njegove upotrebe, te na taj način doprinijeti upotpunjavanju komunikacijske kompetencije kod njih, nerijetko jednako bitne kao što je i lingvistička kompetencija. Neke od tih vještina, kao što je učtivost u perzijskom jeziku, ubrajaju se u one koje nativni govornici, a shodno tome, i stranci koji uče perzijski jezik, trebaju naučiti. Cilj je da studenti spoznaju u kojim je situacijama pogodno koristiti određene oblike.
Sadržaj predmeta: Osnovne karakteristike kolokvijalnog perzijskog jezika: kraćenje riječi u govoru (ispadanje glasova na početku riječi, u sredini riječi i na kraju riječi), upotreba pronominalnih sufiksa u funkciji ličnih i prisvojnih zamjenica, upotreba pronominalnih sufiksa sa složenim glagolima, glagol <i>šodan</i> u značenju <i>moći</i> u kolokvijalnom perzijskom jeziku, upotreba takvih oblika u pisanom jeziku. Učtivost kao poseban konverzacijski stil u perzijskom jeziku: učtivost kao jezik javne komunikacije, veliki broj zamjenica kojima se iskazuje učtivost, upotreba u konverzaciji najzastupljenijih glagola (posebnih oblika za prvo, a posebnih za drugo i treće lice), glagolski način <i>interaktiv</i> , slaganje zamjenica i glagola za iskazivanje učtivosti u broju, frazeološki izrazi i sentence za iskazivanje učtivosti, frazeološki i rečenični parovi. Kolokvijalni jezik i učtivost u pisanom jeziku: pisanje pisma, pisanje maila, učtivi i kolokvijalni oblici u knjigama na perzijskom jeziku. Pored toga, prevodit će se savremeni prozni tekstovi, zahtjevnijeg sadržaja od onih iz prethodnih kolegija. Na taj način studenti će se upoznati i s tzv. „razlomljenom prozom“ u savremenoj perzijskoj književnosti. Prevodit će se i tekstovi savremenih bosanskohercegovačkih pisaca na perzijski jezik, kao i analiza već postojećih prijevoda. Lektorske vježbe podrazumijevaju daljnje obogaćivanje vokabulara i podizanje komunikacijske kompetencije na viši nivo.
Preduvjeti za upis predmeta: Lingvistička stilistika perzijskog jezika, FIL PER 418
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Mace, John, <i>Persian grammar</i>, Routledge, London New York, 2003.
2. Beeman, William O., <i>Zabān, manzelat wa qodrat dar Īrān</i>, Našr-e Nei, Tehran, 2002.
3. Mohammad Dānešgar, „Ta‘ārof wa farhang-e ān nazd-e Īrāniyān“, <i>Nāme-ye pārsī</i>, Sāl-e haftom, Šomāre-ye 2, Tehran, 1381.
4. Nāder Ġahāngīrī, <i>Zabān: Bāztāb-e zamān, farhang wa andīše</i>, Enteshārāt-e Āgāh, Tehran, 1381.

5. Meškātoddīnī, Mehdī, *Tousīf wa āmūzeš-e zabān-e fārsī*, Enteshārāt-e Dānešgāh-e Ferdūsī, Mašhad, 1384.
6. Zol'feqari, Mohsen, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte 5*, Tehran, 2002.
7. Drkić, Munir, „Glagolski oblici za iskazivanje učitivosti u perzijskom jeziku“, *Pismo*, Sarajevo, 2010.
8. Drkić, Munir, „Učtivi oblici zamjenica u savremenom perzijskom jeziku“, *Beharistan*, Sarajevo, 2011.
9. Dānešgar, Mohammad, *Nāmenegārī gām be gām*, Enteshārāt-e talāye, Tehran, 2004.
10. Golāmhoseinzāde, Golāmhosein, *Rāhnemā-ye wīrāyeš*, Enteshārāt-e SAMT, Tehran, 2000.
11. Hasan Ahmādī Gīwī i dr., *Zabān wa negāreš-e fārsī*, Enteshārāt-e SAMT, Tehran, 2002.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Savremena književnost Irana, FIL PER 539
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sata vježbi; ECTS 8; dvopredmetni studij: 2 sata predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 5; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: - Upoznati studente s glavnim tokovima i najistaknutijim autorima savremene perzijske poezije i proze.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Doba buđenja. • Nimino doba ili doba inovatorstva: Nima Jušidž, Ahmad Šamlu, Forugh Farrokhzad, Parwin E'tesami, Sohrab Sepehri. • Razdoblje pripovjedačke književnosti: Mohammad Ali Džamalzade, Bozorg Alavi, Sadek Hedayat, Džalal Al-e Ahmad, Simin Danešwar. • Savremena perzijska književnost izvan Irana: Sadroddin Ayni, Lahuti, Džalal Ekrami. • Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih izvora.
Preduvjeti za upis predmeta: Zlatni vijek perzijske književnosti, FIL PER 438
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zildžić, Ahmed i Kodrić, Muamer, <i>Savremena iranska književnost (izbor)</i>, Kulturni centar IR Iran u Sarajevu, Al-Hoda Publishers, Sarajevo, 2006. 2. Kodrić, Muamer, <i>Bazar kaligrafa: antologija suvremene iranske kratke priče</i>, VBZ, Zagreb, 2005. 3. Pūrnāmdāriyān, Taqī, <i>Xāne'am abrī ast</i>, Entesārāt-e Morwārīd, Tehrān, 1389. (2010) 4. Pūrnāmdāriyān, Taqī, <i>Safar dar meh</i>, Entesārāt-e Soxan, Tehrān, 1390. (2011) 5. Āryānpūr, Yahyā, <i>Az Sabā tā Nīmā</i>, Entesārāt-e Zawwār, Tehrān, 1372. (1993) 6. Āryānpūr, Yahyā, <i>Az Nīmā tā rūzegār-e mā</i>, Entesārāt-e Zawwār, Tehrān, 1376. (1997) 7. Yāhaqqī, Mohammad Ġa'far, <i>Ān sabū-ye tešne</i>, Entesārāt-e Ġāmī, Tehrān, 1374. (1995) 8. Hoqūqī, Mohammad, <i>Adabiyyāt-e emrūz-e Īrān (nazm - še'r)</i>, Našr-e Qatre, Tehrān, 1380. (2001) 9. Hoqūqī, Mohammad, <i>Adabiyyāt-e emrūz-e Īrān (nasr)</i>, Našr-e qatre, Tehran, 1382. (2003)

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u perzijsku paleografiju, FIL PER 559
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar II ciklusa; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi ; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim elementima, i temeljnim pojmovima vezanim za perzijsku paleografiju, te razvijanje vještine prepoznavanja i čitanja rukopisa na perzijskom jeziku.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Nastanak rukopisne građe (pismenost na perzijskom jeziku od pojave islama, motivi i razlozi za prepisivanje rukopisa, prepisivački centri, periodizacija i pravila ispisivanja rukopisa). • Vrste rukopisa. • Paleografska sredstva i termini. • Priprema kritičkih izdanja: potreba, značaj i historijat.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Muftić, Teufik, <i>Arapsko pismo</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 1982. 2. Harawī, Nağīb Māyel, <i>Naqd wa tashīh-e motūn</i>, Bonyād-e pažūhešhā-ye eslāmī-ye āstān-e qods-e razawī, Mašhad, 1369. (1990) 3. Safarī Āq Qal'e, 'Alī, <i>Nosxešenāxt</i>, Markaz-e pažūhešī-ye mīrās-e maktūb, Tehrān, 1390. (2011) 4. Ğahānbaxš, Ğūyā, <i>Rāhnemā-ye tashīh-e motūn</i>, Markaz-e našr-e mīrās-e maktūb, Tehrān, 1378. (1999) 5. Mohaqeq, Mahdī, "Raweš-e tashīh wa našr-e motūn", <i>Mağmū'e-ye maqālāt-e anğomanwāre-ye barresī-ye masā'el-e irānšenāsī</i>, Be kūšeš-e 'Alī Mūsawī Garmārūdī, Mo'assese-ye čāp wa entešārāt-e wezārat-e omūr-e xāređe, Tehrān, 1371. (1992), pp. 323-331.

Amir Alulonić

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Orijentalno-islamska civilizacija III, FIL ORI 509
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar II ciklusa; 2 sata predavanja, 2 sata seminara; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa historijom orijentalno-islamske civilizacije od 1258. godine do početka XX stoljeća. U središtu pažnje su one države i narodi čiji se jezici i književnosti izučavaju na našem odsjeku (arapski, turski i perzijski), a koji su, u najbitnijem, obilježile kulturnu povijest islama ovog perioda.
Sadržaj predmeta: Period vladavine Mongola (Ihanidi 1258-1370. i Timurida 1370/1380-1501); Osmansko carstvo (1301/02-1923); vladavina dinastije Safavida (1501-1736) i postsafavidski period u Iranu (1736-1921). Posebna pažnja se posvećuje kulturnoj historiji Osmanskog carstva koje je dalo poseban doprinos prijenosu i recepciji islama i islamske civilizacije u Bosnu i Hercegovinu. Prateći hronološki red, za svaki period se daje kratak historijski pregled; teritorij i struktura stanovništva; državno i društveno uređenje; privreda, političke prilike; religijska misao i kretanja unutar islama (posebno: sunizam, šiizam i drugi pravci, islamski misticizam – tasawwuf i derviški redovi); obrazovni sistem i školstvo; razvoj znanosti; dometi u filozofiji, likovnoj umjetnosti i arhitekturi i književnosti. U ovom pregledu će se ukazati na najznačajnije ličnosti i institucije u islamskom svijetu ovoga perioda te na najznačajnije stvaraoce i njihova djela.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Hiti, Filip, <i>Istorija Arapa</i>, Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja).
2. <i>Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura</i>, Priredio: Bernard Lewis, Beograd, 1979.
3. Inaldžik, Halil, <i>Osmansko carstvo. Klasično doba 1300 – 1600</i>, Beograd, 1974. (ili drugo izdanje).
4. <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Priredio: Ekmeleddin Ihsanoğlu, Sarajevo, 2004.
5. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka</i>, Sarajevo, 1997.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodologija i tehnika naučnog rada, FIL ORI 501
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar II ciklusa; 1 sata predavanja, 1 sata vježbi ; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente sa osnovnima tehnike naučnog rada i metodama istraživanja u filološkim i književno-historijskim disciplinama, te sa bazama izvora, titerature i drugih podataka relevantnih za istraživanja u oblasti u orijentalne filologije. Predmet će olakšati studentima istraživanje i pisanje završnog – magistarskog rada.
Sadržaj predmeta: Predmet odgovara na pitanja: <ul style="list-style-type: none">
- Šta je to naučno istraživanje i koje su vrste i metode naučnog istraživanja?
- Šta se podrazumijeva pod magistarskim radom i šta je cilj tog rada?
- Kako izabrati temu i kojeg tipa?
- Kako sačiniti plan i sadržaj rada i šta treba da sadrži elaborat (prijedlog) magistarskog rada kojeg kandidat podnosi?
- Koji su to postupci naučnog istraživanja i koji postupak primijeniti?
- Kako definirati problem (hipotezu, istraživačka pitanja)?
- Kako prikupiti građu i koje su baze izvora i literature?
- Kako formirati naučnu aparaturu (bibliografiju, podnožne napomene...)?
- Kako pisati rad?
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Eko, Umberto, <i>Kako se piše diplomski rad</i> (Eco, Umberto, <i>Come fare una Tesi di Laurea</i>, s talijanskog prevela Mirjana Đukić-Vlahović), Narodna knjiga/Alfa, Beograd, 2000., 144 str.
2. Filipović, Muhamed, <i>Metodologija znanosti i znanstvenog rada – uvodna predavanja za postdiplomce svih struka</i>, Svjetlost, Sarajevo, 2004., 139 str.
3. Silobrčić, Vlatko, <i>Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo</i>, II dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, Zabreb, 1994., 216 str.
4. Šamić, dr. Midhat, <i>Kako nastaje naučno djelo– uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opći pristup</i>, IP “Svjetlost”, Sarajevo, 2003., 181. str.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Savremena ortografija perzijskog jezika, FIL PER 510
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar II. ciklusa; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 4 sata vježbi; ECTS 11; dvopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; ECTS 5; Napomena: Studentima u kombinacijama (sa manjim brojem sati i ECTS bodova) držat će se nastava i ispiti prilagođeni Nastavnom planu i program.
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente s pravilima pravopisa perzijskog jezika koja do X. semestra nisu obrađivana. Akademija za perzijski jezik i književnost 2005. godine izdala je posljednje izdanje Pravopisa perzijskog jezika, u kojem se daju primijetiti izmjene u pravilima pisanja nekih riječi i spojeva riječi. Usvojivši ta pravila, studenti će dobiti potpuniju sliku i bit će u toku promjena koje se u posljednje vrijeme dešavaju.
Sadržaj predmeta: Zadaci i ciljevi novog perzijskog pravopisa: očuvanje posebnosti perzijskog pisma, usklađenost izgovora i pisanja, lahkoća pisanja i čitanja, lahkoća usvajanja novih pravila, razdvajanje riječi u cilju očuvanja neovisnosti leksema i lakšeg čitanja teksta (a kod stranaca i učenja novih leksema). Pisanje afiksa, klitika, riječi i spojeva riječi: pisanje hemzeta (hemze u sredini riječi i hemze na kraju riječi) uzvici, pronominalni sufiksi (kad se pišu spojeno, a kad odvojeno), drugi afiksi, kopula <i>ast</i> , <i>izafetska kesra</i> , pisanje posudenica iz arapskog jezika, pisanje drugih riječi stranog porijekla, bilježenje kratkih vokala, pisanje složenica. Pisanje riječi koje se mogu pisati na dva načina. Teškoće pisanja u perzijskom jeziku: postojanje više znakova za jedan glas i pisanje jednog glasa pomoću više znakova. Studenti će na bosanski jezik prevoditi fragmente iz djela najpoznatijih autora savremene perzijske proze. U isto vrijeme će biti razmatrane i stilske karakteristike proznog jezika svakog od autora čiji će tekstovi biti prevedeni, čime će biti istaknuta razlika između općeg, masovnog jezika s jedne, i stilski izgrađenog, "izbrušenog" književnog jezika s druge strane. Na taj način studenti će obogatiti leksički fond i upoznati se s određenim brojem fraza, izraza, stilskih figura i ukrasa imanentnih savremenom perzijskom književnom jeziku. U toku kolegija studenti će pisati i eseje na perzijskom jeziku, i to na različite teme. U tom smislu pred njih će biti postavljen zadatak da iskoriste sva znanja stečena tokom ovog i prethodnih kolegija. Osim pisanja eseja, studenti će usmeno izlagati na zadate teme tokom kolegija. Lektorske vježbe podrazumijevaju daljnje obogaćivanje vokabulara i podizanje komunikacijske kompetencije na viši nivo.
Preduvjeti za upis predmeta: Perzijski jezik u upotrebi, FIL PER 519
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. <i>Dastūr-e xatt-e fārsī</i> , Farhangestān-e zabān wa adab-e fārsī, Našr-e āsār, Tehran, 2005.

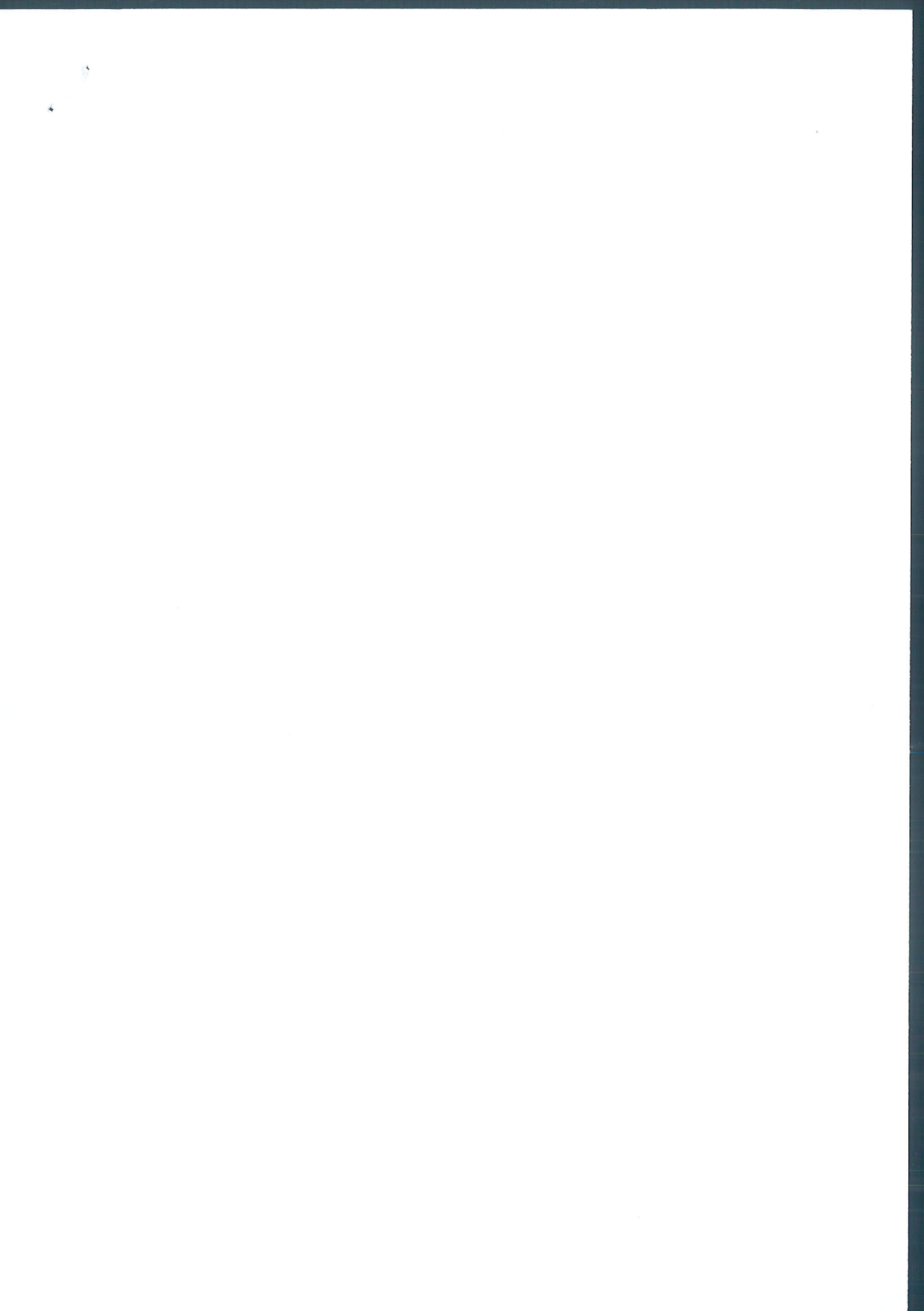

2. Nağafi, Abol'Hasan, *Ġalat nanewīsīm*, Ĉāp-e haštom, Farhang-e došwārihā-ye zabān-e fārsī, Tehran, 1997.
3. Ahmadi Ġiwī, Hasan i dr, *Zabān wa negāreš-e fārsī*, Enteshārāt-e SAMT, Tehran, 2002.
4. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte 5*, Tehran, 2002.
5. Yāhaqqī, Mohammad Ġa'far, *Ĉūn sabū-ye tešne*, Enteshārāt-e ġāmī, Tehran, 1996.
6. Ĉūbak, Sādeq, *Tangseir*, Enteshārāt-e hāwidān, Tehran, 1998.
7. Hedāyat, Sādeq, *Sag-e welgard*, Tehran, 1953.
8. Mastūr, Mostafā, *Rū-ye mäh-e Xodāwand rā bebūs*, Našr-e markaz, Tehran, 2004.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Stvaralaštvo Bošnjaka na orijentalnim jezicima, FIL ORI 500
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar II ciklusa; 2 sata predavanja, 2 sata seminara; ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju sa stvaralaštvom Bošnjaka na orijentalnim jezicima (arapskom turskom i perzijskom) koje je nastajalo u periodu između kraja 15. i kraja 19. stoljeća.
Sadržaj predmeta: U uvodnim predavanjima se ukazuje na osnovne karakteristike proznog i poetskog stvaralaštva Bošnjaka na orijentalnim jezicima, njegove forme i sadržaje (naučne oblasti, vjerske discipline i lijepa književnost). Nakon toga, u okviru pojedinih oblasti i vrsta stvaralaštva, se predstavljaju najmarkantnije ličnosti (biobibliografski) i najznačajnija djela, vrednujući ih i unutar islamske tradicije i unutar kulturne historije Bosne i Hercegovine. Ovo stvaralaštvo se promatra unutar osmanske tradicije i orijentalno-islamske civilizacije uopće, te kao specifičan kulturno-civilizacijski fenomen koji daje osobitost bošnjačkom nacionalnom biću i afirmira ga.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema preduvjeta.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ljubović, Amir i Grozdanić, Sulejman, <i>Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Posebna izdanja XVII, Sarajevo, 1995. 2. Nametak, Fehim, <i>Divanska književnost Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1997. 3. Duraković, Esad i Nametak, Fehim, "Književnost na orijentalnim jezicima" u: <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Starija književnost</i>, Priredili Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, 1998, str. 117 - 852.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU – ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
UNUTARNJA LISTA IZBORNIH PREDMETA NA KOJIMA ĆE SE IZVODITI NASTAVA U
AKADEMSKOJ 2013/2014. GODINI

Redni broj	Nastavni predmet	Šifra	Semestar	Broj sati		
				P	S	V
1.	Stara arapska književnost/ IP	FIL ARA 233	3.	2	0	0
2.	Klasična arapska književnost / IP	FIL ARA 234	4.	2	0	0
3.	Moderna arapska književnost 1 /IP	FIL ARA 235	5.	2	0	0
4.	Moderna arapska književnost 2 /IP	FIL ARA 336	6.	2	0	0
5.	Poetika stare arapske književnosti /IP	FIL ARA 437	7.	2	0	0
6.	Poetika klasične arapske književnosti /IP	FIL ARA 438	8.	2	0	0
7.	Uvod u tursku književnost 1 / IP	FIL TUR 243	3.	2	0	0
8.	Uvod u tursku književnost 2 / IP	FIL TUR 244	4.	2	0	0
9.	Moderna turska književnost 1 / IP	FIL TUR 345	5.	2	0	0
10.	Moderna turska književnost 2 / IP	FIL TUR 346	6.	2	0	0
11.	Uvod u klasičnu osmansku književnost / IP	FIL TUR 447	7.	2	0	0
12.	Klasična osmanska književnost / IP	FIL TUR 448	8.	2	0	0
13.	Postklasična osmanska književnost / IP	FIL TUR 549	9.	2	0	0
14.	Stara perzijska književnost / IP	FIL PER 233	3.	2	0	0
15.	Pretklasična perzijska književnost / IP	FIL PER 234	4.	2	0	0
16.	Uvod u iranistiku / IP	FIL PER 204	4.	2	0	0
17.	Horosanski književni stil / IP	FIL PER 335	5.	2	0	0
18.	Historija perzijskog jezika	FIL PER 325	5.	2	0	0
19.	Irački književni stil / IP	FIL PER 336	6.	2	0	0
20.	Iranska epika – Firdusijeva Šahnama / IP	FIL PER 437	7.	2	0	0
21.	Zlatni vijek perzijske književnosti /IP	FIL PER 438	8.	2	0	0
22.	Savremena književnost Irana / IP	FIL PER 539	9.	2	0	0
23.	Indijski stil u perzijskoj književnosti/ IP	FIL PER 559	9.	2	0	0
24.	Iranski jezici / IP	FIL PER 509	9.	2	0	0

Napomena: Svi navedeni predmeti su istovremeno i stručni ali se kao izborni nude studentima druge katedre. Naprimjer, studenti turskog jezika i književnosti kao izborne mogu birati predmete koji su stručni na Katedri za arapski jezik i književnosti ili Katedri za perzijski jezik i književnost.

ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

Signature: *Almir Fazlić*
OS.10.wlf

- SENAT -

Broj: 01- *CC80* 17

Sarajevo, 27. 09. 2017. godine

Na osnovu člana 50. stav (1), člana 52. stav (1), člana 130. stav (2) tačka g) Zakona o visokom obrazovanju („*Službene novine Kantona Sarajevo*“ broj 33/17), člana 56. stav (1) tačka f) i člana 121. Statuta Univerziteta u Sarajevu, Senat Univerziteta u Sarajevu je, na 11. redovnoj sjednici održanoj 27. 09. 2017. godine, *d o n i o*

ODLUKU

I

Daje se *saglasnost* na izmjene i dopune ukupno dvanaest nastavnih planova i programa na odsjecima Filozofskog fakulteta kako slijedi:

1. Odsjek za historiju – prvi i drugi ciklus studija
2. Odsjek za historiju/Katedra za arheologiju - prvi ciklus studija
3. Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik – prvi i drugi ciklus studija
4. Odsjek za filozofiju – prvi i drugi ciklus studija
5. Odsjek za germanistiku – prvi i drugi ciklus studija
6. Odsjek za književnosti naroda Bosne i Hercegovine – prvi ciklus studija
7. Odsjek za orijentalnu filologiju – drugi ciklus studija
8. Odsjek za psihologiju – prvi i drugi ciklus studija
9. Odsjek za romanistiku – prvi i drugi ciklus studija
10. Katedra za Latinski jezik i Rimsku književnost – prvi i drugi ciklus studija
11. Odsjek za slavenske jezike i književnosti – prvi i drugi ciklus studija i
12. Odsjek za sociologiju – drugi ciklus studija.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

za **REKTOR**

Rifat Škrijelj
Prof. dr. Rifat Škrijelj

Dostavljeno:

- Filozofskom fakultetu
- Službi za nastavu
- U dokumentaciju Senata
- Arhivi